

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

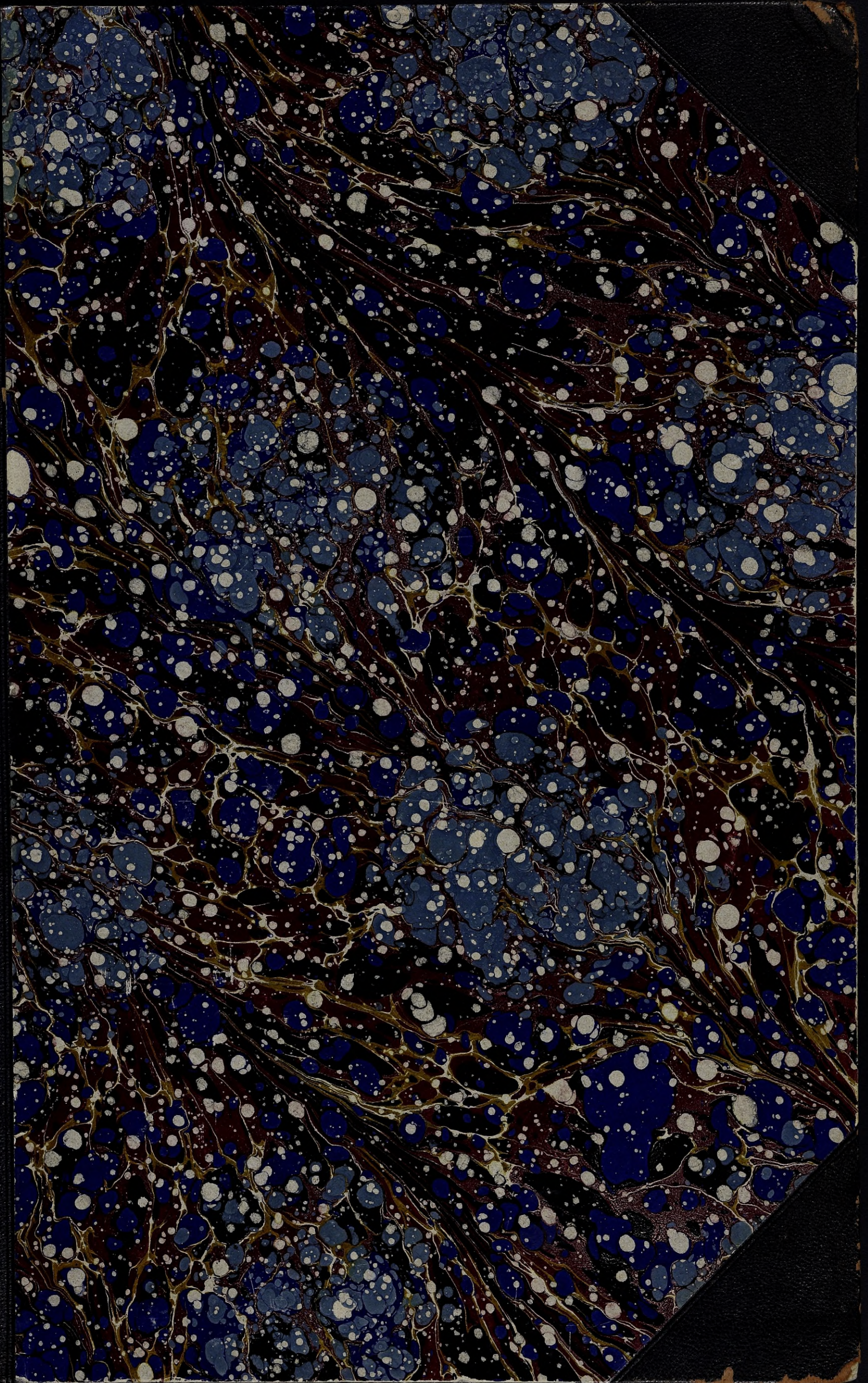
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

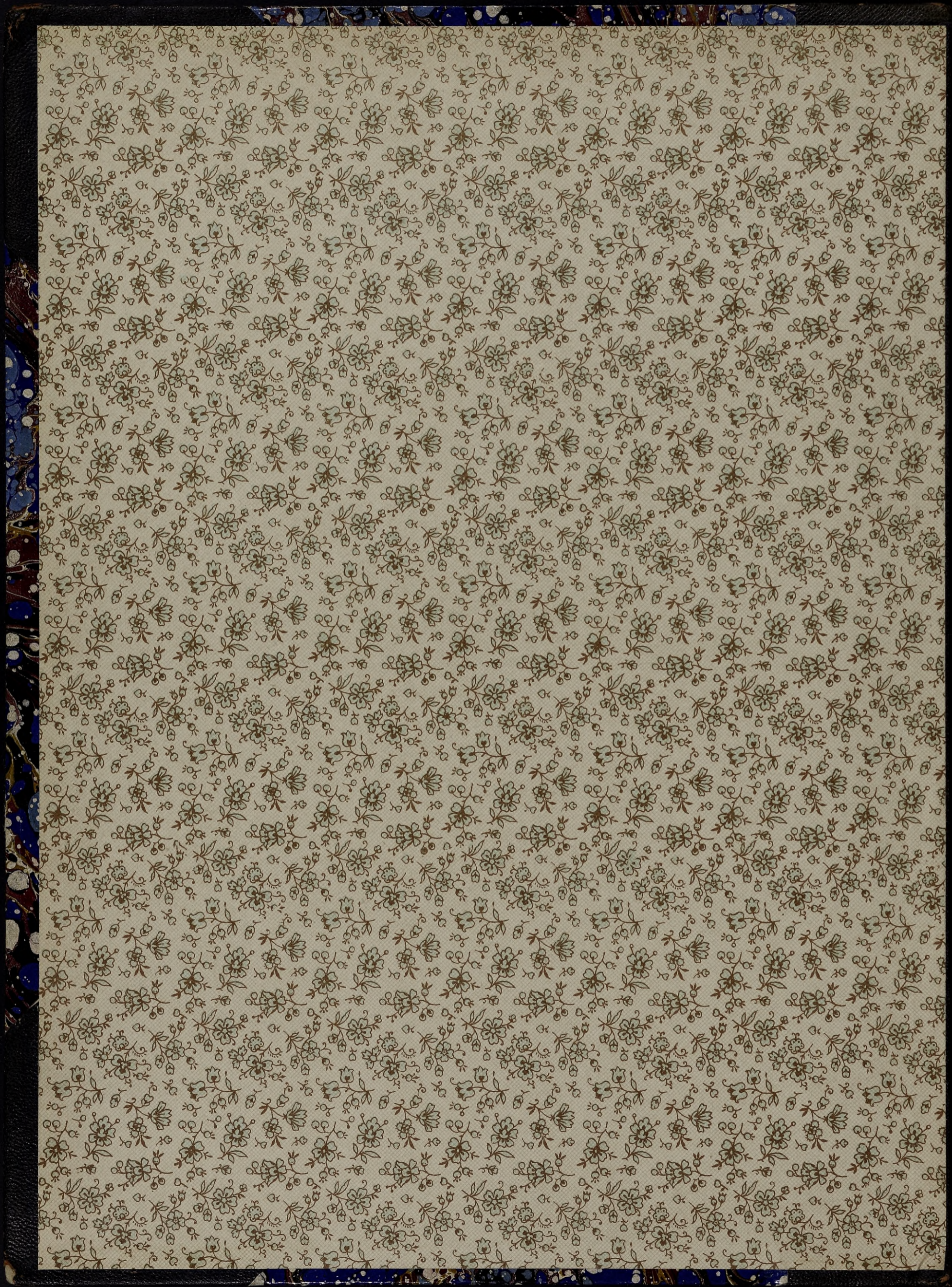

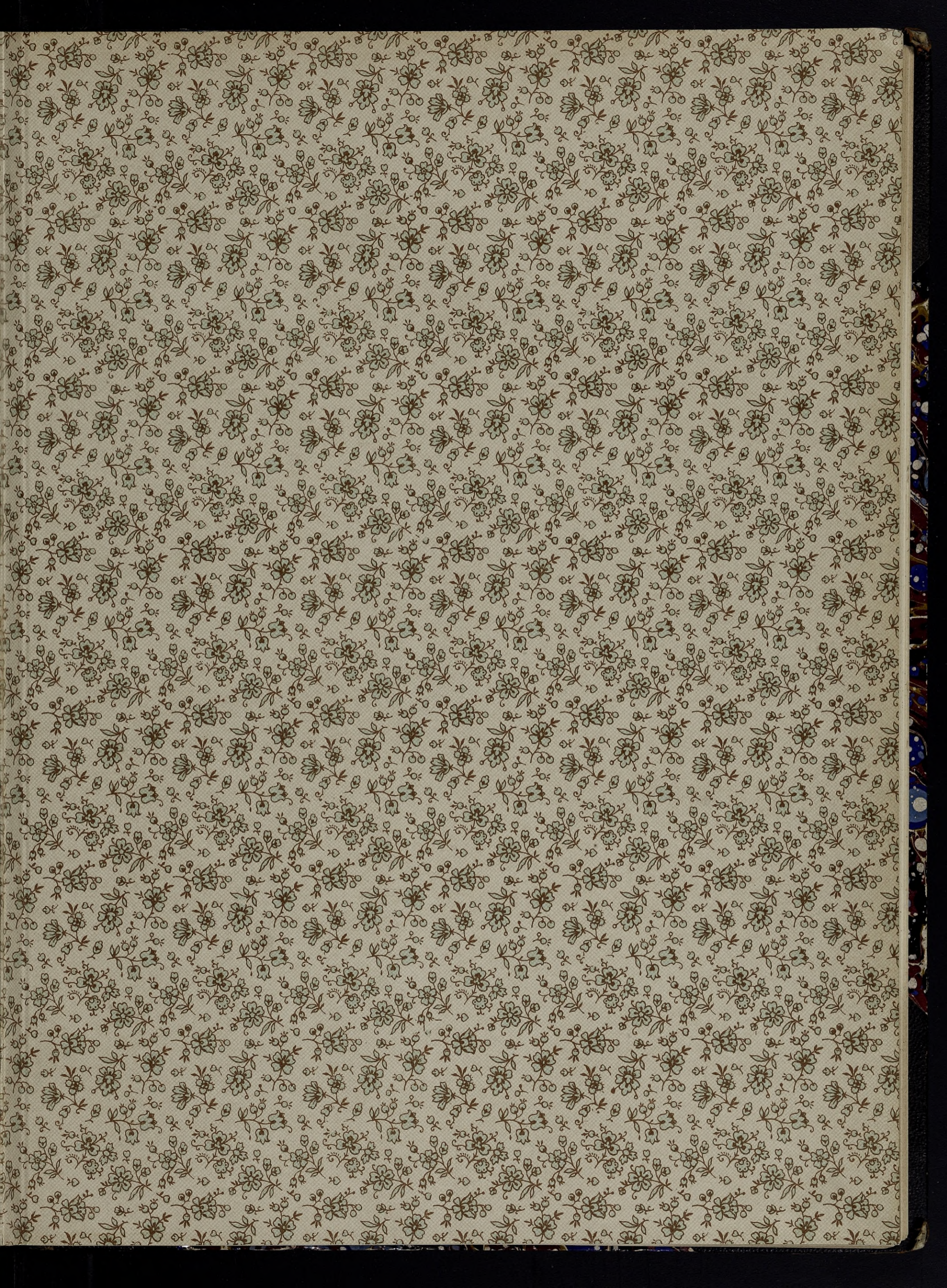
LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

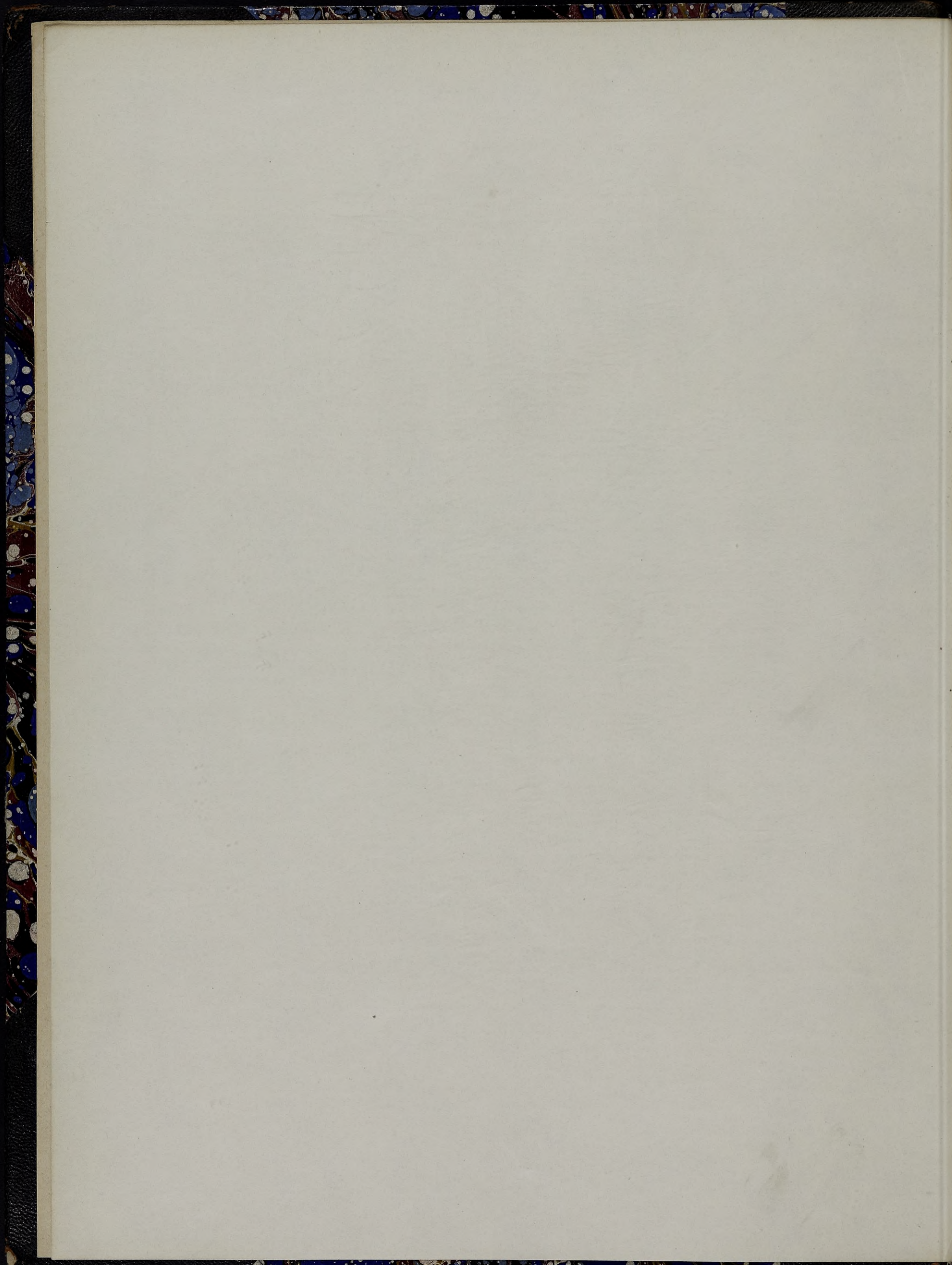
Vitt.
So. (Fol)

OSCAR FREDRIK
DIKTER

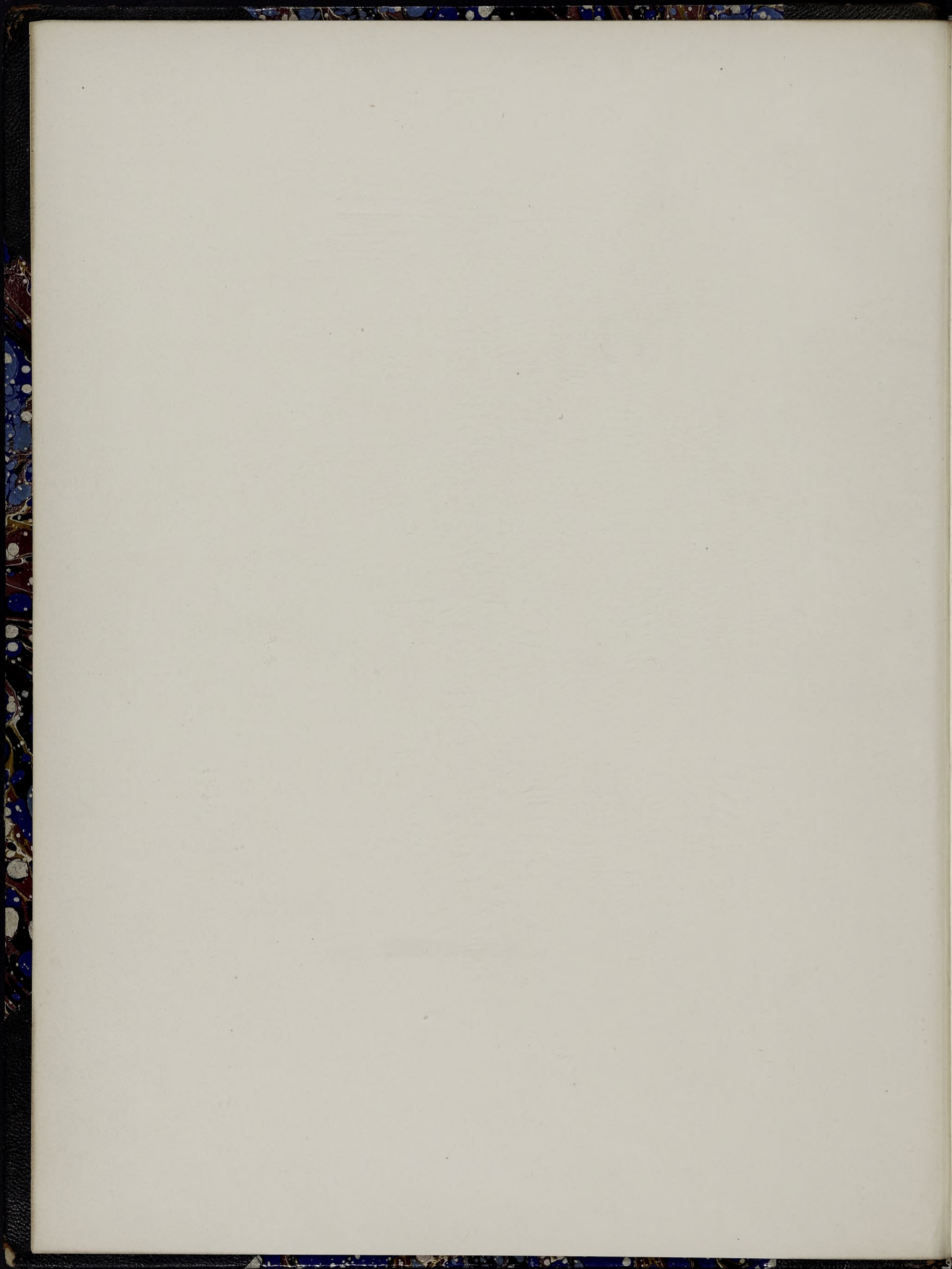
STOCKHOLM
P. B. EKLUNDS FÖRLAG

OSCAR FREDRIK

DIKTER

DIKTER

AF

OSCAR FREDRIK

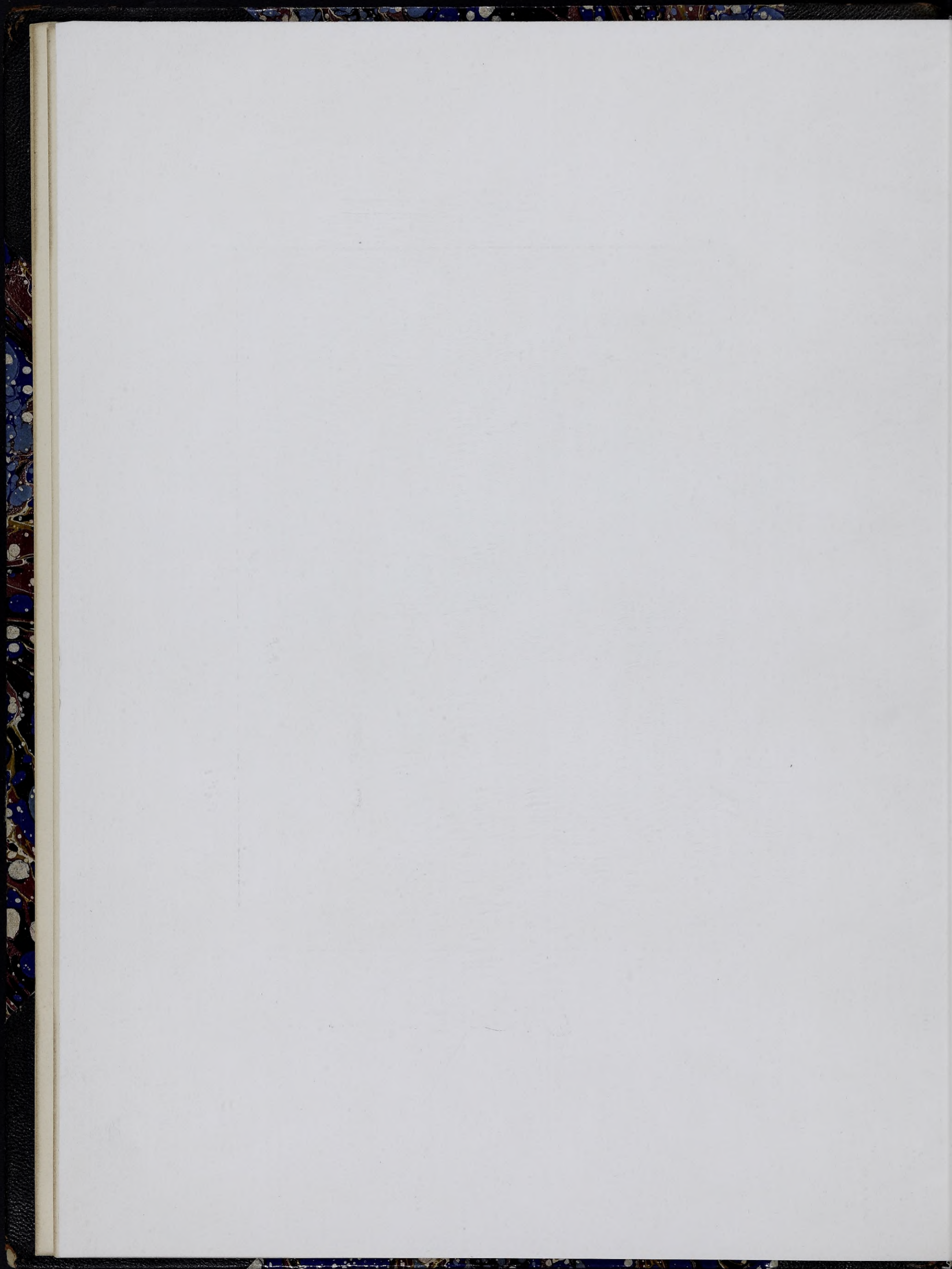

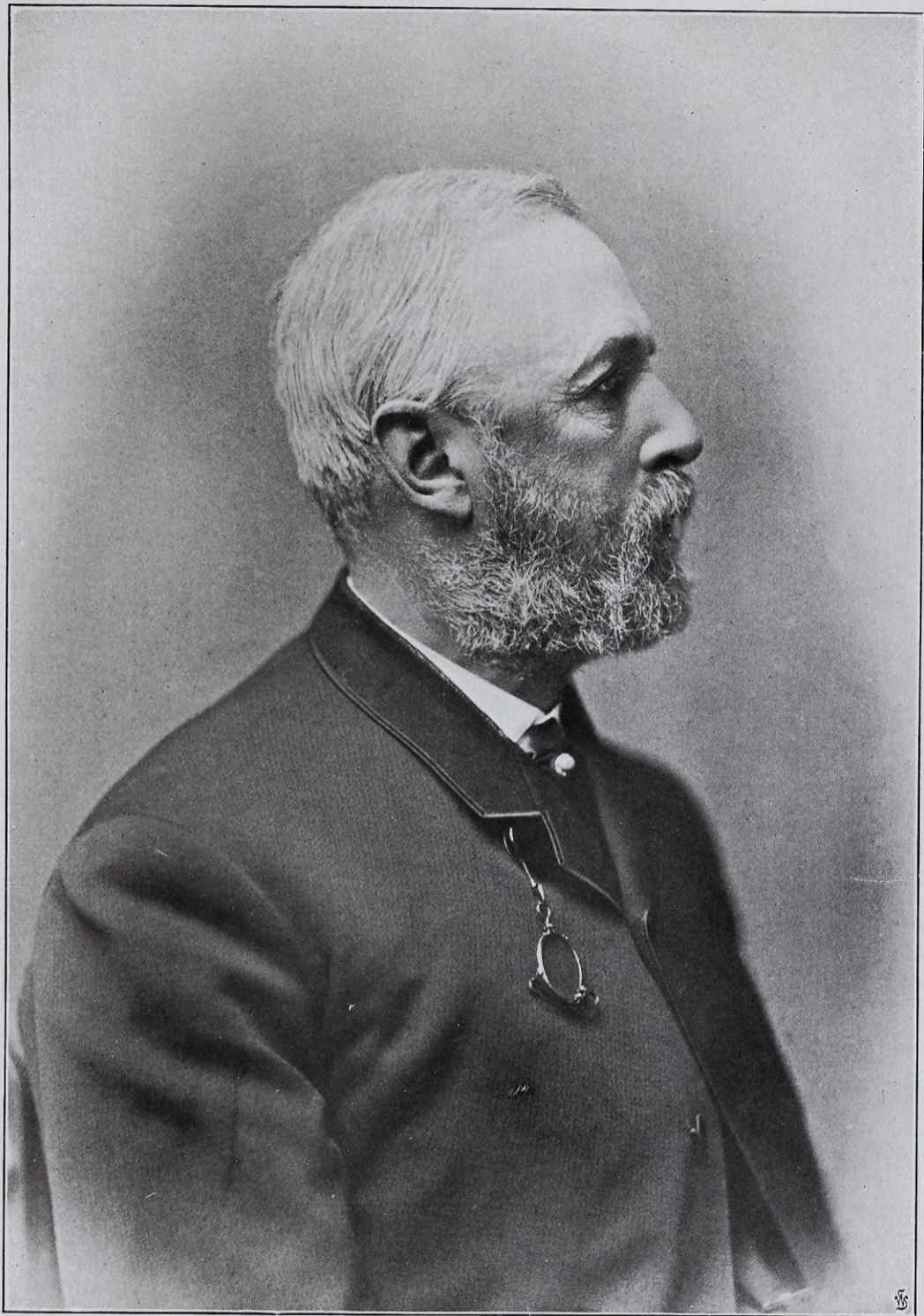
STOCKHOLM
P. B. EKLUNDS FÖRLAG

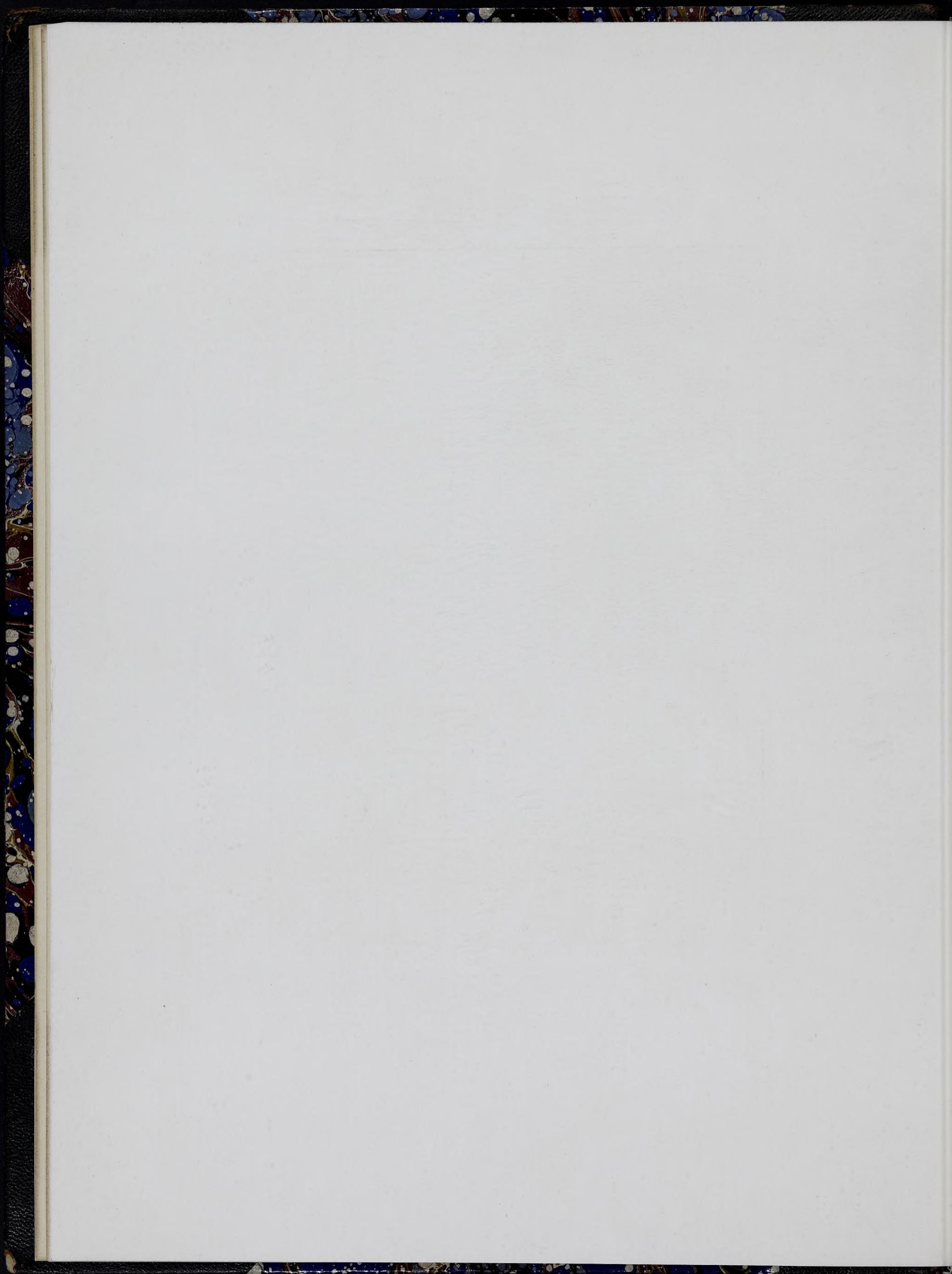
STOCKHOLM
IDUNS TRYCKERI AKTIEBOLAG
1897

Onari

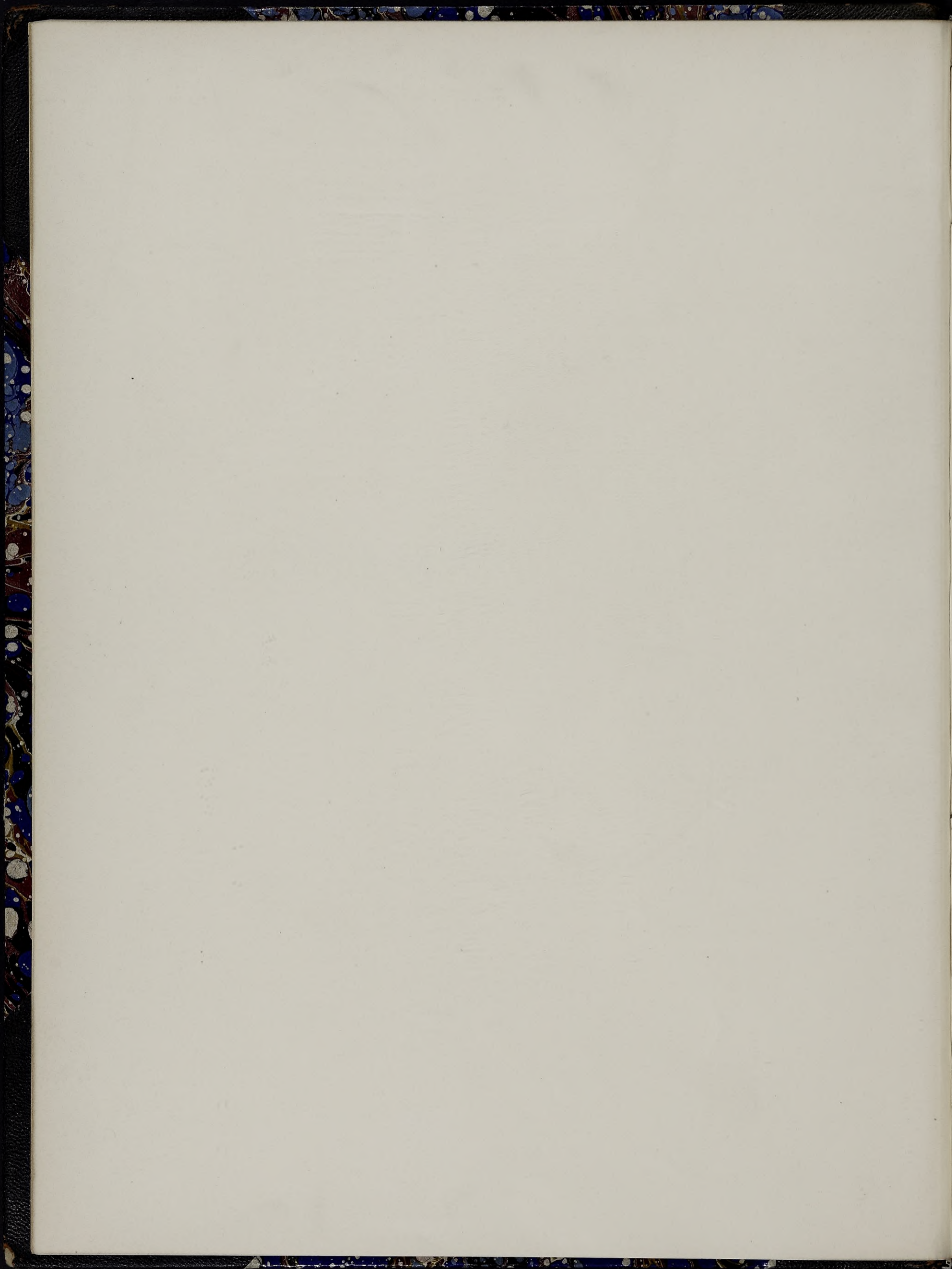

UR SVENSKA FLOTTANS MINNEN.

Svenska Flottans Officers-corps

tillegnas detta arbete såsom en gård af författarens kärlek och tacksamhet. Alderton års tjenst vid det vapen, hvars sköna, fastän föga kända, minnen han vågat besjunga; ett helt ungdomslif, förflutet under förtroligt umgänge med den svenske sjöofficeren, under trogen och oafslätlig sträfvän till det mål, han egt gemensamt med denne, hafva hos honom helt naturligt väckt dessa känslor. De hafva ock

allt mera stadgats, ju mera den mognare åldern gifvit honom klar insigt i de förhållanden, under hvilka svenska flaggans vårdare befunnit sig, och i de svårigheter, mot hvilka de länge måst kämpa.

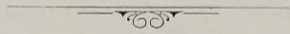
Ynglingens lyckligaste och sorgfriaste dagar ljusnade öfver vågen, och deras soluppgång skymdes icke af land; ynglingens skönaste drömmar föddes på hafvet eller fingo sin näring af lifvet bland dess fria, friska böljor; ynglingens käraste vänskapsband knötos inom de öfversköljda relingarne, under den tretungade flaggans stolt fladdrande dukar.

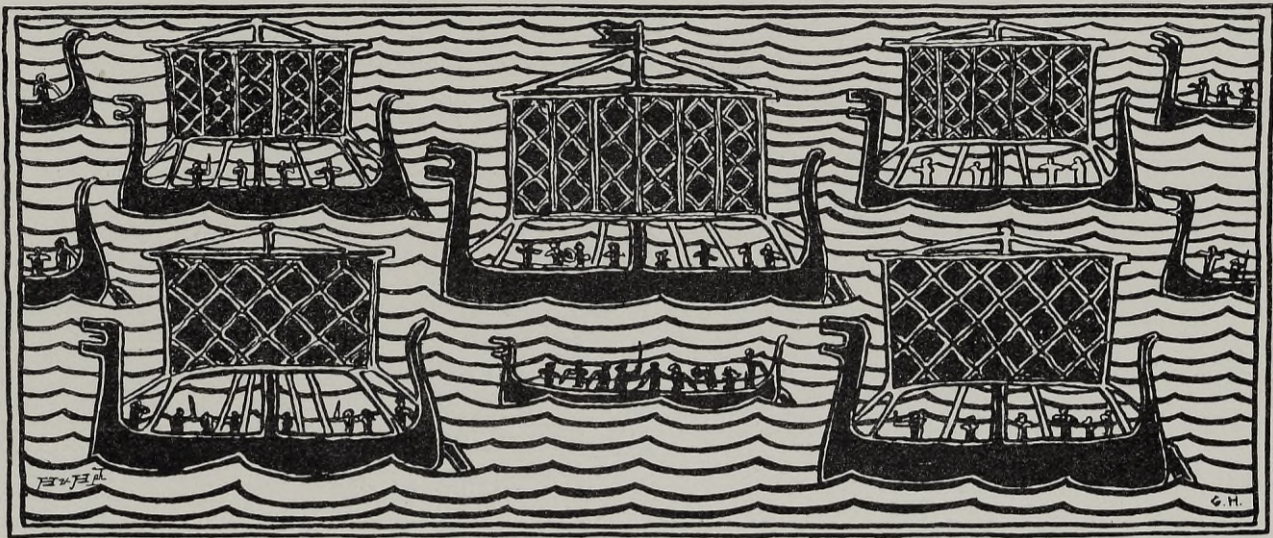
Med ljus rörelse minnes författaren denna flyktade tid. Han kan i sanning aldrig förgäta den. Han har derifrån, till hamnen, der han fält sitt ankare, medtagit den glada öfvertygelsen, att flottans samtida officerare ännu lysa lika stor värma för fosterlandets ära och sina plikter, som förfädren. Han vet, att samma okusfliga kärlek till flaggan lågar i deras bröst, som i en Boilanders, en Ehrenskölds, en Baltzar Horns, och denna visshet har skänkt honom mod och lust att stämma sin lyras strängar till några Minnessånger, hemtade ur flottans häfder.

Om dessa enkla sånger mäktade hos svenska folket upptända samma kärlek till Sveriges sjömacht, som lågar i författarens bröst, då vore han mer än belönad för sitt arbete, och dess hufvudsakliga ändamål uppfyllt.

Stockholm i Januari 1858.

Författaren.

Jag svenska sångmön hörde mången gång
Till härens lof sin klara stämma höja.
Det var med rätt. — Men väntan blef mig lång
Om Sveriges flotta höra få en sång —
Dess minnen höljas af en midnattsslöja.

Hvi så? — O, var ej yngre systemn värd
En bard, som ville sjunga hennes ära?
Blef hon vid samma moders bröst ej närd?
Har ej med heder hon fört samma svärd?
Var hon ej fostrad uti samma lära?

Bar hon ej Sveriges flagga på sin topp?
Bar hon ej Sveriges jern i stolta famnen?
Har hon förrädiskt gäckat landets hopp?
Och kan den dagen nämnas, då hon lopp
Med feghet, för en fiende, i hamnen?

Så har jag frågat, forskat, år från år,
Och ofta undrat, hvad vår flotta brutit.
På häfdens blad föll mången gång min tår,
Jag lärde känna månet oläkt sår,
Och huru mycket hjelteblod, som flutit.

Af helig kärlek lågade min håg,
Då med min blick jag följde hjelteskaran,
Som Nordens ära häfdade på våg,
Som styrde djerft förvägna vikingtåg,
Och skydde skammen blott, men aldrig faran.

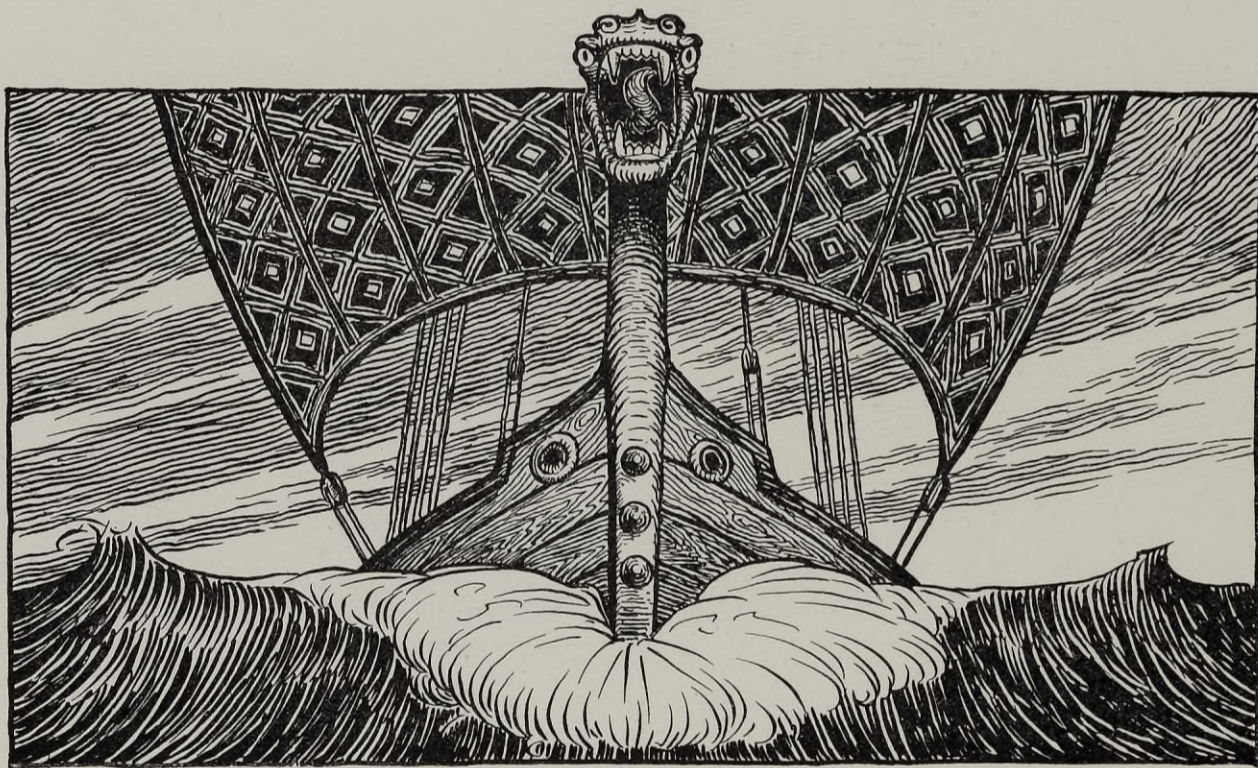
Jag vill ej plundra något af den glans,
Som hären vann kring minnesrika fanor.
Den bäre högt sin ärfda lagerkrans —
Men, ock af örlogsmannen bördsrätt vanns
Till Svenska ärans segerstolta anor.

O, kunde våra fäders ädla drag
Ur det förflutnas grifter fram jag mana!
Och deras hjeltemod i storm som slag,
Och deras tålmod i nödens dag,
På kraftens och försakelsernas bana!

Hur säll min lott! — ty redan tidigt brann
Min själ af kärlek för vår forntids ära —
Tag mot min sång, du dyra fosterland!
Fast lyran stämmas af en ovan hand,
Som vill ett offer blott åt Sverige bära —

Åt Sveriges *flotta!* — Är *dess* öde väl
Ej sammanlänkadt med vårt hemlands öden? —
Åt flottans blåa gossar och befäl,
Som älskat flaggan af sin hela själ,
Och för den kärleken ha trotsat döden!

Så klinga, sång! — Lik skeppet skynda hän,
Från fruktan fri, ut på den djerfva färden!
Kanhända finner *der* du någon vän,
Hvars hjerta slår för Sveriges drakskepp än,
Och som vill bära högt dess flagg kring verlden.

Du blånande haf, som mångtusende år
Mot Skandiens klippor har slagit,
Som brutit din boja hvar gryende vår
Och frigjord i fjerran har dragit —
Dig egnas min sång, ty jag längtar dit ut,
När böljorna slå emot skären.

Hur godt är derute, hur svalkande skönt,
Då vårliga vindarna smeka!
Då vågorna skifta i blått och i grönt,
Och strålar kring topparna leka!
Se! bränningens skum är så glänsande hvitt,
När böljorna slå emot skären.

Men skakar orkanen sin vinge med dån,
Blir hafsjungfrun askgrå om kinden,
Och slites mitt segel från bristande rån
I tusende stycken af vinden:
Då klappar mitt hjerta af stolthet än mer,
Bland böljor, som ryta mot skären.

Mig tycks, att en stålklang, så ren och så klar,
Så skiftande dock, och så präktig,
Af lif och af lust öfver böljorna far —
Dess grundton är stark och är mäktig,
Hur vinden än vexlar i dur eller moll,
När böljorna slå emot skären.

Ack! hård är den kamp, som vid stormvågors svall
Af seglaren kämpas på hafven.
Lugn står han dock bakom sin bräckliga vall,
Vid randen af djupblåa grafven,
Och banar sig väg ibland dolda försåt,
När böljorna slå emot skären.

Han brottas med rasande vindarnes tropp,
Med strömmar och bränning och dimma.
Hur ofta, hur ofta är bleknadt hans hopp,
I nödens och midnattens timma!
Bland dödlige ingen bevittnar hans strid,
Blott böljor, som slå emot skären.

Dock älskar han hafvet af hela sin håg,
Med farorna är han förtrogen;
Hans längtan står hän till den skummande våg
Från fredliga hyddan och plogen.
Hvad underlig tjusning der ligger också
I böljor, som slå emot skären!

Se! därför jag qväder, med hjärtat i brand,
Min sång till att vågorna prisa,
Som manande vagga kring Skandiens land,
Och vägen till storhet oss visa,
Som tusende sagor från forntida dar
Framklinga, vid slag emot skären.

Du fria, du stolta, du brusande våg,
Du sköna, du glittrande klara!
O, sjung mig de härliga strider, du såg,
Och lär mig din sång att förklara!
Jag lyssnar med tjusning till sagan så rik,
När böljorna slå emot skären.

Men ser du, att våldet vill nalkas vårt land,
Och fiendens flottor sig samla,
Då ljude som gjallarhorn sången mot strand:
»Till vapen båd' unga och gamla!» —
Och icke förgäfvets skall höjas ditt rop,
När böljorna slå emot skären.

Ty än är det likt sig, det slägte, som bor
Bland nordiska fjellar och dalar,
Och ännu på Gud och på stålet det tror,
Än fädernas kärnspråk det talar.
Den ovän oss trotsar, skall finna sin graf
I böljor, som slå emot skären!

FLAGGAN OPP!

Hissa flaggan, ärad utaf verlden!
Hissa den i högsta topp!
Sänken, lagerpryde hjältar, svärden! —
Forntidsminnen, framtidshopp
Gå med svenska flaggan opp!

Ser du korset i den högblå barmen? —
Årans guld på trohets grund,
Minnets löftesbud till kämpa-armen:
Att den segra skall, hvar stund
Den står fast i Guds förbund.

Draketungor tre, hur djerft I sväfvén,
Som en vikings stridssignal!
Skåden fritt, ifrån den höga stäfvén,
Öfver hafvets blåa sal!
Tolken bragder utan tal!

Ärofulla minnen häfden fäst
Vid vårt »Märke» och dess vakt,
Då de båda fjerran kuster gästade —
Och om mången kufvad trakt
Tala, än i dag, med makt.

Hell dig, vittne om vår gamla ära!
Hell dig, vän i lust och nöd!
Hell dig! och den gamla svenska lära,
Som, i fara, strid och död,
Att dig öfverge förböd!

Svaja högt, du trogna svenska flagga!
Ärad, fruktad som förut!
Må du städs, der blåa böljor vagga,
Härligt veckla dina färger ut,
Fri, som förr, till tidens slut!

Det var en tid, då svenska flaggan, fruktad,
Ifrån »Sanct Eriks» topp sågs vecklad ut.
Hvar helst en ovän mötte, blef han tuktrad
Och djerfdes knappt ur hamnen mer till slut;
Men lopp han ut — Claes Christersson! Din ära,
Din storhet var — han önskat hamnen nära.

Från Stockholmsskären ned till tyska vallen,
Din flotta herskade i hvarje trakt.
Ja, inåt Sundets vågor ljödo skallen
Af hennes stycken, dundrande med makt.
Kung Fredrik stördes i sitt slott, vid festen,
Af »den till bröllops icke bjudne gästen».

Förgäfves Herlof Trolles drakar sökte
Att hejda, Horn, ditt ärofulla lopp.
Hans tapperhet din segers glans förökte,
Och gäckadt blef den danske hjeltens hopp.
För Otto Rud ej gick det bättre sedan:
Han ärligt slogs, men — lyckan var i nedan.

»Styr-Schweden», jagad mot den lybska kusten,
Fick brådt att hålla undan dina skott.
Att styra Sverige miste Lybeck lusten,
Då hämd du kräfdes för dess hån och spott.
Och fritt, i skuggan af ditt hjelterykte,
Gick handeln. Intet ok dess frihet tryckte.

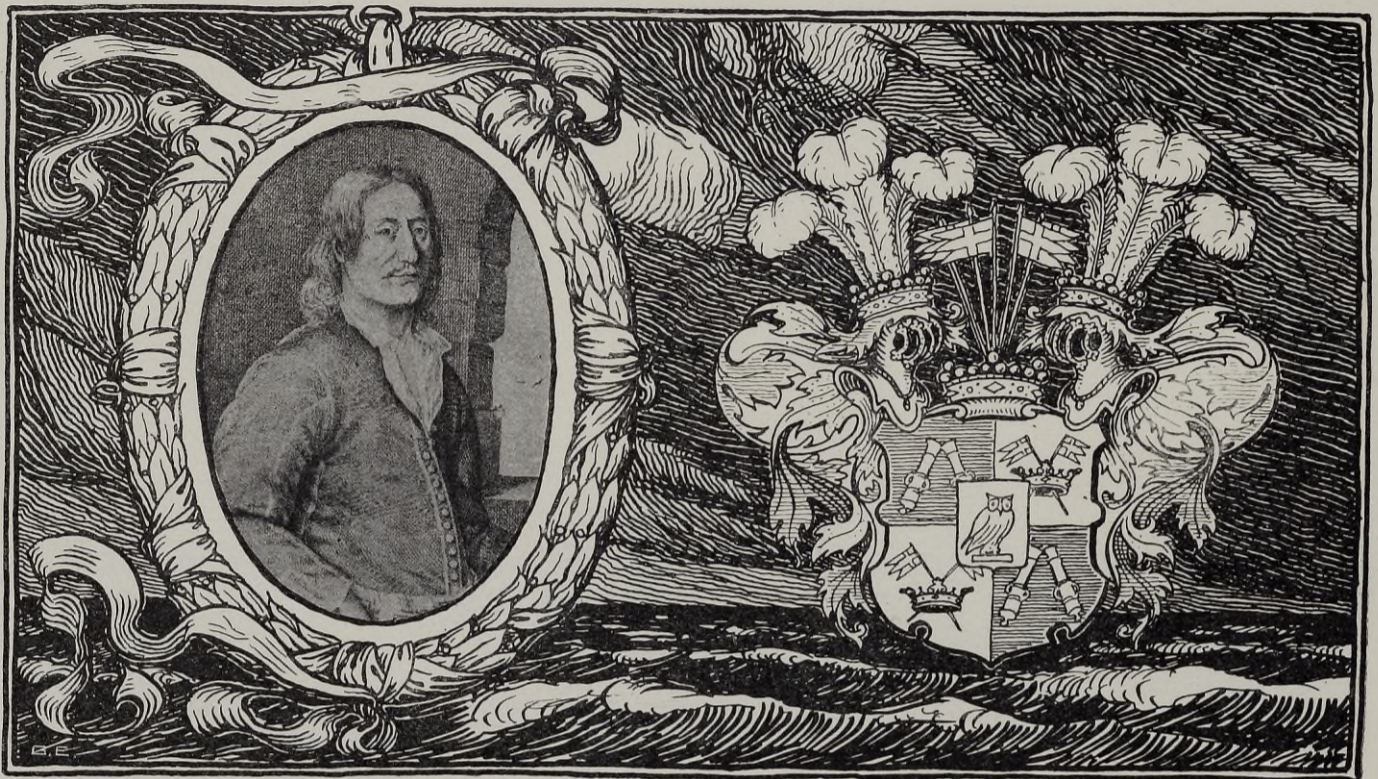
Du hafvets djerfve drott! — i farans tider,
Vår frihets värn och Vasatronens stöd!
Som, obesegrad uti alla strider,
Med oväns blod har färgat vågen röd!
Hell segrare! O, att jag kunnat följa
Med dina sjutti segel ut på bölja!

Af härjarns lia, ve! i förtid skördad —
Du rycktes bort midt i ditt segerlopp —
I döden saknad, som i lifvet vördad.
Och Sveriges stolthet, Konung Eriks hopp,
De sörjde båda, bleknande, vid båren; —
Men du ovansklig lager bär kring håren!

O! mycket, mycket sjönk med dig i grafven —
Vår flottas morgonsol blef dränkt i blod.
När Horns banér ej mera bars kring hafven,
Då lopp vår ovän ut med nytändt mod.
De gyllne segerdagarna, hur korta,
Med tappre Viking-vården voro borta.

CLAES UGGLA.

PÅ »SVÄRDET» 1676.

Hvad storm genom rymderna går!
Se! väldiga åskmolnet står
Med krossande blix i sitt sköte.
De yrande vågor till möte
Så ängsligt slår måsen sin lof,
Och korparna skrika på rof.
Men ljuslockig Delling sig döljer
Och bäfvande anletet höljer
I sörjande skyarnas dok.

Ett dödsbud bland böljorna lopp —
På Dannebrog's drakar, i topp,
Stridstecknet, det blodröda, flammor.
Sig vända ektimrade stammar
Mot »Cronan», hvars tredubbla lag
Böd fiendes aktning i slag,
Som samm lik en konung på hafvet,
Men ack! i dess djup blef begrafvet,
Vid stormens fördubblade dån.

Hur pråktigt! Se, lågan slår ut!
Det hviner — en knall, — det är slut! — —
Men åter går striden på vågen,
Mer högljudd, än vindar i tågen
Af jagande drakarna gny.
Förgäfves den fege vill fly;
Han ser blott vidt gapande grafven,
Djupt under sin fot — eller glafven,
Som öfver hans hjessa är höjd.

Kring »Svärdet», med flagga på mast,
Församlas, tätt slutne i hast,
En handfull behjertade männer —
Claes Ugglas kamrater och vänner —
Och striden förnyas med fart.
Dock, skingrade, krossade snart,
Clerck, Grönvald och Dünkærk sig draga
Ur leken. — De voro för svaga,
Och »Svärdet» blir lemnadt allen.

Men Ugglan var aldrig för god
Att fånga — det kostade blod!
Fast Tromp och Nils Juel och flera
Ej tröttna att vildt kanonera,
I nätet han blir dock ej snärd.
Det spränges af tve-eggadt Svärd,
Högt svingadt på fradgande vågor,
Vid glans af förhärjande lågor,
Med död på sin härdade udd.

Som björnen, orubblig och fast,
Stod Ugglan ännu, då med hast —
Hur hjelten än spejar och vakar —
Vid stäfven en brännare hakar
Sig lömskt, och med flammornas sken
Omhvärfver de kämpande ren;
Och lågor — en gnistrande kedja —
Båd' bogen och topparna svedja —
Sjelf fienden bäfvande flyr.

Då ljuder ett bergningens ord:
»Vi springa i luft. — Öfver bord!
Till räddning sök spillror, som flyta
Kring vraket på skummande yta!
Ren nalkas vår sista minut,
Fort, skyndom ur lågorna ut!» —
Och ändtligt de tappreste sveko —
För vapenmakt icke de veko,
Men blott för den qväfvande rök.

Claes Uggla den brådskan ej led.
Han stod »som i djupaste fred»;
Stod kvar, tills han ensam sig finner
På däck, som i lågor försvinner.
Stolt synar han ännu en gång
Sitt sjunkande skepp. Med ett språng,
Sen modigt han störtar i vågen
Och qväder, med döden i hågen,
Men blicken på brinnande flagg:

»Vingade stunderna ila —
Snart i den djupblå sal
Tröttade kämpen får hvila.
    Böljan är sval,
Vinkar mig ned efter striden,
Ned till den eviga friden.

Saknad dock följer. Dig, Rana,
Gästar jag ej som vän.
Längtande blickarne spana
    Uppåt igen,
Om ej i slukande bölja
Älskade draken får följa.

Grånade flaggmannen vaggen
Vågor, än en sekund!
Lågor, fort stigen mot flaggen!
    Härligt en stund
Blågula dukarna brinne!
Sedan vi båda försvinne!»

Så qvad han. I rökmoln försvann
Den flagg, för hvars ära han brann,
Och hjälten med mattade händer
En helsning till afsked den sänder.
Sen sjönk han i svindlande djup,
Föraktande räddarens slup.
Sin ära han funnit i hafven:
Der söker han hvilan och grafven,
Och dit följer »Svärdet» sin chef.

JONAS HÖKENFLYKT.

PÅ JAKTEN »VIVAT» 1702.

Har du skådat örnens flygt,
Der bland molnen djärft han svingar? —
Ändå högre Hökenflykt
Steg på ryktets vingar. —
Jag vill sjunga utan flärd
Karolinens sista färd.

Ty en karolin han var,
Af det gamla, äkta slaget:
Alltid nöjd och alltid klar
Att se svärdet draget.
Och med en mot tio man
Firade sin högtid han.

Dock ej ödet honom ställt
Uti härens blåa leder.
Narvas hjeltar! Stridens fält
Ej han mätt med eder;
Ty, lik viking, på sin stam
Öfver skummig våg han samm.

Så han stridde på sin jakt
Med en ed att aldrig vika
Undan någon öfvermakt —
Han höll ord tillika.
Det fick ryssen lära visst.
Hören, hur det gick till sist!

Hökenflykt var sänd en dag
Att bespeja Pejpus stränder;
Kom så oförtänkt i lag,
När han återvänder,
Med tvåhundra »lådjor» visst,
Som med »Vivat» sökte tvist.

Det var just en härlig strid,
En i karolinska smaken,
Som han drömt om all sin tid,
Slumrande och vaken.
Mot en flotta ensam stå,
Var en fest att bjuda på.

Vivat! Hur det smattrar bra! —
Hvad sarmaters lådjor sjunkna!
Rundt omkring på böljorna
Czarens horder drunkna. —
O, att kungens öga fått
Skåda denna synen blott!

Visst de våra äro få —
För vår ovän dock, dess värre,
Än, med sina nickor små,
Spelar »Vivat» herre.
Men allt trängre blir den ring,
Som sig sluter rundt omkring.

Nu till äntring! — »Vivat» går,
Som en klippvägg fast, mot vågen;
Hökenflykt på halfdäck står,
Klar att kapa tågen.
Så vid trenne anfall han
Slår tillbaks hvarenda man.

Fjerde gången dock han ser
Fyra hundra moscoviter
På sitt däck — och kanske fler;
Svenska stålet biter!
Men, till slut, vid blodig barm
Sjunker kämpens trötta arm.

Är ej leken slut? — Åh nej!
Sista scenen står tillbaka.
Hökenflykt, han tänker ej
Sådan scen försaka.
Krutet, under däck förtäckt,
Det skall göra sluteffekt.

»Skydde Gud min kung, mitt land!
Jag har stridt som man för begge.
Nu vid verket sista hand
Karolinen lägge!» —
Sagdt — en blix — en afgrundsknall —
Och den kämpastrid var all.

Vivat! Tusen följde minst
På den snabba himlafärden.
Spillror blott, som czarens vinst,
Täckte hela fjärden.
Men i svenska häfdens famn,
Strålar evigt hjältens namn.

En blåögd Julidag nyss hade grytt —
För sommarvinden krusas havvets spegel,
Och sakta svälla skeppet »Ölands» segel
Mot Orfordsnäs, sen morgondimman flytt.
Då ropades, ifrån dess topp i fören,
Utaf en utkik, ner till kommandören:
»Ett segel under land! ett svårt, jag ser!» —
Och inom kort der sågos många fler.

Psilander lyfte lugn sitt öga opp.
Det forskade kring södra horisonten.
Hans blick var skarp. Snart såg han hela fronten
Af åtta skepp, ett med bevimplad topp,
Men alla Stor-Britanniens flagga hissa,
Den ärorika och om seger vissa,
Som någon medregent på våg ej led
Och mot sin öfverman än aldrig stred.

De nalkas hotfullt. Nu var stunden dyr,
Och ingen skymf att alla segel sätta
Till snabb reträtt. — Det kanske var det rätta,
Men vår Psilander ej för någon skyr.
»Låt visa dem vår svenska flagg!» — han sade
Åt löjtnant Smidt, som morgonvakten hade —
»Den flagg är aktad, så i krig som fred,
Och hon är icke gjord att leka med.»

Snart lät han kalla upp sin närmste man:
»Wachtmeister!» — sade han — »är hon väl bruten
Den fred, som blef med Stor-Britannien sluten? —
Jag intet skäl till anfall fatta kan.
Dock ser du sjelf, hur dessa briter föra
Hvartenda segel, och hur allt de göra
Att söka strid med mig. — Befall alltså
På alla batterier trumman gå!»

Knappt taladt ut var hjeltens sista ord —
En blixtnad — en knall — och genom luften susar
En vingad kula, och i våg, som brusar,
Hon sänkes ned vid skeppets främsta bord.
Och knappt Psilander hann att roparn flytta
Till munnen, då igenom chefens hytta
En annan flög förbi, der lugn han stod.
Då kokade hans tappre sjömäns blod.

Väl tjugo luntor uti blinken fram
Nu räcktes att det djerfva tal besvara.
Men — »Gossar!» — skrek han — »att på krutet spara
Och handla klokt, hölls aldrig än för skam.
Först vill jag ljus i denna saken vinna —
Det är ett missförstånd, som jag kan finna.
Tag, Löjtnant Utfall, fort en båt och far
Till Commodoren der; — begär hans svar?»

Det svaret dröjde ej. — Af en kapten —
Man sagt »Worchesters» — snart blef Utfall tagen
Om bord. En gentleman med guld på kragen
Rätt artigt honom helsade, och sen
Helt kort och godt parlamentären sade,
Att dess kapten rätt klena ögon hade,
Som ej såg Englands flagg och gaf salut. —
Den fordrade det strax — och utan prut! —

Af harm steg blodet upp på Utfalls kind:
»Vi nordens söner hafva ej den vanan» —
Han trotsigt svarade — »att sänka fanan.
Den svajar stolt för hafvets fria vind;
En gång i toppen hissad, får den vara.
Se der, det enda, som jag har att svara.
Dock vill jag föra till min chef ert bud.
För alla följer svaren I för Gud!»

Men innan Utfall hann på halfdäck opp,
Psilander svaret såg i mulna dragen.
»Välän!» — han sade — »timman är då slagen —
Till vapen, tappre män!» — Det talet lopp
Med pilens hastighet kring däckena alla.
De svenska hurraropen väldigt skälla,
När främsta skeppet — just »Worchester» — samm
Med öppnadt eldgap emot »Öland» fram.

Då ljud det: fyr! — Det var en skarp salut,
Som ifrån fem och tjugu stycken dånar.
Den Engelsman slik helsning visst förvånar,
Ty han fick brådt att sacka akter ut.
Väl »Chester» kom om babord ganska nära
Och gaf sitt glatta lag, men fick dock lära
Snart följa sin kamrat och brassa back, —
Så varm blef vår Psilanders svenska tack!

Som jägare kring retad björn i skog,
Så svärma nu kring »Öland» vrede briter.
Men döden uppå björnens ramar sitter:
Der fälldes offer, hvar gång björnen slog.
Ett skepp — jag tror det »Ruby» var — fick läcka,
Och när »Assistance» henne vill betäcka,
Dess förstång, träffad af en kula, brast,
Så att det hålla undan fick med hast.

Så kämpades i runda timmar tre.
Allt flere fiender kring »Öland» sluta
Ogenomtränglig krets, och eldgap spruta
Uppå dess däck förödelse och ve.
Dock mannamodet växer blott med faran.
Den tröttas icke än, den lilla skaran,
Och ej förskräcks, fast masterna ha gått,
Och mången tapper man sin bane fått.

Då kom, på »Lichtfield», uti striden sist
Den engelske eskaderchef, som stilla
En mil från stället låg, tills det gick illa.
Han styrde tätt till akterspegelns list
På »Öland», der det redlost låg, och sände
Sitt första lag med skrot, så att det brände
Uti den sönderskjutna svenska fur,
Och längs dess batteri flög dödens skur.

Med sorg Psilander såg, att lyckan svek.
Men, fastän ingen räddning finns i nöden,
Han vill dock trotsa än de hårda öden.
Då, ifrån undre däck, som döden blek —
Visst ej af fruktan, men af blodförlusten —
Sig Utfall närmar — i den hårda dusten
Han glömt förbinda tvenne djupa sår.
Med säkra steg han fram till chefen går:

»Herr Kapiten, vårt kulförråd är slut;
Hvarannan man på batteriet sårad;
Dess stycken sönderskjutna, sidan fårad;
Och vattnet stiger. Ren det fattas krut.
Wachtmeister ber om order. I sin ifver
Vårt folk vill, att man lof till äntring gifver.
Det menar: bättre dö med svärd i hand,
Än blifva stekt i denna afgrundsbrand.»

Då utur hjeltens öga bröt en tår:
»Du tappra skara, länge nog i striden
Ditt mod bepröfvats. Nu dess stund är liden,
Och ej din räddning mer fördröjas får!»
Så sagdt, till en kadett han talet ställde:
»Gör klar en flagg med dukar hopafälld!
Jag stryker ej, om ock det blir min död —
Blott hissar flagg i schau, som uti nöd.»

Nu blef allt tyst, och elden hörde opp.
Beundrande vårt mod, af blygsel slagne,
Britanniens sjömän trängde sig betagne
Omkring den sammansmälta svenska tropp.
På Commodorens skepp med krigisk ära
Psilander helsades. — Till hamnen nära
Af Engelmännens »Öland» drogs i land —
De hade blott ett vrak uti sin hand!

Så är berättadt, att på Themsen då
Befallning kom från Englands drottning neder,
Att Kapiten Psilander strax med heder
Sin svenska värja skulle återfå.
Dernäst, att drottningen lät honom bedja
Till hofvets gäst. Och med en dyrbar kedja —
Ett gyllne mästerverk, »tre alnar vid» —
Hon hjelten hedrade för »Ölands» strid.

Det äfven sägs, hon längre sträckt sin nåd,
Och bjudit hjelten att sin klinga draga
Som engelsk amiral. Han kunde taga
Den rangen in med rätta för sitt dåd.
Psilander böjde af den lånta äran
Och höll sig stadigt vid den gamla läran,
Att fosterlandet, der hans vagga stod,
Har förmånsrätt till sina söners blod.

Snart hän mot hemmets kust han styr sin färd,
Med sina tappre svenskar, glad i hågen.
Och brittens jubel klingar öfver vågen —
En afskedshelsning, som hans bragd var värd.
Hans adelsbref af Konung Carl blef skrifvet —
Ett mera välförtjent blef sällan gifvet —
Hans sköld blef krönt med Sveriges flagg — derkring,
De åtta engelska i slutna ring.

G. H.

NILS EHRENSKÖLD.

1714.

Kung Carl en flykting var vid Donaus stränder,
Hans tappra skaror fångna och förströdda
I mörka fångselhvalf på Volgas strand.
Den öfvergifna fosterbygdens länder,
Af vilda horder härjade, förödda,
Ännu sig värjde blott med mattad hand.

Der våra hjordar betat nyss i hagen,
Nu höjde Petersburg de stolta murar,
Och tusen kölar på dess varf man sträckt.
Lybeckers corps var hungrad ut och slagen.
På finska rofvet czaren redan lurar,
Som gladan på en värnlös vingad slägt.

Och Eistrasaltets bölja ser med häpnad
En tallös svärm af lådjor och galerer,
Och flaggor, som den förr ej kändes vid.
Med dolk och fackla är den flottan väpnad,
Blott mord och nesligt strandhugg henne närer:
Hon svigtar än i hvarje ärlig strid.

En ringa styrka, ack! med möda skrapad
Tillhopa för att skydda Åboskären,
Till Jungfrusund nyss hunnit fram på vakt.
Då nalkades — med en flotilj, nyskapad,
Af hundra lådjor — Peter sjelf. Vid hären
Han tjente såsom simpel schoutby-nacht.

Men karolinen trufdes bäst i fara,
Och under ögonen med lugn såg döden;
Och du var karolin, Nils Ehrensköld!
Med sex galärer och en skottpråm bara,
Du blef dock oförskräckt ännu i nöden
Och gick ditt ödes bud emot med köld.

Och köld behöfdes. Ej förhoppning dagas. —
Blott äran räddas kan, men icke lifvet.
Man hviskar ren om kapitulation.
Men se! Nils Ehrensköld, han ej behagas
Af sådan olåt — är i häfden skrifvet —
Och talte vredgad till sin division:

»På nåd I viljen gifva er åt dessa,
Som bryta hedersord och svurna eder,
Och uti bojor edra bröder lagt?
I viljen ödmjukt böja eder hjessa,
Fegt svika edra pligter, se er heder
I stoftet trampad af vår oväns makt?!

Till Stockholm vägen är ju oförsvrad,
Om vi ej samfaldt stå i dag som männer?
Den tappre Taube med sina skepp är såld.
Vårt lif vi offre — äran blef bevarad! —
Är det ej bättre lott, I trogne vänner,
Än neslig trældom i barbarers våld?»

Det talet lifvade de få förlägna.
Högt svuro de att dö vid sina stycken,
Och linien sluter sig i närmsta sund.
Men, när Czar Peter såg de oförvägna,
Han hånfullt log uti sitt skägg åt nycken
Och manar dem att gifva sig på stund.

Hvad svaret blef, behöfver ej förtäljas.
Helt skämflat kom hans sändebud tillbaka,
Och löjet dog uppå sjelfherskarns mun. —
Nu fem och trettio galärer väljas
Till äntring — men de måste genast haka
Sig loss igen och drefvo ned på grund.

Då bröto nittifem igen mot våra,
En störtflod lik, hvars vilda vågor svalla —
Oordnad massa, hotande ändå.
Af väktarn drifves slafven till sin åra,
Fastän i rader hans kamrater falla.
Med raseri han syns mot döden gå.

Snart strider ensam kvar emot dem alla,
Af sår betäckt, ja ock med brända kläder,
Den tappre Ehrensköld, vårt sista hopp.
En efter annan af hans gossar falla,
Och elden sprides rundt om däckets bräder;
Den slickar girigt mastens brustna topp.

Sist dignar hjelten, blödande och slagen,
Och sju, af nio hundra, långsamt sänkte
I döden, lågo som hans livvakt der.
Men rundt omkring af ryska lik var dragen
En vall, och böljan i sin afgrund dränkte
Tre tusen man dertill — om icke fler.

Sen allt var slutadt ren, och qvällen skymde,
Om bord på sjelfva kejsleriga jakten
Vår Ehrensköld blef utan sansning förd,
Så fruktad än likväl, att mången rymde
Med häpnad från hans bår, bland sjelfva vakten;
Blott Czaren stannar vid hans sida, rörd.

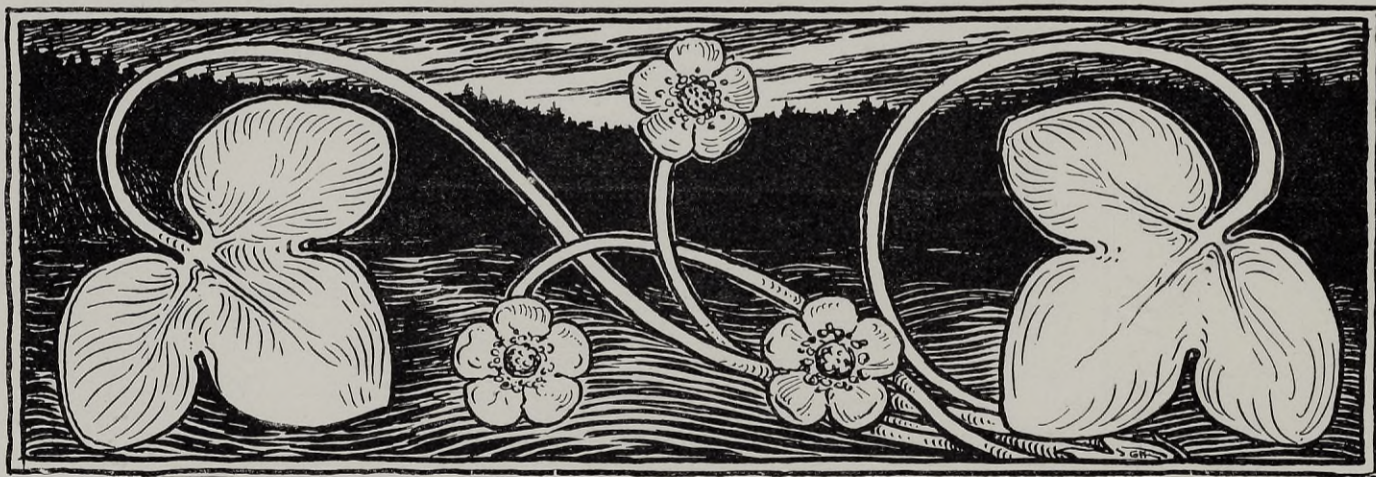
En jätteande sjelf, han vet att fatta,
Ja, älska till och med det svenska modet —
Fastän, som ryskt, han älskat det än mer.
Han lutar sig helt sakta mot den matta,
Som färgats högröd af det ädla blodet,
Och med beundran på den fallne ser.

Det sägs, en hemlig tår ur Peters öga
Föll dallrande på hjeltens kalla panna —
Den tåren brände säkert bittert nog;
Ty se! han rör sig, hans bröst det höga
Sig vidgar smärtsamt, och hans blickar stanna,
Med trotsigt hot, på herskaren, som log.

Då störtar Czaren i hans famn, betagen.
En kyss han trycker på de bleka kinder,
Och blodets purpur blandas med hans tår.
Mot vanan Peter var så mild den dagen,
Och stränga order ger, att man förbinder
Den fallne, svenske hjeltens djupa sår.

Det skedde så. Med fången sen han ilar
Till Newa-staden. Der han plötsligt träder,
Helt segerstolt, upp i senatens sal.
Och, medan på sin bädd af lager hvilar
Vår hjälte, Kejsarn sig med rang bekläder
Af ryska flottans »vice-amiral»!

Men ve! — der lågo sjunkna allesamman
Den stolte amiralens krigsgalerer;
De mäktade ej röra sig från land.
Och uti Stockholm blef det fröjd och gamman,
När snart, från Finland, man det budskap bärer,
Att tryggad åter är den svenska strand.

HOGLAND.

DEN 17 JULI 1788.

I.

Hyratio är ren freden rådde
Mellan Sverige och dess forne ovän. —
Nu, var åter svärd ur skidan draget
Att bestämma om vår framtids öden;
Och i Finlands dalar, kring dess kuster
Svaja stolt de blå och gula fanor.

Klar till strid låg svenska örlogsflottan,
Utan fruktan bidande den ryska.
Femton rangskepp täljde hon på reddan,
Som från Mjölö vidgar sig mot hafvet,
Och, att fylla rummen uti linien,
Fem fregatter slutit sig till dessa.

Hertig Carl sjelf tagit an befålet
På de gamla goda ekevallar;
»Tredje Gustafs» högsta öfverbramstång
Pryddes af hans hertigluga flagga.
Men kring honom slöts en krets af kämpar,
Värdige att föra Svithiods talan
I den hårda lek, man gick till möte:
Wrangel, krönt af silfverhvita lockar,
Nordenskiöld med sjöerfarna blicken,
Puke, Klint, Modée och Leijonankar,
Baltzar Horn också, den ädle hjälten —
Och förutom dem en tapper skara
Väderbitne, välbefarne sjömän,
Färdige att offra allt för pligten.
Nu de samlats för att möta kungen,
Som stod midt ibland dem för att lifva
Lejonskarans mod i farans stunder.
Sjelf han förde dem ett bud, som hunnit
Nyss från Cronstadtsviken, och som sade:
Ryska flottan vore redan färdig
Löpa ut till sjös med all sin styrka,
Och med fem och tjugu rangskepp möta
Sveriges örlogsmän i finska viken. —
Han ej dolde, att mot öfvermakten
Våra fartyg måste bjuda spetsen,
Dertill ock mot Greigh, den vidtberömde,
Som på Albions flottor hade grånat,
Segrande i åtta hårda sjöslag,
Och som nu församlat vid sin flagga
Många sina gamle stridskamrater. —
Dock, *än mindre*, dolde han sin tillit
Till en rättvis sak och Herrans bistånd;
Till det gamla svenska mannamodet,
Då det gäller strid för fosterlandet;
Till det trogna amiralitetet

Och den flotta, som nu gick att pröfvas. —
Jubel skallar högt hans ord till gensvar;
Uti allas blickar läste Gustaf
Blott en ädel stridslust, tydligt målad,
Och begär att lösa in med ära
Hans förtroende till sjöbefälet.
Ingen fruktan spordes — ingen tvekan!
Glad och frisk, som hafvets vind, den fria,
Sorglös var den anda, som der rådde;
Glödande ändock, lik Julisolen,
Af en helig eld, som nämnes kärlek:
Tusen tjusta hjertan slogo troget
För det gamla Sverige och dess konung.

Men sen hurraropen ändtligt tystnat,
Och det sista helsningsskottet dånat
Kring den vida, vimpelprydda reddan, —
Ett farväl till Gustaf, från så mången,
Som för honom gick att snart förblöda —
Då, kring flaggans furste samlas alla
Att en hvar förnimma sina pligter;
Och med redig stämman flaggkaptenen
Läste dessa order, aldrig glömda:
»Flottan går att söka upp den ryska,
Och förväntas manligt föredöme,
Nit och noggrannhet utaf dess chefer.
Skeppen hålle sig tätt sammanslutna —
Samlad styrka gifver kraft åt slaget.
Dock må pröfvad sjöman sjelf bedöma,
Hur, för hvarje fall, han bäst kan gagna,
Blott han aldrig viker utur linien
Eller bryter emot hederns lagar.
Oväns stolta stormast vare målet,

Dit den säkra svenska kulan riktas;
Men, om krutrök skymmer flaggsignalen,
Bryte hvar och en sin väg igenom,
Hvar han ser en öppning vara lemnad
I fiendtlig linie — och de nästa
Följe den, som modigt visat vägen.
Framför allt må hellre skepp bli äntradt,
Ja, i sank det hellre må bli skjutet,
Hvarje man om bord förr offra lifvet,
Än en genombrytning månne tålas.
Jag, er hertig, delar edra faror,
Och för heder räknar jag att vara
Förste mannen uti Kungens sjötrupp.
Allt från fordom svensken visat världen,
Att hans hjerta slår för rikets heder.
Gladt för kungen har han offrat lifvet,
Delat ock med honom stridens ära!» —
Tystnade. — Nu, med ett hjertligt handslag,
Skildes Hertig Carl från sina tappre.
Allas bröst af blott en längtan svällde,
Den att visa än vårt mod för världen,
Och mot öfvermäktig oväns flotta
Slåss med ära, segra eller falla!

II.

Dimman rufvar öfver Finska viken,
Skymmande två stridsberedda flottor,
Der de nalkas uti långa rader
Långsamt nu hvarann till blodigt möte.
Småningom dock lyfts en flik af slöjan;
Morgonvinden halkar öfver böljan,
På dess krusning syns en matt förgyllning.
Töcknen delas, jagade mot hafvet,
Och det ljusnar. Sommardagens härold
Lyfter strålig hjessa öfver Hogland. —
Hör! det smattrar — första kulan susar
Från vår linie mot den ryska ledarn.
Än från fjerran skären ljuder echot,
Då ur tusende kanoner dånar
Stridens tordön med förfärlig stämma,
Och i luften, korsande hvarandra,
Tusen dödars blinda budskap hvina. —
Af »Elisabeth Charlottas» kulor

Tvangs det främsta ryska skeppet vända;
Men, med stadig kurs och hotfull hållning,
Nalkas Greigh, på »Rastislafl», vårt flaggskepp.
Flere följa honom tätt i spåren,
Alla täflande att innesluta
Och förkrossa svenska flottans center;
Dock med mandom, än ej öfverträffad,
Mötas de af dubbelt laddad salv
Ifrån »Tredje Gustafs» batterier.
För ett ögonblick de synas vackla —
Tveksamt dreja bi — snart likväl åter,
Följande sin amirals exempel,
Svepta i en eldsky, fram de tränga.

Slaget rasar. Vinden sakta tynar;
Skeppen knappast mera rodren lyda;
Linien tunnas af, fast ingen viker. —
Nordenskiöld såg faran med bekymmer,
Och till Hertig Carl han talet stälde:
»Hertig! flottan måste skyndsamt vända,
Om den än skall kunna hållas samlad.
Sönderskjutna äro babords sidor,
Och vi nalkas södra kustens blindskär.
Låt oss rikta våra stäfvar norrut,
Och på friska lag vår ovän bjuda.» —
Hertig Carl — så går en gammal sägen —
Följande sin kära hvardagsvana,
Lugnt sin silfversmida pipa rökte,
Som om intet varit nu på färde,
Och ej hundra kulor fårat däck.
Han fann rådet vist och godt att följa,
Visste ock, att Nordenskiöld ej räddes,
Sad': »Nå väl! så gif derom befallning.»

Och det skedde. Men den ryska flottan,
Hotad äfven af en lika fara,
Vände också uti samma stunden.
Kring vårt flaggskepp endast mer förfärligt
Hvirfla stridens hemska afgrundsflammor;
Blott förtviflan riktar dess kanoner.
Fienden allt mer dess reling nalkas. —
Gud! är någon räddning då ej möjlig?
Skall Prins Carl och denna handfull tappre,
Som med raseri kring honom kämpa,
Offras upp åt oblidt ödes makter? —
Redan svepes allt i dystra skuggor;
Böljan öppnar sin fördolda afgrund;
Dagens ljus förbleknar. Sjelfva vinden
Håller ängsligt anden. Dödens engel
Lyftat lian, färdig till att skörda. — — —
Håll! ur krutröksmolnet då, lik blixten,
Öfverraskande, oemotståndlig,
Hejdlöst sönderkrossande hvart hinder,
Bryter fram befriarn uti nöden.
Säg! hvem är han? — Har af Zeus han lånat
Blixten, att Titaners hop förkrossa?
Se! de häpna alla, vika undan.
Sjelfva tredäcksskeppet vågar icke
Länge blicka honom fast i ögat.
Men, hvem är han? — Ha! vid fädrens grafvar,
Det är han! den tappre Horn på »Wasa»,
Som i dag sin hedersdag vill fira,
Rädda chefen och betvinga lyckan!

Af beundran klappar hvarje hjerta,
Alla händer höjas gladt till bifall,
Och med eldad själ, med klarnadt öga

Griper Carl den stora silfver-roparn,
Prejar till Gref Horn, att honom prisa
För den hjeltomodigt skänkta hjälpen
Dock — den ädle hörde ej hans stämman.
Ingen jordisk röst till honom tränger.
Glad han gått att lyda högre order
Och att dö för den besvurna pligten! —
Närmste man, af samma kula träffad,
Badade i blod vid chefens sida.
Blott den unge Lagerstråle lefde
Till att följa chefens sista maning:
»Du skall svara mig en gång i himlen,
Om i dag du stryker »Wasas» flagga!»

Striden brinner med allt högre låga.
»Fäderneslandet», »Äran» och »Minerva»
Bryta fram mot ryska hufvudstyrkan,
Nu omsider vacklande och bruten,
Och dess återtåg bestämma ändtligt. —
Tappre Christiernin, med »Gustaf Adolf»,
På pistolhåll drabbar hårdt till samman
Med en ovän, som, fast öfverlägsen,
Redlös skjuten, snart ej kan sig värja.
Hurra! se, Andreasflaggan sänkes!
»Wladislaff», det stolta, ger sig fångat
Och bogseras af fregatter undan.
Öfver allt den ryska flottan viker,
Och med bräckta timmer, klippta vingar,
Sträfvat hon med nit att hålla lofven
Och att närma sig till Cronstadts dockor.
Men, o sorg! — hon förer med ett byte,
Fast af hjeltomodet länge värnadt,
När af tre det girigt eftersträfvat.

Midt i striden, fallet uti stiltje,
Var ej möjligt att »Prins Gustaf» vända,
Stång och roder, segel, tåg och tackel
Söndersargade af ryska kulor.
Med förtviflan såg Gref Claes Wachtmeister,
Att en räddning icke mer var tänkbar.
Ej ohämnad viker dock den tappre:
Ett skepp sänkte han — så är berättadt —
Ännu ett han tvingar lemna striden;
Sjelf han måste dagens offer blifva. —
Längesedan aftonskymning inträdt,
När de sista tordönsbullren hördes,
Men allt mer och mer ur fjerran, ljuda.
Småningom allt blir så tyst som grafven.
Kring kanonen, nu förstummad åter,
Hvila tröttade, men segerglade,
Alle man om bord på svenska flottan,
Väntande den nästa morgons strider.

Adertonde Julidagen grydde,
Sent omsider, fram ur tunga molnen,
Efter sista dagens sammandrabbning.
Långt mot öster syntes Greighs eskadrar,
Ännu dröjande att söka hamnen;
Men, när snart från azurblåa hvalfvet
Solen glänste på de hvita segel
Af den svenska flottans slutna linie,
Bort de flydde, syntes icke mera! —
Nu, när sista seglet sänkes sakta
Uti vågens svala famn, och ensam
Tretungflaggan bärs kring Finska viken,
Då, men icke förr, går Carl med flottan
In till Sveaborg, på säkra reddan. —

III.

Kungen helsar åter sina tappre;
Glädjeropen ljuda högt och festligt
Från det stolta Gustafsvärns kasteller;
Stad och hamn af tusen fanor prydas.
Jublande, till örlogsmännens möte,
Böljar fram en glad, en tacksam skara,
Och de tagna flaggor festligt föras
Upp i templet. Der, att segergifvarn,
Fädrens Gud med ödmjuk andakt lofva,
Ljuder nu vårt härliga Te Deum.
Orgelns djupa toner beledsagas
Af salut från tusende kanoner.
Men när akten slutad var i kyrkan,
Träder Kungen ut på stora torget,
Midt i kretsen utaf flottans söner.
Glädjestrålände var Gustafs öga,
Inga moln i dag dess blixtar skymde,
Deras glans af tårar blott föröktes.
Rörd han tager ordet, tolkar värdigt
Sveriges tack för sina söners mandom:
»Den skall gömmas uti troget minne,
Som ett härligt arf åt efterverlden,
Dyrt förvärfvadt och med blod besegladt!
Namnen Horn och Fust, de trotsa tiden,

Ty, så länge Sveriges frihet lefver,
Skola de med helig vördnad nämnas!»
Men till prof, hur Sveriges Konung skattar
Flottans skicklighet och mod i striden,
Fäster han nu sjelf på hjeltebrösten
Svärdets stora kors», ett hederstecken,
Stiftadt till ett outplånligt minne
Af den ärorika dag vid Hogland.

De sägner, här i sång jag satt,
Från gubbens läppar stamma

De tala några enkla ord.
Tag mot dem dyra fosterjord!

FÖRSTA SÅNGEN.

Se, solen stänker sitt klara guld
Bland böljor på glimmande fjord,
Och sunnan smeker, så ljum och huld,
Den sommargrönskande jord:
I middagsbranden,
Han leker på stranden
Och kysser blommor och blad,
Så yr som ett barn, så fri och glad.

Ur vågorna synes dyka opp
Och styra mot Björkö kust
Af Stockholms eskader en talrik tropp:
Den tumlar på fjärden med lust.
Dess slupar vagga
Tretungad flagga
Bland tallkrönte skären fram,
Med slumrande åska i timrad stam.

De nalkas, med årors och segels makt,
Och stäfva mot Skeppsmyra by.
Vid ljud af signaler och roddens takt,
Vid synen, så präktig och ny,
Båd' unga och gamla
Sig hastigt församla
Och skynda till närmsta strand,
Der sluparnas flock nyss lagt i land.

Snart lägret ordnad blef, och nu signalen
Till korum ljöd igenom väna dalen.
Ty denna dagen var en sabbatsdag,
På hvilken bön och sång var städs en lag,
I skygd af svenska flaggor, svenska fanor,
Var en af dessa vördnadsvärda vanor,
Ett arf från Carlars och Gustafvers tid —
Ty himlen är vårt hopp i nöd och strid,
Vår starkhet uti frid.

I sluten fyrkant samla de sig alla
Till närmsta lund, der psalmens toner skalla
Med helig harmoni mot himlens höjd.
Men, obemärkt bland bygdens folk, och böjd
Af år och fattigdom, med ögon sänkta,
Stod, med de bleka kinder tårbestänkta,
En gammal invalid. — Han sjöng ej med,
Men knäppte händern fromt på åldrig sed
Och böjde djupt sig ned.

Det var den gamle båtsman Skepp, hvars hydda,
Ett ensligt torp, som täta furor skydda,
Låg fjärran ifrån väg och närmsta by.
Der såg han hafvet hvarje morgon ny.
Nyss satt han der vid nötta ekebordet,
Med andakt läsande det helga ordet
Uti sin ärfda bibel, som der låg.
Då — vid ett skott på Lidöfjärdens våg,
Förvånad ut han såg.

Han satt der länge, som af blixten slagen,
I mållös undran. Säkert först betagen
Utaf en synens villa han sig trott.
Ack, många år uti sitt torp han bott —
Han kunde räkna runda trettifyra —
Men aldrig än sett örlogsmänner styra
Emot sin strand. Dock ej det villa är,
Han måste ögat tro: — de äro der
I hamnen, ren helt när.

Hans anlet klarnade, liksom en lycka,
Oväntad, honom händt. Sin hatt och krycka
Han tyst och sluten ned från väggen tog,
Och blåa söndagsdrägten på sig drog,
Hvars venstra sida pryddes af medaljen,
Ett segertecken från Svensksunds bataljen,
Der ett lod bly dessutom gubben fick
Helt nära hjertat. — Nu han långsamt gick
Mot sjön med tårad blick.

Men i det ögonblick, han stranden nådde,
Den andaktstystnad, som hos skaran rådde,
Sig löste upp i psalmens helga ljud:
»En väldig borg är oss vår Herre Gud.»
Vid denna sången väcktes mångt minne,
Som gubben gömt i djupet af sitt sinne.
Trots fyllda åtti år, han tror sig än
En yngling vara. — Minnet går igen,
När nu han lyss till den.

Hur ofta sjöngs den ej, när strid bereddes,
Och svenska flaggor mot vår ovän leddes!
Hur mången afton, efter blodig dust
Vid Finlands kära, skärbekrönta kust!
Nu hör han den, vid randen utaf grafven,
En bräcklig gubbe, lutad emot stafven,
Sen mer än halfva seklet har förgått.
Af de kamrater vid hans sida stått,
Han ensam lefver blott.

Så tänkte i sitt hjerta invaliden,
Och glömde allt omkring sig — äfven tiden.
Ty sedan sången redan slutad var,
Han tyst och drömmande ännu stod kvar.
Men några af befälet, som ock dröjde,
Den gamle ändtligen på drägten røjde
Och vördnadsfullt kring honom slöto sig,
Den grånade, som blödt på ärans stig,
I våra forna krig.

Till stugans vrå i denna stund kanhända
Helt obemärkt han velat återvända.
Ty gubben Skepp, fastän en tapper karl,
På gamla dagar tyst och folkskygg var.
Men — stängdt var återtåget: ned till stranden
In i det tält, som närmast låg förhanden,
Med vänligt våld, han blef af skaran förd.
Till hälften tvekande, till hälften rörd,
Hans ursäkt blef ej hörd.

Der bjöds han i de ungas krets sig sätta,
Först deras måltid dela, sen berätta
Om sina minnen ifrån krigets år,
Om sina bragder, lidanden och sår. —
Och det är visst han många strider var i:
Vid Wiborg, Fredrikshamn och Korkiansari,
Der förste man han blef vid förkanonen
Hos Sölfverarm, i Möllersvärds pluton,
Af Danckwardts division.

Har du väl sett, i barrskogs djup om våren,
För solens blickar skyld af täta snåren,
En ensam drifva, som ännu ej smält,
När blommor spira på de gröna fält?
Hon gömmer sig; men vårens sol dock finner
En väg till hennes barm, och hon försvinner,
I milda tårars flod omsider löst.
Så smälte snön också i gubbens bröst,
Vid ungdomsminnets röst.

Ett namn allenast han ej nämna hördes,
Ehuru talet ofta ditåt fördes:
Det tycktes nästan, som han glömt Svensksund.
När bågarn nu kring laget gått en stund,
Då sporde honom någon bland befälet
Till denna tveksamhet om rätta skälet:
»Medaljen visar ju, att du var med
I segern vid Svensksund, och manligt stred
I våra sjömäns led?»

Då lyfte Skepp sin hand emot det höga,
Och varma tårar glänste i hans öga:
»Jo, jag var med, go' herrar — sannt det är.
Två äretecken sedan dess jag bär.
Ett utaf silfver på min rock ses glimma,
Det andra, blytungt, med en blodig strimma
Mitt bröst upplöjde i det heta slag.
Svensksund, Svensksund! du var min hedersdag!
Din årstag helsar jag!

Fast år och mödor mina skuldror böja,
Här än jag gömt det!» — Han ref upp sin tröja.
Då blottas åttiårig, ärrig barm
Och en af kulor illa sargad arm. —
»De käraste bland mina minnen kära
I skåden här! Ja, för min högsta ära
Jag alltid räknat, att, en dag så god,
Med bröstet lifvadt utaf hjeltemod,
Jag gjuta fick mitt blod!

Dock andra tycken kommit, andra seder.
I annat sätter Svensken nu sin heder;
Och mossa deras glömda grifter täckt,
Som räddat Sverige, då vårt hopp var släckt.
Hvad gagnar då i dag att öda tiden
Med ord om den, som redan är förliden?
Nu våra slupar gå på lek blott ut —
Kanonens hunger döfvar man med krut,
Löst laddadt — till salut!

Men vore så, att någon ville höra
Ett ord ändock på minnets dag — må göra!
Kanhända veteranens brutna röst
Förmår att väcka opp i något bröst
En kärlek till den gamla tiden åter,
Som sjelf jag saknar — ack! och tyst begråter —
Till att berätta då beredd jag står
Om Svensksundssegern, såsom jag förmår,
Vid fyllda åtti år.»

Han knappast talat ut det sista ordet:
Då skallade ett glädjesorl kring bordet,
Och bifall strålade ur hvarje blick.
Till slutet en bland skaran ordet fick.
Han talte: »Bröder, våra glas vi tömma
För bragder, värda att i minnet gömma,
För hvar och en, som stridde vid Svensksund,
Och främst för gamle Skepp i Björkö lund,
Vår gäst i denna stund!»

Den tömdes under jubel, denna skålen,
Och Skepp förtjust till ordet tog vid bålen,
Liksom han åter nu befunnit sig
Bland ungdomsvänner från sitt finska krig.
Hvad han berättat, drog jag mig till minnes,
Och skildradt i min nästa sång det finnes.
Här blott ett ord till slut: I gubbens tjäll
Blir glädje hvarje gång, vid spiselns häll,
Nämns denna högtidskväll.

ANDRA SÅNGEN.

DEN GAMLES BERÄTTELSE.

At från Wiborgssund vi bröto
Genom fiendernas mängd.
Strömmar utaf blod der flöto,
Men den ryska linien, sprängd,
Såg, hur våra vimplar höjdes
Än till älskad bygds försvar,
Såg, att nordens son ej böjdes,
Eller veklig fruktan bar!
Nyss en slupes skader hade
Stött till flottan vid Svensksund;
Fyrsti friska fartyg lade
Sig uppå dess ankargrund.
Kungen, sen han mönstrat skaran,
Såg en räddning utur faran;
Ty hvar sådan makt bröt fram,
Hoppet kom ej lätt på skam.
Derför — att ej längre vika
Har han fattat sitt beslut,
Och vi tänkte alla lika:
»Här skall leken spelas ut.»
Så låg klar vår skärgårdsflotta

In i Sandisari vik,
Då en morgon klockan åtta
Der blef väsen, larm och skrik:
»Ryssen kommer Svartholms-leden!
Och hans makt ej räknas kan. —
Bort från gröten! — kasta skeden!
Fort till *ställning!* — *alle man!*» —
Sagdt och gjort. — Till vapenfärden
Läggas våra åror ut.
Stedingks linie var på fjärden
Färdig, ankrad ren förut.
Vi befallning fått att styra
Åt hans båda flyglar opp.
Som korpral på »nummer fyra»,
Tjente jag vid Törnings tropp,
Kom alltså på högra sidan,
Närmast Musalholmens skär —
Och ej lång blef vår förbidan,
Fienden är redan här.
Öfversten längs linien rodde,
Syntes af oss en och hvar,
Mod uti hans hjerta bodde,
Han var älskad som en far!
Reste högt sig upp i båten,
Ropte: »Gossar, sigten väl!
Sedan fyr! — Midt i den bråten
Skall det taga bra, min själ!»
En kolonn så lång sig sträckte
Mot vår flygel. Ren så när
Var dess tète, att godt vi räckte
Den med våra handgevär.
Det var tempo! — Törning vinkar
Från sin båt ett: »passa på!»
Jag, helt trygg, tillbaka blinkar
Och lät första skottet gå —

Än jag minns dess goda verkning!
Första båten hölls ej kvar,
Och, fast det kom snar förstärkning,
Linien redan bruten var.

Snart en rad af eld sågs dragen
Längs vår hela ställning ut;
Klockan tio förmiddagen
Allt var svept i moln af krut.
Ej förmår en dödlig tunga
Tolka slagets afgrundsbrak:
Tusende kanoner ljunga,
Kulor smattra ibland vrak.
Snart det börjar ock att brisa
Friskare ifrån sydvest;
Våra fiender ej prisa
Denne ovälkomne gäst.
Och de synas vackla, vika —
Leken blef dem något varm —
»Framåt!» — höres Törning skrika,
Framst förföljer Sölfverarm.

Bakom *andra liniens* slupar
Finner dock vår ovän stöd;
Ny blir kampen, mången stupar,
Afgrundshet är eldens glöd. —
Hård var denna nöt att knäcka,
Striden vexplade och brann —
Då kom bud: »Att oss betäcka

Skall reserven rycka an!» —
Så vi fingo hjälp i nöden,
Då vi brottades med döden
Mellan Musalholmens grund,
Och — den kom i grefvens stund;
Ty så långt framåt vi brutit,
Att, uti vår öppna flank,
Ryssarnes »Sanct Niclas» skjutit
Nära nog hvar båt i sank.
Flere slupar af de våra
Sprungit — andra grundskott fått;
Utan karl var mången åra,
Och i timmar fem vi stått
Ren i elden, då tillbaka
Öfversten oss draga bjöd —
Dock ej förr än vi fått smaka
Kalken af den värsta nöd,
Och i sargadt skrof kartescher
Länge plöjt de djupa brescher.

Några blott de ordren följde —
Vi till höger, lågo still.
Fastän oss ett kulregn sköljde,
Sölfverarm ej vika vill.
»Se på Stedingk!» — sad' han modigt —
»Styrbjörn» högt sin flagga bär;
Ej hans värf är mindre blodigt,
Han vårt föredöme är! —
Der en öfvermodig nalkas,
Vill oss äntra som jag ser:
Skepp! — hans ifver måste svalkas!
Plocka mig hans manskap ner!»

Detta skottet blef min lyckas —
Väl sprang vår kanonslup läck,
Dock kan det ej illa tyckas,
Ty den ryska sjönk på fläck.
»Bra min gosse! — Du har öga,
Räddar oss i dag från skam!
Resten mig bekymrar föga:
Vår reserv har hunnit fram.»

Och de kommo, våra vänner —
Skummet brusar kring hvar bog.
»Fänrik Granberg väl jag känner»,
Sade Sölfverarm och log,
»Jemt och ständigt het på gröten,
Sjelf han sitter med och ror.
Nå, att ge dem nådestöten,
Är han rätter man — jag tror!»

Glädjesyn blef nu att skåda.
Utan hejd de slöto opp
I vår linie. De bebåda
För vår ovän föga hopp.
Men i samma stunden drejar
— Jag det minnes än så grannt —
Vid vår akter till och prejar
Åt oss Törnings adjutant:
»Det går bra! ett budskap hunnit
Ifrån Kungen nyss på stund:
Blodig seger venstern vunnit

Och kört fienden på grund;
Hjelmstierna har tagit många
Och mot Läckmäsari ryckt;
Kanske kan man alla fånga:
Stormen hindrar deras flykt.» —
Sagdt. — Han ilar bort med budet,
Men ett: hurra! gifva vi,
Så det öfverröstar ljudet
Af vårt grofva skytteri.
Sen till årorna vi rusa,
Hvarje senas kraft blir ny,
Blindt omkring oss kulor susa;
Föga vi derom oss bry.
De fregatter, nyss oss hotat,
Gå till segel nu, så brådt.
Ej för våra lag de stått —
Stedingk denna lusten botat.
Af »Sanct Niclas» syntes bara
Topparna i vattnets bryn;
Deromkring — en ömklig syn —
Utaf drunknande en skara!

Vinden ökas, men allt längre
Sträfva vi framåt ändå,
Till dess leden syns allt trängre,
Allt som natten faller på.
Nu är skördetimmen inne,
Segern vinkar oss så skön —
Då bedragne på dess lön
Vi till harm och sorg oss finne,
Och med hemligt knot förnimma
Signaleringen till »halt!» —

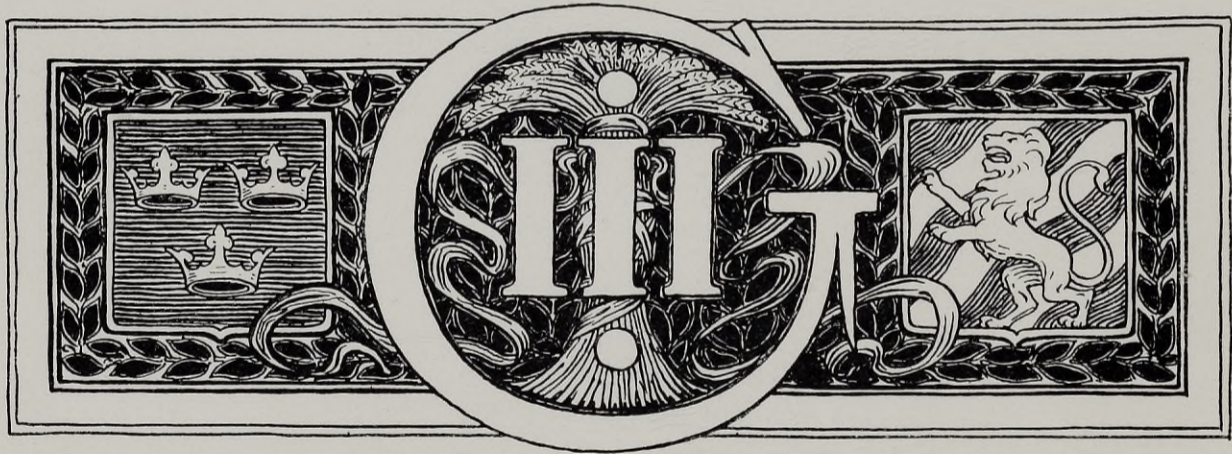
Klokt var dock hvad man befallt,
Under nattlig storm och dimma,
Ty vår bästa kraft sin kos
Vikit under stridens möda,
Och kamraterna som blöda,
Måste till transporten ros.
Törning lät eskadern kasta
Sina draggar under land,
För att låta folket rasta.
Men vår slup blef vräkt mot strand —
Den var half med vatten redan,
Fått ett grundskott i sin bog,
Och på styrbordssidan slog
En granat, sprängladdad, sedan.
Redan trodde vi oss trygga,
Jag steg upp att *taga förn*
Mot en halft förfallen brygga,
Då vi nådde grund med för'n. —
Då — ett skott brann af! Det susar
Och det mörknar för min blick,
Och ur såret blodet frusar —
Kulan djupt i barmen gick.
Fege krypskytt! — Som en galning
Dock du sköt, ty full betalning
Svärds karbin i blinken gaf,
Samt ett respass till din graf.
Hvilken natt af storm och fasa!
Skott och larm och jemmerrop!
Här ett vrak, der lågor rasa,
Stöter med ett annat hop;
Der en rysk galer sig gifver,
Väderdrifven, utan hopp;
Der en annan krossad blifver,
Eller går i krutmoln opp. —
Ångestfullt vi bida dagen:

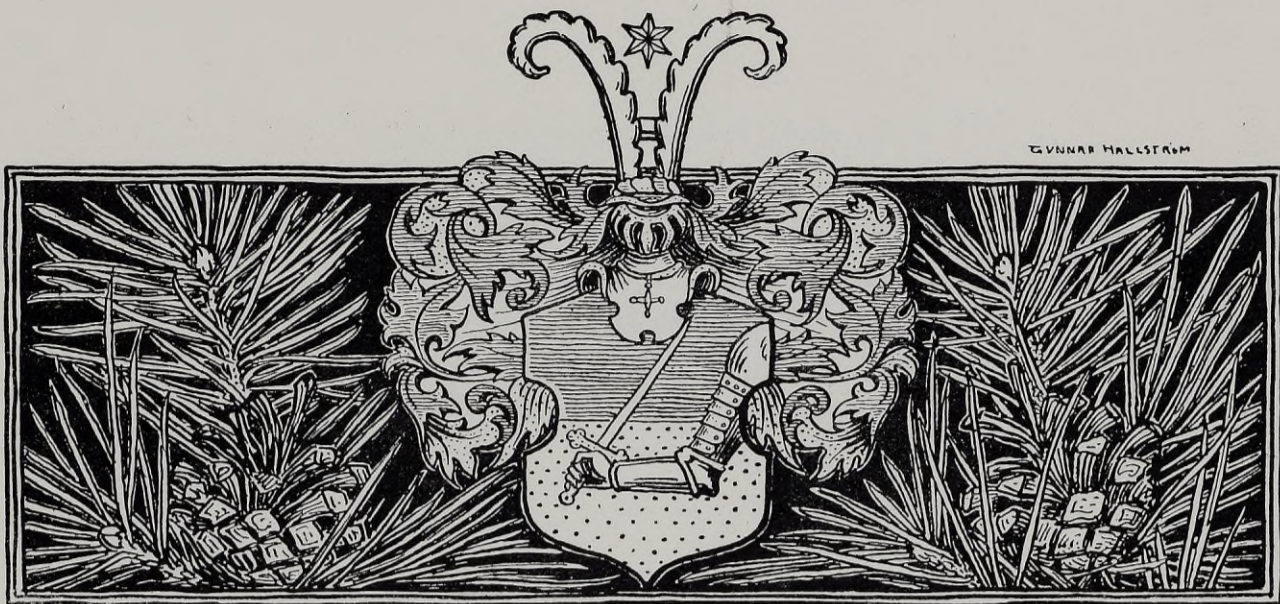
Väl *tycks* Ryssen vara slagen —
Men, som kulor *nyss* det gjordt,
Korsa rykten *nu* hvarandra,
Ej det ena likt det andra,
Och försvinna lika fort,
Som de kommit. Än sägs Kungen
Funnen *nyss* af en korpral,
På ett ödsligt skär bland ljungen —
Och helt blodig, genomstungen,
Sjelf ibland de dödas tal.
Än det kom ett säkert rykte,
Som vi mycket bättre tyckte:
Att Prins Nassau och hans svit
Fördes såsom fångar hit. —
Sanningen var den: med möda
Prinsen, sen han sabeln mist
Och sig tappert värjt till sist,
Undkom såsom från de döda.
Så hans djerfva trots blef straffadt,
Och åt Catharinas dag,
Efter himmelens behag,
Slät den ära, som han skaffat.
Nu var ej mer värdt att reda
Fängelser åt Sveriges kung,
Ty den mödan kändes tung
Att sig sjelf från oket freda,
Då den örn, han velat taga,
Vetat sig ur nätet draga.

Hur vi fröjdade oss alla,
Åt den vunna ärans glans!
Glada lefveropen skalla,
Ingen stum af flottan fanns.

Dock steg jublet ännu mera,
När de tagne defilera,
Och vi, seende derpå,
Hela hopen räkna få —
Då blef lyckans mått förklaradt.
Krossad låg vår ovän der;
Och i trogna bröst bevaradt
Helga segerminnet är! —
Ja! på mina gamla dagar,
Än ger tröst i mången stund,
När jag lider, när jag klagar,
Blotta tanken på Svensksund!

• PAUL • ADOLF • SÖLFFVERARM •

Högt upp han föddes uti nordnen,
Der djup är skogen, karg är jorden,
Och evig snön kring fjellens topp.
Hans fader skötte troget plogen —
Men var också sin fana trogen,
Vid Österbottens raska tropp.

För trångt det blef i ringa gården,
För tung om fem blef fadersvården —
Hos släkten Paul en fristad fann.
Men sällan trufdes han, den token,
Vid lexan, pennan eller boken,
Och aldrig långt i skolan hann.

I lifvets skola sen intagen.
Studerade han gladt behagen —
Han nämndes också Bacchi vän.
Men — blef hans kropp af krämpor bruten,
I bräcklig hydda innesluten,
En kraftfull ande bodde än.

Af ingen faras hot den skrämdes,
Och Sölfverarm till löjtnant nämndes
I första slaget vid Svensksund,
Ren då beryktad ibland alla
För sällsynt gåfva att befalla
Med rådigt lugn i farans stund.

Hvem är, som skyndar främst i têtén,
Vid första klang af krigstrumpeten,
Att helga fäderns jord sin arm? —
Jo! Han, just han — den bleke, tärde,
Dock mer än tio andra värde:
Den tappre finnen Sölfverarm!

Han stred för hemmets härd, den kära.
Ve den, som trängde på för nära
Emot hans svenska slupar tolf!
Ty i den strid, som hetast brunnit,
Man lika lugn lär honom funnit,
Som hemma på sitt kammargolf!

Hos folket stod han högt i ära:
Han gick ju fienden så nära,
Och det var hufvudsaken det.
I lägret man helt sakta sade,
Att han förtrolladt kläde hade,
Att kulan ej på rocken bet.

Och det är sannt, i värsta nöden
Han tycktes icke ana döden,
Om den ock gästade hans båt.
Nej! slapp han blott besvär att flytta
Sin älsklingsrätt, sin surmjölksbytta,
Så var han nöjd, och slogs, och — åt.

Dock, fast han sjelf gick fri för skotten,
Man sagt, en splint slog undan botten
På bunken, innan den var slut —
Vid Sandöström, den heta dagen,
Då nyss hans bataljon var dragen
Mot fyradubbel styrka ut.

Då i sitt skägg han svärja hördes,
Hur bakvändt detta kriget fördes,
Der man ej äta fick i fred! —
Men sedan in i elden rodde
Den tappre så, att Hayden trodde,
Att satan sjelf mot honom stred.

Om fienden af synen skrämdes,
Jag vet ej. — Kanske ock han skämdes
Att intet skörda för sitt värf.
Men Sölfverarm — sen midt i slaget
Befälet blifvit öfvertaget —
Hann lyckligt fram till sin reserv.

När sist det blifvit lugnt på vågen,
Då lekte honom strax i hågen
Hans bunke och hans kort också.
Trygg, som han satt bland sprängda bomber,
Vid glaset sköter han sin lomber —
Och glömmer nattens hvila då.

Snart Kungen om hans mandom sporde;
Han till major vår hjelte gjorde,
Förlänte honom *korset* med.
Men lyckan, som förändrat många,
Förmådde ej hans sinne fånga,
Och han behöll sin gamla sed.

Fast kringhvärfd utaf öfvermakten,
Han aldrig syntes öka takten,
När nöden tvang till återtåg.
Hvad bitter kalk han måste tömma,
Sin sorg förstod han djupt att gömma,
Och endast Gud den sorgen såg.

O, Sölvverarm! Af smärta häfves
Mitt bröst, vid tanken, att förgäfves
Du stred för dina finska skär! —
Förgäfves? — Nej! — Ditt föredöme
Den svenske krigarn aldrig glömme!
Det hjeltens testamente är.

Ett bättre kunde du ej skriva;
Om du millioner mäktat gifva,
Ej voro det oss dock så kärt.
Ditt vapen krossades vid båren —
Men ryktet lefver genom åren
Och sjunger högt, hvad du oss lärt.

· CHAPMANS · GRAFHÄLL ·

PR. SKRAFVA

Hrämpling, ej till ledungsfärder
Jag i dag dig bjuda vill;
Ej att höra sång om strider,
Segerhymnen lyssna till.
Nej, bland gamla vikingshemmets,
Blekings mångbesjungna skär,
Blott en enkel grasplats vare
Målet, som vi söke der.

Det är afton. Junisolen
Bäddat sig i rosensky.
Darrande för ljumma fläktar,
Står hvar lund i Nättraby
Dit vårt segel må vi vända,
Förrän vinden tynat bort.
Der, vid Chapmans udde landar
Lätta slupen inom kort.

Ack, jag älskar dessa stränder,
Gömda undan världens blick,
Dit jag drömde mig så ofta,
När min bana fjerran gick. —
Vid ditt minnesrika Skärfva,
På den bokbegrönte strand,
Chapman, gick du sist till hvila,
Domnade din trötta hand.

Der är platsen, lugn och vänlig,
Rik på sång och blomsterdoft.
Klädd i sommargrönt är kullen,
Som blef egnad Chapmans stoft.
Men en genius troget vakar
Än uti den sena qväll,
Ristar tacksamt minnesrunor
På den halft bortskymda häll.

Chapman, hvem kan värdigt tolka,
Hvad du gjort för Sverges väl?
Hvilka jättestora tankar
Föddes i din starka själ?
Hur de mognade till handling,
Verkliggjordes af din kraft,
Såsom furan växer, ammad
Af naturens näringssaft?

Så af skärens grunda jollar,
Som af skepp i dockans famn,
Skänkte du åt svenska flottan
Nya arter, nya namn.
Du gaf form åt Ehrnsvärds tanke —
Det är sannt, fastän förglömdt.
Segern krönte ock det vapen,
Om hvars äras glans du drömt.

Se, vid Sveaborg, — som sveket
Slet ifrån en moders bröst —
Hvilken svärm af drakar hastigt
Manas fram af Chapmans röst! —
Hemema, med timrad sida,
Som fördöljer väldigt lag,
Och den finska flottans slupar
Sågo der sin första dag.

För ditt aldrig trötta snille
Fann du dock det bästa fält,
När i Trotsö stad, den gamla,
Sist ditt ankare du fällt.
Stolta skeppen fram du kallar,
Liksom med förtrollad staf —
Formfulländade och starka,
Drottat uppå nordens haf.

Skall vid namn min lyra nämna
Detta sköna tjugotal,
Som nu länge sedan finnes
Blott i minnets tempelsal? —
Chapman, äfven du är gången!
Men den fria, svenska sång
Klingar kring ditt hviloläger
Om uppståndelse en gång.

Ja, den sköna dag skall randas
— Så är skaldens glada hopp —
Då de gamla ekevallar
Dubbelt starka resas opp,
Och de häpna vågor vika,
När till seger styr sin färd
En på nytt uppstånden flotta,
Som är Chapmans minne värd.

Men, hvart föres jag af drömmen? —
Natten redan tyst sig sänkt,
Och på fjärden länge sedan
Sista purpurglansen blänkt.
Nu farväl! Mig stridsrop mana
Från din strand — min väg är lång.
Dock kanske, i bättre tider,
Ger jag dig en bättre sång.

I.

Gretungsmärket öfver krutmoln sväfvar,
 Kulregn hviner, sjelfva djupet bäfvar,
 Vågen rodnar som en lavaflod.
 Landets frihet, kungens lif och heder,
 Flaggans ära — de förtros åt Eder,
 Svenska flottans barn, åt edert mod.

* I anledning af Kongl. Örlogsmannasällskapets beslut att af ektimmer från det vid minförsök sprängda linskeppet »Dristigheten» förfärdiga en kista, till förvarande af Amiral Pukes stoft.

Hvem går främst bland hjeltars tal till slaget?
Hvem ger fienden det första laget,
Från sitt sönderskjutna batteri?
Bjuder oväns stolta flagga sänkas,
I det brustna däckets blodström dränkas?
Hvem? — Hur skulle vi det glömma, *vi!*

Mannen med det säkra, klara öga,
Med det trygga skick, de tankar höga,
»*Dristighetens*» frejdade kapten. —
Han, den ädle hjälten, rödjer banan;
Midt i stridens hvimmel bär han fanan
• Fram emot de många, sjelf blott *en*.

Vänner »ledaren» i spåren följa;
Dödens skuggor mången kämpe hölja,
Förrn han än den ryska linien når —
Flammor girigt mången köl förtära,
Men, en phœnix lik, vår gamla ära,
Nyfödd, upp ur blod och lågor går.

Väl förtviflad tycks den strid der kämpas,
Dock de vika, deras åskor dämpas —
Ära vare Puke och hans tropp!
Hur de ädla strömmar, purpurröda,
Ur ditt bröst, det sargade, måst flöda,
Sveriges lejon, stolt du blicke opp!

II.

Attio vårars sol sig ren
Hvält kring Sveriges hafomslutna länder;
Fred i Norden slöts för länge sen,
Till förening räcktes brödrahänder.

Gamla skeppen hvila i sitt bo,
Trötte krigarne ha gått till ro.

I vårt slägtes stambok tecknad står:
»Andra tider, äfven andra skiften;
Uret stannar ej, framåt det går;
Nya former födas öfver griften».

Nya läror kommo, nye män;
Chapmans minnen, de dock lefde än.

III.

Drog så en dag, att unga krafter mäta,
Krigsvetenskapen stolt i härnad ut,
Beslöt en undervattenskedja fläta,
Hvars dolda länkar smiddes hop af krut. —
Helt visst det hedrar snillet, menskligheten
Att med en gnista, tänd från bräcklig slup,
Förutan fara, sjelfva »Dristigheten»
Försänka plötsligt i det blåa djup.

När glafven dock till hjertat nu skall mättas
På dessa stolta drakar — väl, låt gå!
Må helst vår gamla, minnesrika flottas
Dödshögtid firas med salut ändå!
Så jordas hjälten ju, så krigarkungen —
Smyg helvetesmaskinen till en famn
Af fiendernas kulor obetvungen,
Gif fyr, — men nämn ej »Dristighetens» namn!

Af spillrorna låt timra blott en kista —
Slut gamle amiralens stoft deri —
Och låt en tacksam afskedstår, den sista,
På kärnfrisk ekesida gjuten bli.
Skär tvillingsrunor dit — de gyllne dragen
Om Puke och hans drakskepp vittna må!
Och vare så den dyra bördan tagen
I moderjordens famn att hvila få!

Men, höga sångmö, *du* bland grafvar vakar —
Du kan ej söfvas, kan ej tystas ner.
Du dagens sorl ej hör, dess pris försakar —
Och icke nedåt, nej blott uppåt ser.
Der skrida Carlavagnens stjernor sakta
Ännu, som fordom, öfver Carlars land;
Kring frie män, kring hjeltars ben de vakta,
Och vårda sagans skatt på Bleking's strand.

TREKLANG

Bilden, tonen, ordet — evighetens
Spilda perlor på en dödligs krans.
N. F. Sander.

Den dikt, som nu meddelas under benämningen *Treklang*, är författad år 1855 och läser väl, ehuru den blifvit i senare tid något omarbetad, för läsaren röja en ungdomlig fantasi, som oefaren famlar efter uttryck för tankar och känslor, hvilka måhända icke ännu hunnit vinna tillräcklig klarhet.

INLEDNING.

Dig, som solens stråle sände —
Dig, som tusen stjernor tände —
Dig, som gaf oss lifsens bud,
Då Du från din himlaboning
Kom med löftet om försoning —
Dig åkallar jag, o Gud!

Ack, att sångarn mäktat ställa
Upp mot sjelfva ljusets källa,
En ny Icarus, sin färd!
Men — ej värd vid namn Dig kalla,
Svindlande, han dömdes falla,
Träffad af serafens svärd.

Öfvermod, fäll ned ditt segel! —
Blott i tidens dunkla spegel
Ljusets bild jag skåda fick;
Dock invid dess elfbrädd böjer
Jag mitt knä, och längtan höjer
Mot en anad verld sin blick.

Ja, jag har i bättre stunder
Svärmat bland de vigda lunder,
Der Castalias källsprång går.
Om ett lif, fördoldt i tingen,
Hviskar allt -- Ack, att dock ingen
Klart dess väsende förstår!

Dig, natur, jag vill betrakta,
Rörd på dina *bilder* akta,
Troget lyssna till den *ton*,
Som, på hvita vingar buren,
Lifsens *ord* från all naturen
Bringar till den Högstes tron.

Psyche, som i stoftet trånar,
Oförgänglig ungdom lånar
Evigt du af poesi.
Natt och missljud fjerran vike!
Treklang uti andens rike,
Kom, med ljus och harmoni!

I.

BILDEN.

Gud sade: varde ljus! — Och det vardt ljus.
Utöfver djupen tidens morgon grydde.
Men jorden, af beundran stum,
Förnam de rika under, som hon bar,
Och glädjetårar sågos på dess kinder glimma.

Från höjden dagens härold blickar ned,
Ur natten träda fram de sköna former,
    Bestrålade af solens glans;
Sjelf tronar han i en omätlig rymd,
Ett herrligt segertecken i den Högstes tempel.

Det blåa fästet, trohetens symbol,
Nu öfver haf och land sin kupa sträcker;
    Och rodnaden vid österns bryn
Mot fjellens moln i vester bryter sig;
I vårens milda grönska hoppet ler så vänligt.

På hällens brant och i den gömda bädd,
Som fåras djupt af forsens yra hvirflar,
    Den ädla malmen skymtar fram,
Och yppig sädesskörds fullmogna guld
Vid arlafläktens smekning synes bäfva.

Orangen glöder vid Astræas kyss
Och kokar sina ljuftva safter samman —
    Ett söderns skötebarn den är.
Ej mindre skön, men mera blyg och mild,
En nordisk juniqväll, i knopp står violetten.

Mot ljuset vänder rosen daggstänkt kalk,
Och gräset spirar fram i dalens sköte,
    Vid foten af en löfrik höjd,
Ifrån hvars topp den silfverklara bäck
Mot insjöns svala famn bland tufvor små sig kröker.

På andra stranden, mer i fjerran, syns
Den dunkla barrskog resa sig ur vågen.
Hur högväxt, allvarsam den står
Och sluter tyst sin dunkla krans omkring
Det djerfva fjell, hvares spets bland skyarna försvinner.

Naturen sinnrikt tecknat hvar gestalt
För den, som vill dess höga inskrift känna,
Som ej blott skådar slumpens nyck,
Men vishet, hopp och kärlek skymta fram,
På dunkla grunden af förgänglighetens tafla.

Ej strax ditt öga genomtränger allt,
En töckenslöja ofta täcker tingen —
Sjelf himlen sveper sig i moln.
Betrakta dock sjufärgad båges bild,
Ett nådens tecken: ljusets seger öfver mörkret.

Betrakta blomman, kastad för din fot,
Den höga ekens kamp med vilda stormen:
De tala om ett fångsladt lif,
Hvars frö från himlen föll till jorden ned,
Att gro och spira upp i skiftande gestalter.

En vingad blomma, fjäriln fladdrar kring,
Det stolta lejon majestätiskt skrider —
Hvad rikedom, hvad rörlighet,
I oceanens djup och i den rymd,
Dit djerft sig svingar upp den konungsliga örnen!

Till ständigt högre former lifvet går.
Men ack! — den stora taflan är ej färdig! —
Och sjelfva kronan fattas än,
Till dess ditt öga skådat menniskan,
Som andens prägel bär uti de ljufva dragen.

Hur många seklers skiften vexlat om
På tidens bana, hvälfvande sig framåt,
Allt sedan hon från Eden gick
Och fjerran från den ljusa morgonstund,
Då oskuldsfull och ren hon stod för Herrans åsyn.

Ännu, ännu hon kan dock skåda upp
Mot fadersögat, som i himlen vakar,
Och än med kärlek bedja den,
Som henne straffat — ej förskjutit — har,
Och *så* hon kan sin första ursprungshöghet röja!

IDEALET.

Nu sänktes ner,
Och nalkades min famn allt mer och mer,
På drömmens vingar ifrån himlen manad,
Och af mitt längtansfulla hjerta anad,
En ljusets alf — mitt sångarideal.
I tidens strider förr det blödt och brunnit,
Men från dess panna nu hvart moln försvunnit,
Sen anden, pröfvad, gjort sitt fria val.

Ack, detta val,
Det var försakelser förutan tal,
Försakelse af *allt* — blott ej det höga,
Det ädla, som bland menskor skattas föga,
Men desto mer i andens fosterland —
Det var ett afsked från den lust och lycka,
Som lifvets korta morgontimmar smycka,
Men vissna bort vid middagssolens brand.

Mitt ideal!
Du tronar främst bland höga bilders tal,
Med lånta drag utaf en jordisk qvinna —
Ej bättre uttryck jag har mäktat finna
För hvad min själ i sången tolka vill;
Ty den vill tolka, hvad den skönast drömde,
När både jord och himmel den förglömde
Och egde känsla blott — att *du* var till!

Kom, fantasi,
Åt lyrans sträng skänk glöd och poesi,
Gif färgprakt åt de fångslände behagen,
Gjut eld uti de himmelskt rena dragen,
Ställ »*Bilden*» för min syn ännu en gång!
Som fordom, ljus och sällhet hon mig bringe!
Pånyttfödd, helgad, vid dess åsyn klinge
Ur djupet af ett tacksamt bröst min sång!

Så jag qvad. Och se hvad under!
Som af trollmakt lockad fram,
Mellan vårligt prydda lunder
En kristallklar källa sam.

Aldrig hennes silfvervågor
Grumlats än af stoft och grus —
Nu, vid morgonsolens lågor,
Log hon i förklaradt ljus.

Och en sakta röst jag hörde:
»Vandrare från fjerran land,
Dig din goda engel förde
Hit till denna källas rand.

»Du åkallat idealet —
Det fördunklats i en värld,
Som ej annat såg än skalet,
Och blott skattat prakt och flärd.

»Men när dagens vedermöda
Vill din ande trycka ner,
Kom! Der diktens vågor flöda,
Hvad du sökt, emot dig ler.»

Och jag såg. I diktens källa,
Stod en bild så klar för mig.
Der Castalias böljor qvälla,
Speglar dock blott sanning sig.

Ty det sanna från det sköna
Icke längre skiljes här:
Båda sin fullkomning röna,
Då det sköna sanning är.

På den ädla bildens panna,
Friden som ett solsken låg:
Intet moln der kunde stanna,
Intet drag af sorg jag såg.

Och, när huldt emot mig vändes
Detta milda ögonpar,
Hoppet åter hos mig tändes,
Hjertats längtan uppfylld var.

Skymdes ögats glans af tåren,
Himlen log igenom den —
Så, i nordens natt, om våren,
Ljuset, mildradt, lyser än.

Ljufva bild, hur mycket sade
Mig ett enda ögonkast!
För den tjuskraft blicken hade,
Hvarje tviflets boja brast.

Se, de liljor våren strödde,
Evigt blomstra på din barm,
Och den ros på kinden glödde,
Glöder ständigt lika varm;

Detta leende kring munnen —
Så förmår blott en att le!
Är *du sjelf* då återfunnen,
När jag trott *din bild* blott se?

Sänk dig, pensel! Tystna, tunga!
Bort, förmättna sångarmod!
Hvem är värdig väl besjunga
Bildn, som i källan stod?

Hvad jag skådat der, jag gömme
Troget, som en dyrbar skatt;
Tyst vid källans rand jag drömme,
När omkring mig råder natt.

Kom, mitt hjerta tag till boning!
Der är redt ett hem åt dig —
Sjung om kärlek och försoning,
Sjung, som förr du sjöng för mig!

Ja, min sångmö blif! Förklara
Allt hvad dunkelt syns på jord,
Och på längtans frågor svara
Aningens och löftets ord!

Blif den höga, onämbara
Kraften i min svaga arm!
Skänk den ljufva, oskattbara
Sinnesfriden i min barm!

Blif mitt stöd, när lyckan flyktar,
Och min lyra brustit har!
Och, när sist min lefnad lyktar,
Blif mitt hopp — som här du var!

Är jag bönhörd? — Klarnad svingar
Flamman sig från hjertats härd,
Och ett ljufligt gensvar klingar,
Likt en suck ur okänd värld.

II.

TONEN.

Ren qvällen skymde, då min hydda
Jag lemnade. Nu var mig väl.
Med dagens stormar, voro flydda
De dystra molnen ur min själ.

Der bodde frid, som i naturen,
Minuten gled på tidens ström,
Af fantasiens guldbåt buren —
Och lifvet tycktes mig en dröm.

Min sångmö följde mig, och sakta
Hon talte: »Helig stunden är —
Ej det orakelspråk förakta,
Som ögonblicket dig beskär.

»Skall du förstå dess ord? Ditt hjerta,
Förmår det än att klappa varmt? —
Så hör: ett eko blott är Hertha —
Ett troget, om också ett armt —

»Ett ljuft, fast ljuden äro brutna —
En stråle, tänd vid molnets rand —
En suck, som helgas det förflutna —
En längtan hän till anad strand.

»När toner höras, ömsom skalla,
Och ömsom smeka ljuft och täckt,
Så minns: der bor uti dem alla
En engel, med din ande slägt.»

Hon tystnade. Men, vågor lika,
När brusten dammport öppnar sig,
Så svallade, med välljud rika,
En verld af toner nu kring mig.

Hur skifta icke dessa toner,
Än väldiga, än hviskande,
Som englabud från högre zoner,
Än åter jordiskt smäktande!

Hör, åskan mullrar! — Nu det brakar
Från midnattssvarta molnets bryn,
Så att den fasta klippan skakar,
Och skogen blifver mörk om hyn.

Men snart flyr molnet. Friden åter
På qvällens panna tryckt sin kyss.
Ren daggen tysta tårar gråter,
Och aftonstjernen tändes nyss.

Och nu en klang från kyrkotornet
På skogssjöns spegel hitåt sam,
Att vexla ljud med jägarhornet,
Hvars ton ur skogen bryter fram.

Ur rosengård hör näktergalen
Om ömhets gensvar trånsjukt be!
Hör trasten ock, från tall'n i dalen,
I moll sin längtan uttryck ge!

Med vindens sista suck i lunden
Förmäler källan blyg sitt sus —
Långt bortom näset, bortom sunden,
Till elf förbytt, man hör dess brus.

Och lärkan öfver dalens ängar
Sitt qvitter höjer än en gång,
Att sen, på väna blomstersängar,
Vid tufvan, drömma natten lång.

Märk, vindlös bölja smeker stranden,
Förr af dess brännings fradga rörd —
Nu, med en afskedssuck i sanden,
Hon hvila får, af ingen störd.

— »Skall du förstummas då, likt vågen?
Likt källan, sorla medvetslöst? —
Dig leka toner dock i hågen,
Dig Skaparn ock förunnat röst.

»Än mer, han dig förlänt ett sinne,
En längtan i din själ han lagt
Att tolka hopp och fröjd och minne,
Med underbara toners makt.» —

Så talte sångmön — och med handen
Mig vinkade ett stumt farväl.
Jag ensam stod på skumma stranden,
Med hänryckt och med eldad själ.

Ja, jag vill sjunga, att det bästa,
Det ljufvaste min själ förmår,
Till lif skall väckas: jag vill gästa
I rymder, dit blott sången når.

O klarhet, frihet, kraft! Jag vågar
Er mana fram, i sångmöns namn.
Bort hvarje tvekan! — Flamman lågar
Ungdomligt än uti min famn.

Jag än ej tolka glömt, hvad lifvet
Har, skönast, ädlast, mig beskärt,
Hvad i mitt bröst står djupast skrivet,
Hvad en gång blef mitt hjerta kärt.

Hänryckt, mot en öppnad himmel,
Mildt förklaradt öga vände
Hon, *Cecilia* — den ädla,
Rena jungfrun och martyren.
Hopens skrän hon icke hörde,
Bödlars hån och grymma plågor,
Allt försvann. — Så, nattens töcken
Till de dolda djupen flykta,
När bland österns rosenskyar
Solen börjat segertåget.

Hon förnimmar redan sferers
Outsägligt rena samklang —
Hennes ande väl den fattar.
Och, som, i en spegel, troget
Bilderna fångas upp och gifves
Drag för drag, fast dunkelt, åter,
Så, till hopens häpnad, plötsligt
Undersköna harmonier,
Gripande, fast halfförstådda,
Flöda rundt kring offerplatsen.

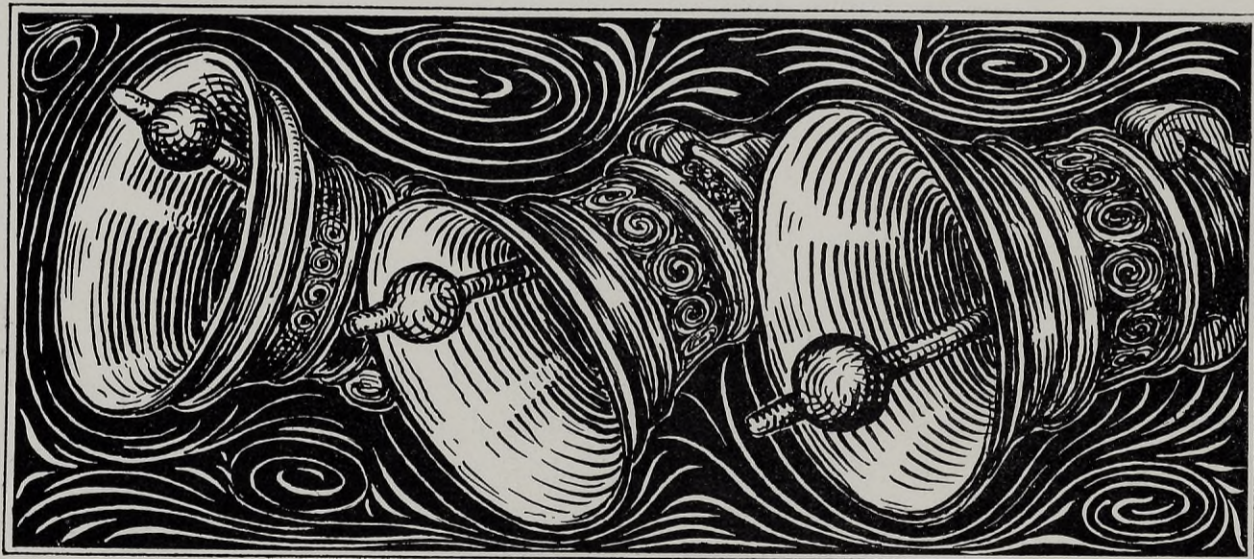
O, hur mäktigt detta tonsvall
Nu, med tusen stämmors styrka,
Skakade förhärdadt hjerta!
Kom hvar själ att hemligt skälfva,
Kom att tåras hvarje öga.
Hatet skyndar råga måttet —
Men Cecilias grymma bödlar,
Slagne med omätlig fasa,
Ned till jorden föllo döde.

Engel vorden, steg martyren
Ur sitt prøfvobål på jorden,
Att, invid all skönhets källa,
Högre verldars samljud fatta.
På den blodbestänkta jorden,
Till ett mildt försoningstecken,
Dröjde dock de undersköna
Orgeltoner, dem hon lärde.

Deras tjusningskraft ej tviflarn
Fatta kan, med all sin visdom.
Men det hjerta, som har funnit
Nyckeln till det skönas tempel,
Tacksamt känner sig hugsvaladt
Af den höga gudaskänken.
Under lifvets kulna dagar,
Värma de, och sjelfva dödens
Djupa midnatt de förjaga.

Klockljud kalla. — Lofsång stiger,
Orgelns bas med honom viger
    Sig i skönt förbund.
Qvalda själen hvilan finner,
Trones klara låga brinner,
    På en helgad grund.

Hoppet lyssnar tjust till sången;
Menskan, nyss i bojor fången,
    Nu sig känner fri.
Bönens frågor skönt besvaras,
Och hvad dunkelt synt, förklaras:
    Allt är harmoni!

· ORDET ·

III.

Var allt väl alltid samljud? Svava, svava,
Du dolda tanke, dotter af min själ!
Kan du dig sjelf, din kraft, ditt mål förklara? —
Du skaptes ju till herre, ej till träl!
Bland denna här af bilder, höga, klara,
Fann du ett uttryck för din längtan väl?
Och medan tonens rika källsprång qvällde,
Månn' du ej darrat för ditt herravälde?

Förvistes du för alltid till de schakter,
Der ljuset slocknat, och dit ljud ej når?
För dina irringar, månn' hemska makter
Till straff dig fångslat, långt från sol och vår?
Och skall — lik vandraren i öde trakter,
När, qvald af törstens glöd, han vilse går,
Och när hans fot af sten och törnen såras —
Med tomma hägringar du ständigt dåras?

Frid du benämnt ditt mål! Du tänkt dig dölja
I nattens sköte undan verdens blick —
Men friden fann du ej. Dig irrbloss följa,
Hvarthän din bana än i fjerran gick.
Vid hvarje ton, vid hvarje välljudsbölja,
Ett sällsamt återljud ditt väsen fick —
Och outhärdlig, trots odödligheten,
Blef dig till sluts den kalla ensamheten.

Men se! En blixtn från molnfri himmel ilar,
Ned genom öde rymder. O hur klar
Dess vigges eld! Ej tvekar den, ej hvilar,
Den hinner föresatta målet snart.
Strax stumhets pansar brista för dess pilar,
Och ordet får gestalt. Hur underbart!
Ännu en gång, som öfver chaos vatten,
Guds Ande sväfvar för att skingra natten.

Likt efterlängtadt vårregn, som, ur jorden,
Den söfda alstringskraften lockar fram,
Som smälter bergens drifvor, bort i nordnen,
Och i dess skogar löfvar hvarje stam —
Så ock i tankens verld. De första orden,
Dem själen, ur sin dvala väckt, förnam,
Ett lif, nyss endast anadt, uppenbara
Och tyda gåtan: hvad det är att vara?

Hvad är att vara, om ej fritt att njuta
Den högre kraft en allgod fadershand
Åt barnen skänkt? att fast och troget sluta
Kring jordens skilda folk ett enda band
Af brödrakärlek, som ej kan förskjuta —
Ej heller vill, fast grymt försmådd ibland?
Ån mer, att, med en sjelfmedveten tunga,
Sin tacksamhet, sin längtan mäktat sjunga?

Flyg ut, du fria ord, kring haf och länder,
Din höga sändnings art bekänn med fröjd!
Vrid tvedrägtsfacklan djerft ur hatets händer!
Bryt bojan — under hvilken slafven, böjd,
Sitt arma skenlif släpar fram och sänder
Förtviflans tysta bön mot himlens höjd,
Att, förrn hans graf i svarta mullen bäddas,
Hans själ ur sin förnedring's djup må räddas.

Och träffar du en yngling eller tärna,
På dina pilgrimsfärder någon gång,
Som sett förblekna hoppets blida stjerna
Och tyckes digna under ödets tvång:
Tänd stjernan åter! — Mot förtviflan värna
Den sörjande, hvars natt blef mörk och lång!
Ditt välde yppa, uppväck mod att våga
Det längtansfulla hjertats blyga fråga!

I råd och dåd, skänk kraft åt höga tankar,
Hvart ädelt uppsåt framgång gif och stöd!
Om, vräkt af stormen, bland försåtets bankar,
Med brutna krafter, mellan lif och död
Du någon kämpa ser — sänk då det ankar,
Som aldrig svikit i den bittra nöd!
Tyd ut, hvad af begynnelsen blef skrifvet:
»Ej döden evig är, men evigt lifvet!»

Jag vet att man mig ofta hånfullt kastat
Till gensvar, när jag lyrans strängar slog
Att prisa ordets makt: »Förvändt, förhastadt
Blef ditt begrepp, ett irrsken dig bedrog —
Säg, har ej oftast ordet hejdlöst lastat
Den ädle, som ej tycktes smidig nog?
Och när fanns väl, till värn för ärligheten,
Ett ord, som misshag väckt hos menigheten!»

Jag vill ej höra mera — jag vill glömma
Att mörksens skaror låna englars drägt,
Och hellre, tusen gånger hellre, drömma,
Att jorden helgats af en fridens flägt.
Ja, menskan bör förlåta — icke döma;
Går hon till doms, då döms vår hela slägt,
Ty obetalbar är den skuld, som kräfves,
Om nådens stämma ljudit här förgäfves.

O, öfvergif mig ej på lefnadsbanan,
Du, skänk af sångmön, som min tro jag svor!
Jag följer dig, som krigarn följer fanan,
På hvilkens segerlöften glad han tror.
Men, skall blott döden fylla dem — lik svanan,
När lodet redan under vingen bor,
Mitt hopp och min förtröstan vill jag sjunga,
Med högre röst och med förädlad tunga.

IV.

Ja, sanningen segrar! Allt hat är försvunnet —
Dess rum icke mer uti världen är funnet,
Dess afgudabål är till aska förbrunnet,
På allmaktens bud.

I mildhetens armar de troendes skara
Du sluter, o Fader! Din kärlek vill svara
På bönen, som längtar mot himmelen fara,
Att tacka dig, Gud!

Bönhörelsens engel sig sänker till jorden,
Bebådelsens morgon förklarad är vorden,
Och, redan i tiden, ger löftet åt orden
De himmelska ljud.

Hur fria, hur sälla de uppåt sig svinga!
Dem kärlek och hopp i förening bevinga;
De nalkas din tron, och sitt offer de bringa,
I helgonaskrud.

Allt *då* är fullkomnadt, hvad Gud med oss menat,
Den ädla metallen har pröfningen renat,
Och eviga kärleken med sig förenat
Sin längtande brud!

SMÄRRE DIKTER

BORGHOLMS SLOTTSRUINER.

Hvad nämnes borgen, der på klippans brant,
Som lyfter stolt sin hjessa öfver vågor?
Hur mäktig än syns murens brustna kant,
Hur herrligt glödande i kvällsols lågor!
Är du en vålnad blott, som hägrar kvar,
En tom ruin från längst förflutna skiften?
Du tolkar skönt likväl hvad fordom var,
Och står, ett mausoleum sjelf, på griften.

Borgholms ruiner! — O, så djupt blef då
Vårt fall från ärans och från maktens höjder,
Att våra dyra minnen vi försmå,
Och skatta sorglöst blott åt stundens fröjder —
Att Erik Vasas, att Carl Gustafs slott,
På den förödda klippan vårdslöst lemnadt,
Liksom en annan stenhög ligger blott,
Åt nesligt öfvervåld och plundring ämnadt!

Finns då ej svenskhet mer i svenskens bröst?
Ej blygsel mer i deras hvardagssinnen?
Har väl ett oblidt öde qväft hvar röst,
Som talar än om fosterländska minnen?
Ack! Sångarn dock en vallfärd göra vill,
Att andaktsfull din öde rund beträda.
Du, vittne att vår storhet varit till,
Jag älskar dig, fastän dig andra smäda.

Jag står på slottets borggård. Rundt omkring,
Hvarthelst min vördnadsfulla blick sig vågar,
Den möter, uti väldig jättering,
Tre hvälfda hvarf ur klippan sprängda bågar,
Som blicka ned med hotfullt allvar än,
När uti mystiskt dok dem skuggan sluter,
Och än med vemod le mot mig igen,
När dagens strålfod öfver dem sig gjuter.

O! kunde dessa hvalf förtälja blott,
Och dessa stenar hade de en tunga —
Hur skulle, kring det nu förglömda slott,
Sig hopen tränga — åldriga och unga!
Kanhända *då*, vår samtids nyhetslust
Förmådde skickelsernas dom försona,
Och minnesvården uppå Ölands kust
Åt andra slägten bättre framtid skona.

Men nej! men nej! — Som grafven är det tyst
I dessa ödsliga gemak och salar.
En susning blott, när vinden har dem kysst,
Igenombäfvat några mörka alar,
Som kransa slottets murar der och hvar.
Det är en andehviskning från det flydda:
»Memento mori!» — Se, hvad som finns kvar
Af kungars boning, som af torparns hydda!

Min vandring går igenom brusten dörr,
Och uppåt trappans rymliga portaler.
Der var så ljus i hundra lampor förr,
Vid Prins Carl Gustafs gästbud och baler —
Nu, hittar middagsljuset sparsamt in
Emellan väggens remnor och dess hållar,
Af »*Alfvarns*» kalksten brutna — i ruin —
Hvad tid ej mäktat, hafva vilda sällar.

Dock, stig dit upp i hertigens gemak!
Här var hans försal, der hans inre kammar.
Men — blåa himlen bildar deras tak
Och golfven störtat in! — På dunkla stammar,
Sin rika krona eken breder blott —
Nu enda gästen i Carl Gustafs boning —
Att tyda ut för oss all verldsprakts lott,
Men ock — en pånyttfödande försoning.

Af vemodsblandad vördnad fattad här,
Jag knappt kan slita mig från dessa salar.
Mitt hjerta, som min sång, der hemma är,
Ty mäktigt minnets språk till begge talar.
Drabantens vaktrum, slottskapellet, allt
Jag genomirrar. — Öfverallt har tiden
Tryckt in förgängelsens sigill, så kallt,
Och våldet biträdt i den hemska striden.

Ur halft nedrasad tornglugg ser jag ut:
 Hvad herrlig tafla öfver Kalmarsundet!
 Dess vågor sina sånger, som förut,
 Med evig ungdom sjunga der kring grundet.
 Och samma sol än gjuter mildt sin glans
 På parkens kronor, lyssnande på stranden;
 Men, hägrande, längst bort, ur vågors dans,
 Syns Kalmar systemslott vid södra randen.

Men hvad? men hvad? — Ur medeltidens natt,
 Fram träder för den häpne vandrarns öga
 Än en ruin — men hvars kontur så matt
 Ur formlös grushög sig blott höjer föga.
 »*Folkungaftygeln*» nämns i bygden den,
 Och äfven »*Vasaborgen*» — ty der bodde,
 Som yngling, Erik. Nu blott finns igen
 En mosstäckt spisel, hvilken hans man trodde.

Och der, i höga fönstret just, kanske
 Satt, troget väntande den ädle maken,
 En skön furstinna. — Jag kan henne se,
 Ännu i morgonväkten ängsligt vaken,
 Sin själsstrid kämpa mellan hopp och sorg.
 Ve dig! — *Han* till din famn ej vände åter.
 Han föll för brodershatet, Ingeborg! —
 Din vålnad än sin flydda fröjd begråter.

I mörka hvalfven, djupt inunder jord,
 Der förr grundmurad spishäll man lär funnit,
 En afgrund gapar. — Efter sagans ord,
 Skön jungfrun, som här uppe fruktlöst brunnit,
 Sökt släcka sina qual i djupet der;
 Och af dess hjertblod, isadt uti döden,
 Rann upp en källa, som man ännu ser
 Der nere hvälfva sina dunkla flöden.

Dock — dröjom ej i sagodunklets famn:
Historiens solljus visar bättre vägen.
Kom! — Se på muren Carl den Tolfte's namn,
Med svärdspets ristadt, efter säker sägen.
Då, var han yngling, full af mod och hopp,
Han började sitt hjeltedrama bara.
Det speltes ut — det kräfde hjeltens blod,
Och multna ben blef snart hans tappra skara!

Men tiden skyndar. Sångarn måste bort.
I Borgholms salar får han ej mer svärma.
Ack! skön var pilgrimsfärden dit, fast kort,
Och ljuft vid minnets eld sitt hjerta värma.
Farväl! Farväl! — Din bild ej lemnar mig,
Med mig den skall till moderlandet draga. —
O, måtte Sveriges goda genius dig
I sina armar, skyddande, upptaga!

· VID · VTMELAND ·

· DEN · 29 · SEPTEMBER · 1860 ·

Purpurfärgad morgonstrimma
Tränger genom höstlig dimma,
Solen stiger, töcknet flyr.
Fjellens kammar stå i lågor,
Skönt förgyllas Siljans vågor —
Klar septemberdagen gryr.

Kyrkans högtidsklockor ringa:
Deras skära toner klinga,
Med en samklang ljuf och ren.
Folket sig tillsammans skockar,
Idel helgdagsklädda flockar,
Vackra qvinnor, stolte män.

Och gif akt! — Nu trummor röras,
Krigsmusikens festljud höras
Från den gamla Mora strand.
Ärorika fanor sänkas,
Händer varmt till andakt länkas,
Tusen hjertan stå i brand!

Hvadan kommer denna tjusning?
Denna sällsamt glada ljusning,
Som i hvarje blick är röjd?
Hvadan detta sorl bland hopen?
Styckeskotten, hurraropen,
Stigande mot himmelshöjd?

Främling! Känn det ädla hjerta,
Som, i både fröjd och smärta,
Klappar högt hos detta folk!
Denna dag är trofasthetens,
Kärlekens och tacksamhetens
Fria, oförställda tolk.

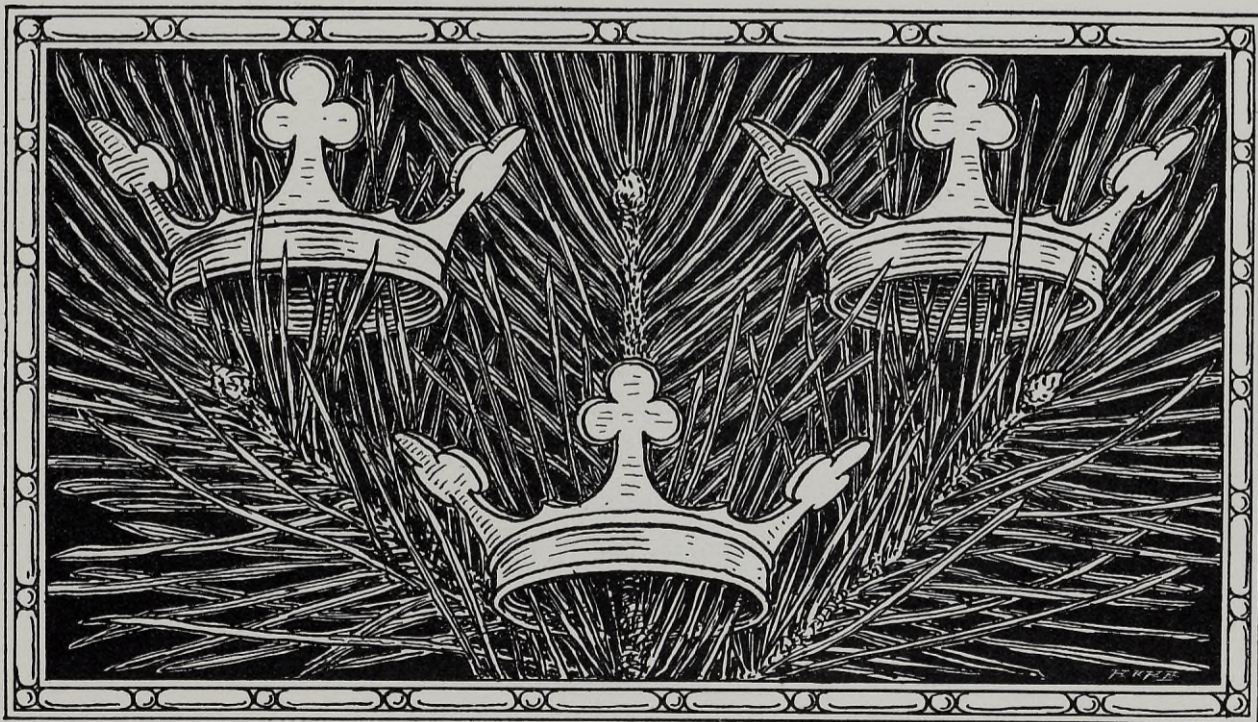
Dyster natt vår Nord betäckte;
Våldet jernhård spira sträckte
Öfver den, och folket skalf.
Sveriges bästa blod var gjutet,
Sveriges sista hopp var slutet
Här i dunkelt källarhvalf.

Men i natten stjernan tändes:
Af en mild försyn oss sändes
Räddning ur en qvinnas hand.
Pröfvad trohet steg ur bålet,
Återlifvadt mod drog stålet —
Brutet låg det ok oss band.

Och till välstånd, makt och ära —
Våra häfder så ju lära —
Frigjordt Sverige lyftadt blef.
Snart dess rykte flög kring jorden,
Det som drottning satt i Norden,
Och för världen lagar skref.

Efter trenne seklers skiften,
Än i dag kring Vasagriften
Håller hjeltestammen vakt.
Den med lag vill landet bygga,
Den ej vill — och skall ej rygga
Fegt för öfvervåldets makt.

Veklingen från söderns länder,
Vid de yppigt klädda stränder,
Gerna skryta må af *sitt!*
Ömsom slafva, ömsom rasa — —
Pris ske Gud och Gustaf Vasa,
Tryggt står Sveas land — och fritt.

· H V A R · Ä R · D Ö B E L N S · G R A F ?

» **F**ör mig till den hög, som gömmer
Tappre generalens ben!
Fastän mängden den förglömmar,
Vördar jag hans minnessten.
Visa mig den stig, som leder
Ditåt, gamle man! — jag beder.» —

»Främling, jag, min sann, ej känner
Någon sådan märklig vård.
Är det en af dina vänner,
Som fått rum uti min gård?
Var så gunstig då att säga,
Hvem jag nu som gäst får ega?»

»Hvad gör namnet till? — En stämma
Är jag, djupt ur Sveriges bröst.
Ingen jordisk makt kan hämma
Eller tysta denna röst,
Då den nu bland grafvar klagar
Öfver ärans glömda dagar.

»Jag är blott en suck vid griften,
Blott en tår på hjeltens mull,
Och, för frejdade bedriften,
Blott ett slag på lyrans gull.
Mera kär än mången annan
Var mig han 'med bräckta pannan'!»

Men den gamle grep sin spade,
Lagd ett stycke derifrån,
Såg mig an och log, och sade:
»Sök der borta, längst i vrån!
Kanske märks den bland de andra,
Vägen är ej lång att vandra.»

Ändtligt, tappre Döbeln! hann jag
Till din undandolda grift —
Men en remnad häll blott fann jag,
Halft utplånad var dess skrift.
Skolbarn lekt der många stunder,
Visste ej hvem sof derunder.

Kännen dock en gång, och vörden
Hvad I tanklöst trampat på!
Mycket, som i dag I skörden,
Uti blod han måste så;
Mycket, som I akten föga,
Pressat tårar ur hans öga.

Hur förstod ej *han* att rycka
Lagern ur vår oväns hand?
Och när sist den svek, hans lycka,
Trogen blef han än sitt land:
Han var svensk till själ och sinne —
Svenskar, hedren hjältens minne!

En kanon, bland gamla dömda —
Slika finnas utan tal —
Eller några kulor, glömda
Qvar i åldrig arsenal —
Läggen dem som gärd på våden!
— Passa de ej kyrkogården?

Passa de ej Döbelns minne,
Dessa vittnen, stumma ren,
Men som dock, för svensk som finne,
Tala i sin tystnad än?
Ty den verkliga bedriften
Ej behöfver graf-inskriften.

Blott hans ädla namn vi riste
Tacksamt in i grundens häll!
Ingen tager derpå miste,
Ingen, i palats och tjäll —
Men för evigt skall med ära
Grafven hjeltenamnet bära!

Lyfter ännu Trossö-staden
Sina murar öfver vågen,
Som mot klippan slår? —
Rycka drakarna, de gamla,
Längtande, i kabeltågen,
Än som i de flydda år?

Kännas de vid ungdomsvännen?
— Stridskamraten förr på hafvet,
Nu — en främling vorden der?
Bor i deras famn ett minne? —
Eller kanske det begrafvet
I de mörka djupen är?

Ack, du suckar under bojan,
Som ett oblidt öde fästat
Kring din starka ekebog, —
Stolta skepp, som med mig fordom
Ranas blåa salar gästat,
När på vikingsfärd jag drog.

Hvita glänste dina vingar,
Svällande för nordens ilar,
Mäktigt röt din åskas dån.
Det var då! — Vid din förtöjning
Nu så vemodfullt du hvilar,
Längtar fåfångt derifrån.

Och i dag den forne vännen,
Som dig än med vördnad känner,
Rörd invid din sida står —
Mången solglänst dag han njutit,
Saknad dock hans hjerta bränner,
Kinden fuktas af en tår.

SJÖMAN OCH LANDTMAN.

Der möttes en Majdag, på hemmets strand,
Af slumpen tillsamman förde,
Två ädle söner af Svea land,
Och deras samtal jag hörde.
De voro sprungne från samma rot,
Dock sköto de skilda grenar:
En var af vikinga korn och skrot,
Och hafvet ypperst han menar;
Den andre, han älskar sin hembygd mest,
Den dal, der han dagen skådat,
Vid fädernetorfvän sitt hjerta han fäst —
Hvem valde väl bäst af de båda?

SJÖMANNEN.

Friskt opp!
Hurtiga sjömanstropp!
Solen förgyller den svallande vågen —
Nu blir det qvaft på land.
Långt ifrån strand,
Dansar en vårvind, så glad i hågen.

LANDTMANNEN.

Våren kommit, och, med våren,
Fältet står i blomning åter.
Skön, som i de flydda åren,
Späda sädesbrådden opp
Spirar, i sin ljusa färgprakt,
Och bebådar skördens hopp.

SJÖMANNEN.

Lägg ut!
Njut af din frihet, njut!
Hissa i toppen de svällande segel,
Plöj med din skarpa bog!
Skörd får du nog —
Skåda i hafvet din lefnads spegel!

LANDTMANNEN.

Nej! Vid hemmets altar, trogen,
Plöja fars och farfars tegar,
Vakta milan uti skogen,
Det är spegeln af mitt kall.
Men, hvad skall jag väl der ute,
Bland de vreda vågors svall?

SJÖMANNEN.

Flyg fram!
Fräser, kring timrad stam,
Vredgade hafvet i skummande yra —
Framåt det måste gå!
Kufvadt ändå,
Delar sig svallet. — Du kan det styra.

LANDTMANNEN.

Kan du styra? — Hvilken villa!
Var du med att skapa stormen?
Mäktar du väl böljan stilla?
Undfly djupens dolda skär! —
Jag, i dalens famn mer lycklig,
Ingen fåfång strid begär.

SJÖMANNEN.

Låt stå!
Duken vid bugtad rå!
Kommer ett vindkast, mig ej det förskräcker.
Draken dess bättre fart
Skjuter, och snart
Vingarna hän emot kusten sträcker.

LANDTMANNEN.

Men, hvad växer i den fåra,
Du så stolt i vågen plöjer?
En minut du kan den spåra,
Sen i skum den jemnar sig.
Ryslig är mig blotta tanken,
Den med bäfvan fyller mig!

SJÖMANNEN.

Säg! Säg!
Är du ej hänryckt, säg?
Vidgas ditt bröst ej i luften, du andas?
Tjusar ej taflan, du ser?
Hvad vill du mer? —
Höjdens och djupens choraler blandas.

LANDTMANNEN.

Fritt båd' höjd och djup må tjuta
Sina hemska melodier —
Jag vill lena tonsvall njuta,
Uti lundens svala skygd.
Jag vill skåda milda taflor,
Lånade från hemmets bygd.

SJÖMANNEN.

Men hör!
Stormen i fjerran dör —
Qvällen sitt dok öfver böljorna sänker.
Vänligt den vinkande hamn
Öppnar sin famn —
Redan dess fyrbåk mot seglaren blänker.

LANDTMANNEN.

Mig om qvällen mer förtjusar
Klockans klang från socknens kyrka.
Blomstrens vällukt mer berusar,
Då jag vänder, lugn och säll,
Efter dagens verk och möda,
Hemåt till mitt trefna tjäll.

SJÖMANNEN.

O se!
Rodnande tärnan se!
Leende står hon och vinkar med handen.
Hvad mot dess famn så huld
Väger ditt guld? —
Längtan och kärlek mig vänta på stranden.

LANDTMANNEN.

Hvarför, till min egen plåga,
Söka lyckan på en omväg?
Evigt ung är hjertats låga,
Är den ren och trogen blott.
Älska, utan sorg och saknad,
Det är lifvets bästa lott!

SJÖMANNEN.

Bort, bort! —
Lyssnar jag, innan kort,
Kanske mig locka de vekliga orden.
Fri jag mig känner på haf —
Icke som slaf
Lyster det mig att kedjas vid jorden!

LANDTMANNEN.

Följe hvar sitt sinnes maning! —
Blott en förgård är dock lifvet,
All dess glädje blott en aning
Af en högre salighet. —
Här min hand! Ej må vi tvista
Om hvad ingen dödlig vet.

Se konungens garde! det svenska, det blå —
Som nalkas med tättslutna leder.
Det kan icke vika, det framåt vill gå,
Hvart hinder till marken slå neder.
Ej rädes det lurande fiendes skott:
Med fälld bajonett, det betalar dem blott.

Som segrare, förr, på Germanias fält,
Slöt gardet kring kungen sin skara —
Var trofast och manligt, ehvad det har gällt,
Stod tappert och lugnt i hvar fara.
Och stranden vid Narva kan sjunga en sång,
Hur, en emot tio, det segrat en gång.

O Lützen — hvad glans kring den frejdade graf,
Som famnade gardet, det gula!
Att konungen hämnas sitt hjertblod det gaf
Till offer åt mördande kula.
Med Brahe i spetsen, det segrande föll,
Men ännu i döden det lederna höll.

Som fäderna tänkte, så tänka vi än —
Vill kungen till vapen oss kalla,
Vi svärja det heligt, som svenskar och män,
Att segra som de, eller falla.
Ej gardet skall svika — det håller sitt ord,
Till domen vid yttersta mönstringens bord.

De fanor, vi följa, och svurit vår ed,
Vi aldrig åt fienden gifva.
Så länge en man står i gardenas led,
Försvarade skola de blifva!
De snöhvita dukar med gyllene skrift,
De svalka vår möda, beskugga vår grift.

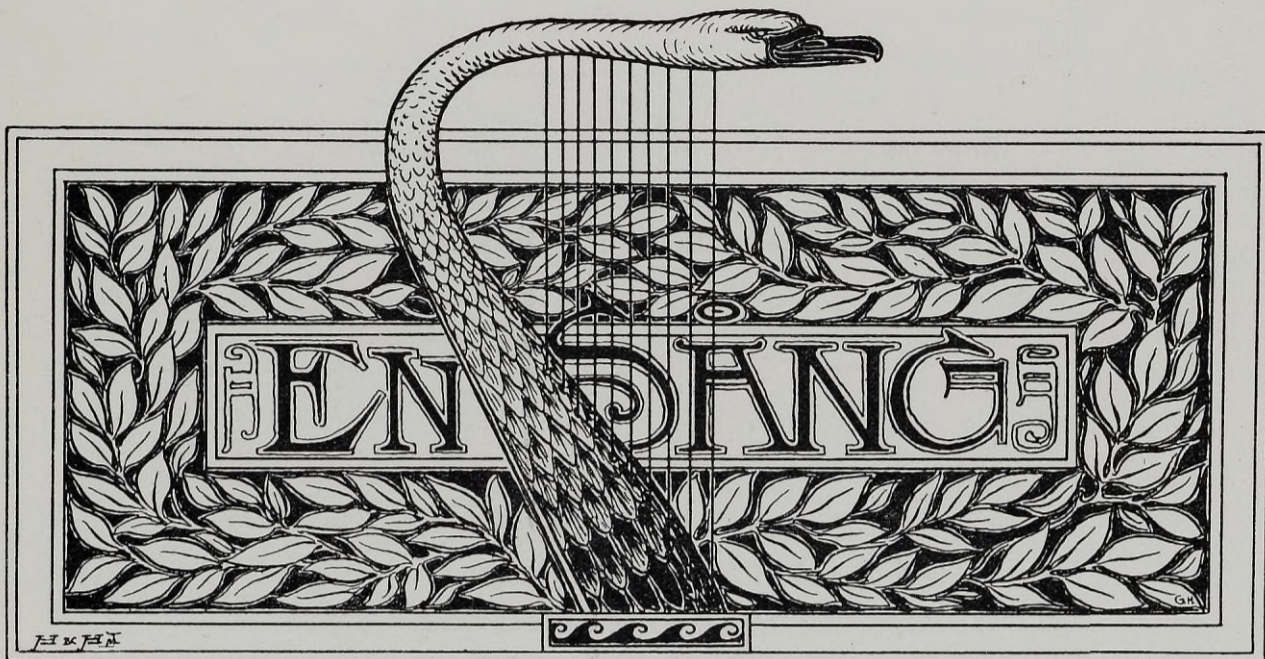

Upp att verka! Upp att möta
Dagens kraf, med vaknadt mod!
Ej dig höfves vekt förnöta
Lifvets kraft — Den är för god
Att i fäfang sorg förspillas.
Låt dig ej af tvifvel villas!

Upp att sjunga! Upp att strida!
Svärdet och din lyra tag!
Stöd och trösta dem, som lida,
Värna mänskorätt och lag,
Emot våld och våld och ränker!
Gud din sträfvan framgång skänker.

Upp! Dig tusen pligter kalla —
Upp att gälda lifvets lån!
Mörkets hemska makter alla
Ej betvinga himlens son.
Trygg och nöjd, vid fadershanden,
Går mot hemmet fria anden.

En sång!

Sjung ut, hvad som på djupet rördes
Af menskans hjerta, under livvets dag,
När utaf ingen storm dess frid förstördes,
Och när det blödde under ödets slag.

En sång!

— hvad i det tysta du har biktat,
När natten slöt dig i sin hulda famn —
En sång om hvad du skönast drömt och diktat,
På färden mot den sista stilla hamn.

En sång!

— om morgonsolens brand på vågor,
Som en gång lekte kring din barndoms strand,
Och sjöngo ljufva svar på glada frågor,
Och, som sirener, lockade från land.

En sång!

— hur, fattad af en namnlös trängtan,
Du djerft dig kastat sen i hafvets brus —
Med ungdomsmod, och med en helig längtan
Att kämpa dig till seger — vinna ljus.

En sång!

— Nej, blott en suck till er, I sälla,
I flydda illusioner, svinge sig!
Vid minnets altar, sångmö, dröj! — att fälla
En stilla tår, som ej förräder dig.

En sång!

— i moll — hur stormar hafva härjat,
Och solen skymts, långt förr'n det afton blef,
Och hur det luftslott, hoppet rosenfärgat,
En kylig vindfläkt från din himmel ref.

En sång!
— den sista, och i dur — Låt friden,
Den himlaburna, stråla deruti,
Och sångarhjertat, pröfvadt ren i tiden,
Få lyssna till en högre harmoni!

·TRASTENS·KLAGAN·

En liten trast i tallens topp
Jag hörde slå en gång —
Ett haf af känslor rördes opp,
Vid denna enkla sång.

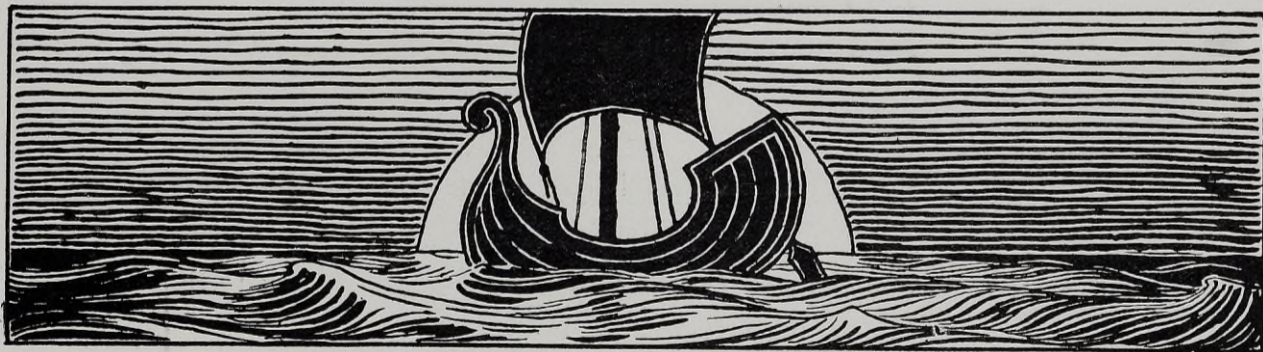
Han sjöng om flydda dagars fröjd,
Om sångarns grymma lott,
Att, under ödets spira böjd,
Få drömma sällhet blott —

Och sedan sakna, under år,
Hvad snabba stunden gaf —
Ej våga hoppas, att en vår
Står opp ur vinterns graf.

Men hur han sjöng, den lilla trast,
Jag mer och mer förstod.
Och öfver bräddarna, med hast,
Bröt ögats stängda flod.

Den väna fogeln flög sin väg,
Och lät mig gråta ut.
Säg, kommer den väl åter? Säg!
När blir på sången slut?

Ack, månen stråler blott till svar,
Så kallt på enslig ö.
Låt vågen, som min snäcka bar,
Mot stranden *der* få dö!

Hader! se i nåd hit neder —
När, förkrossad, jag dig beder,
Utan tröst och samvetsro.
Bøj till ödmjukhet mitt sinne,
Lifva kärleken der inne,
Kom att i mitt hjerta bo!

Djupt min syndaskuld jag känner —
Jag begråter, jag bekänner, —
Att jag glömt min bäste vän.
Glömt dig, Helige, på färden,
Tjenat synden, älskat världen,
Och mig gjort en gud af den.

Mina villor *nu* jag funnit —
Hvad har jag på färden vunnit? —
Ack, blott ångerns bittra qual.
Friden flyktat ur mitt hjerta,
Ensam står jag med min smärta,
Här i denna jemrens dal!

Gifves ej en hjälp i nöden,
Ingen frälsning ifrån döden,
Ingen balsam för min själ? —
Gud! min Gud! förlåt de orden! —
— Du blef menniska, på jorden,
För att frälsa syndens träl.

Du din son i verlden sände —
Verlden Frälsaren ej kände,
Blindt den fordrade hans blod.
Det blef grymt på korset gjutet,
Men Han, trogen dock till slutet,
Led med himmelskt tålamod.

Och Han dödens makt förkrossat,
Menskligheten Han förlossat ---
I sitt lidande, sin död.
Upp, min själ, allt tvifvel vike!
Du har del uti Hans rike,
Han har räckt dig lifsens bröd.

Hemska graf — hvar är din seger?
Helvete — du icke eger
Någon fasa för mig mer.
Jesus krossat edra makter,
Påskdag grytt i afgrunds schakter,
Lifvets stråle trängt dit ner.

Hårda hälleberget remnat,
Och Din trånga grift Du lemnat,
Fastän tviflet der höll vakt.
Syndens trälar söfde lågo —
Men de troende Dig sågo,
I Din ursprungs-glans och makt.

Än i dag — fast sekler flyktat,
Sen Din sändning här Du lyktat —
Du af dem Dig låter ses,
Som Dig älska, tro och dyrka,
Och bekänna, att ej styrka,
Utan Dig, i verlden ges.

Jesu' låt mig räknad vara
Ibland deras sälla skara,
Som till Dig förtröstan satt!
Då, mig hopp också är gifvet,
Att min väg skall gå till *lifvet*,
Genom sjelfva dödens natt.

· FANTASI-STYCKE ·
· ÖFVER · HARPOTONER ·

Säg mig, hvadan dessa ljufva toner —
Gungande på välljudsvågor,
Fyllande med helga lågor
Sångarns hela själ?
Männe de hit ned från högre zoner
Sänktes väl —
Endast som ett mystiskt trolspråks
Evigt dunkla frågor?

Är det af en fläkt blott, strängen röres —
Och så sjelfmant samljud bringar?
Eller har den englavingar
Lånat utaf Gud?
Kanske, som i Heimers harpa, föres
Huldsäll brud,
Gömd uti den gyllne ramen —
Och dess aning klingar?

DRÖMMEN.

Redan hvila menskorna och djuren,
Friden råder uti all naturen.
Midnatt — andetimman — slog
Uti tornet nyss — —
    Nyss,
Sista klangen dog,
Bortom insjön, bortom dalen —
    Dalen,
Sänkt i drömmar,
Än till eko lyss.

Månens milda strålar leka,
    Bleka,
Ibland parkens rika kronor,
Än af qvällens dagg bestänkta —
    Sänkta
Uti vindlös hvilas famn.

Och de sedan öfver vågen fara,
    Klara,
Speglande sin bild der nere —
Sist, uppå den gröna ängen,
    Sängen
Bäddande bland Floras barn.

Luftig sommarsky sig höjer,
    Dröjer
Utaf månglans mildt omgjuten —
Snart en silfverslöja höljer,
    Döljer
Hennes blida anlete.

Skuggan ilar utåt marken,
    Parken
Nu i dunkla draperier
Sveper sina rika lunder —
    Under
Tysta träden råder natt.

Åter ljusnar det i himlasalen,
Ohöjld nattens drottning träder fram.
Sakta sjunker slöjan ned mot dalen,
Genomskinlig, blott en sommardimma,
Skimrande liksom ett silfverdam.
Lunden darrar i sin väna skrud,
Men af kärlek — lik en lycklig brud,
Bidande med fröjd sin bröllostimma.

    Tyst!
— det går en susning genom parken,
    mystisk som en andehviskning!
    Tyst!
— det prasslar ibland täta snåren,
    och der borta rör det sig på marken!

Öfver daggbestänkta gräsen,
Uti ringdans sväfva lätta väsen,
Sköna såsom liljorna om våren.
Elfvorna det är, de blyga,
Som i nattens stillhet smyga
Ur sin bostad under ängens tufva.

Ren de samla sig från alla kanter.
Drottningen, den skönsta, bland dem står —
Ty den skönsta blir till drottning korad.
Kronan blixtrar i de ljusa hår,
Flätad in af klaraste demanter.
Se, hvad svärmisk trånad i dess blick,
Hälften leende och hälften tårad!

Der begynnes konstrikt ordnad dans.
Öfver ros och öfver sippa,
De med lätta elf-fjät trippa,
Knytande sin blomsterkrans —
Samlas, yra utaf dansen, sen
Kring sin drottning's tron, en mosstäckt sten,
Der de, mysande i månens strålar,
Dricka dagg ur fyllda blomsterskålar.

Och af en musik, som dag ej anat,
All naturen nu besjålas.
Silfversträngars klang och barnarösters
Kärligt med hvarann förmålas.
Längtans vemod, kärleks strid,
Barndoms oskuld, fröjd och frid
Smälta samman uti underbara toner
Från den späda blomsterverldens kronor.

Drömde sångarn blott? — O ja, kanhända —

Dock — det var en ljuflig dröm!

Rastlös ilar tidens ström,

Hastigt flykta nattens timmar,

Och den bleka månen simmar

Bort, allt längre

Och allt längre,

I oändligt ætherhaf,

Bäddar sist i moln sin graf! —

Morgonrodnans facklor brinna,

Veka tonerna, de tystna,

Hvita elfvor små, de lyssna

Och bland blomstren sedan snabbt försvinna,

Att till sina grottor återvända.

Drömde sångarn? — Hvarför det förneka?

Att han mäktigt känt sig dragen

Ur den trånga hvardagskrets —

Att han blifvit ljuft betagen

Af de tonsvall, som bland harpans strängar

Likt en luftig elfdans leka,

Ömsom jublande och ömsom veka,

Ömsom äfven klangfullt skarpa,

Som en stålskodd spets — —

Ja, han drömde — Hvarför det förneka?

Skön var drömmen, fri från jordisk smärta,
Sänkte sig med frid i skaldens hjerta —
Ack, jag ofta ville drömma *den!*
När min verld mig blir för kall och bister,
När mitt öga sist i döden brister —
Låt mig *då* få drömma *så* igen!

· PÅ · LÅNDET ·

Här, i vårens och naturens sköte,
Dit jag flytt från stadens qualm och tvång —
Här, jag stämt med dig, min lyra, möte,
Här, du åter klinga må, min sång!

Från en himmel, klar som englablickar,
Och som skaparns tanke hög och ren,
Majsol leende sin stråle skickar,
Glädtigt hoppande från gren till gren.

Flora blomsterprydd spiran sträcker
Öfver bladlös skog och naken mark —
Strax, hvad lif hon med sin trollstaf väcker
Hvad förvandling i den vida park!

Sippor mysa på den mattan gröna,
Der nyss drifvan fällt sin sista tår,
Trädens kronor, svällande och sköna,
Slå för vårvind ut sitt fagra hår.

Blåögd källa, ned i dalen, leker,
Mellan blomstren i sin högtidsdrägt,
Böljan solbeglänsta stranden smeker,
Rörd af vestanvindens ljumma fläkt.

Och, med nyväckt kärlek på sin tunga,
Hör jag sångarfogeln, fri och nöjd,
Än från toppens späda qvistar sjunga,
Än sig svinga upp i himmelshöjd.

Vår och sång! Hur väl I trivvens samman,
Tvillingsbarn utaf *en* moder huld!
O! jag känner gudaborna flamman
Mäktigt röra mina strängars guld.

I er famn, som nyss mig öppnad blifvit,
Jag ock stämma vill mitt hjertas lof
För det sköna, som naturen gifvit —
Bli en bard vid hennes rika hof!

· TILL · AFTONSTJERNAN ·

Var helsad, stilla sommarqväll —
Som öfver slott och öfver tjäll
Din rosenlöja sänkt!
Var helsad, helga sabbatsfrid —
Som, efter dagens larm och strid,
En huld natur oss skänkt!

Nyss, bortom furukrönta sund,
Sjök solen ned i dunkel lund —
I skogen blef så tyst.
Ej minsta fläkt dess kronor rör,
Den sista böljans svallning dör,
Vid stranden, som hon kysst.

Än dröjer der, vid vesterns bryn,
Den lätta, purpurstänkta skyn,
I milda strålars brand.
Men, qvällens stjerna sitter blyg
Och blickar fram, liksom i smyg,
Från molnets öfra rand.

Hvad tyder du, min stjerna, på? —
O kunde jag ditt språk förstå!
I sången tolka det! —
Men, fåfängt jag min lyra slår,
Dig nalkas tanken blott, som går
I dina tysta fjät.

Det är så långt dit upp till dig,
Och skummare blir vandrarns stig,
Din ledning dock han har.
Ju mera natten faller på,
Du tyckes mindre fjerran stå
Och tindrar mera klar.

Uti din strålblick hoppet ler
Och hviskar: »Tvifla icke mer,
»Du skall mig nå en gång —
»Ditt öga blott för mig ej slut,
»Jag lyser troget natten ut —
»Så blir den icke lång.»

Hvi skulle jag ej vaka då!
Ej hjertats bästa toner gå,
Från mina strängars guld!
Om stjernan min jag sjunga vill —
Allt mera hänryckt lyssna till
Dess maning ljuf och huld.

·YNGLINGEN·OCH·STORMFOGELN·

DIALOG.

STORMFOGELN.

Hvart går färden uppå bölja?
Hvar är målet, du vill finna?
Hvems är färgerna du bär? —
Vreda vågor bogen skölja,
Brusa högre, däcket hinna —
Stormens offer snart du är!

Jag dig följde länge redan,
Såg med undran dina vingar
Lyftade till flykt i dag —
Land försvunnit länge sedan,
Stormen i mitt spår sig svingar —
Akta! — ännu varnar jag.

YNGLINGEN.

Vilsna fogel, spar din maning!
Låt mig få min bana segla,
Som jag vill, och som jag kan!
Jag vill tysta ned din aning,
Och jag vill mitt öra regla
För ditt hot. — Sök någon ann'!

»Solskens-sjömän» — slika hjeltar
Kunna berga segel tidigt,
Och med flaggen stryka snart!
Jag vill se, hur vågberg vältrar
Framför kopprad stäf, som smidigt
Klyfver svallen i sin fart.

Trä't i rårna vill jag fresta,
Höra knaka skeppets timmer,
Se den sträckas, seglets söm —
Örlogsflaggen vill jag fästa
Högt, så stormen sjelf förnimmer,
Att dess duk ej än är öm.

Jag vill trotsa, olycksande,
Stormens hemska bud — din stämman.
Hvart jag går? — Hvad rör det dig?
Bort, flyg bort! — En annan lande,
Om han vill. — Du kan ej skrämman,
Skrämman med ditt gyckel *mig!*

STORMFOGELN.

Ack, förmätne! dig har bländat
Eget högmods falska lära,
Mot förderfvet rusar du.
Nå välan, mitt värf är ändadt.
Sola dig i egen ära —
Vet, dess halt skall prövas nu!

Dock ännu af räddningstimman
Sista kornet ej förrunnit —
Skälfver på ditt timglas rand.
Men, ren höres genom dimman
Stormens vingslag — Sol försvunnit —
Hör mig, dåre! och sök land!

YNGLINGEN.

En gång tala, dervid blifva —
Fåfång klagolåt förakta
Är orubbligt mitt beslut.
Kom du, lag för mig att skrifva?
Dina egna fjädrar akta!
Ty mitt tålamod är slut.

Och vid han talade så,
Kula ur bössan, med dödens bud*,
Träffade stormfogeln då.
Vingskjuten, föll han, med klagande ljud,
Ned uti vågorna blå.

* Det är en allmän sägen bland sjömännen, att en olycka är oundviklig, om man skjuter den vilsna fogeln, som söker skygd mot stormen ombord på skeppet eller i dess tackling. Det stämplas som en handling icke blott af öfvermod, men af grymhet.

Vishet, som kommer för sent,
Kärlek, som trott på lyckans drömmar,
Trots, som vill kämpa mot sorg,
Ungdom, med stolthet förent,
Fatta det bräckliga skeppets tömmar,
Vilja försvara sin borg.

Och — vinden griper sitt fång.
Ynglingen tystat varnarens röst,
Stålsatt sitt hjerta, förskjutit sin tröst.
— Stormen skall hafva sin gång!

· ETT · ÖGONBLICK ·

Du tror på väntad framtids ljusa hägring:
En anad fröjd, i vårens hela fågring,
För dina blickar tager an gestalt —
Och hvarje tvifvel du att tystna bjuder.
Ty — när så herrligt löftets stämman ljuder,
Skall sjelfva stunden då ej hålla *allt?*

Ack, blott en arm sekund — hur snabbt förfluten!
En blomsterknopp, i tidens trädgård bruten
Af ödets hand, den allt betvingande —
Ett ögonblick, som redan fjerran farit,
Förrn rätt du fattat, huru ljuft det varit —
Och som du aldrig mer skall återse.

Likväl skall ingen makt ifrån dig rycka
Det korta ögonblick af njuten lycka —
Ty ditt det *var* en gång, och *är* så än.
I själens djup, det dröjer kvar som minne,
Det väcker tusen tankar i ditt sinne,
Och lefves *så* beständigt om igen.

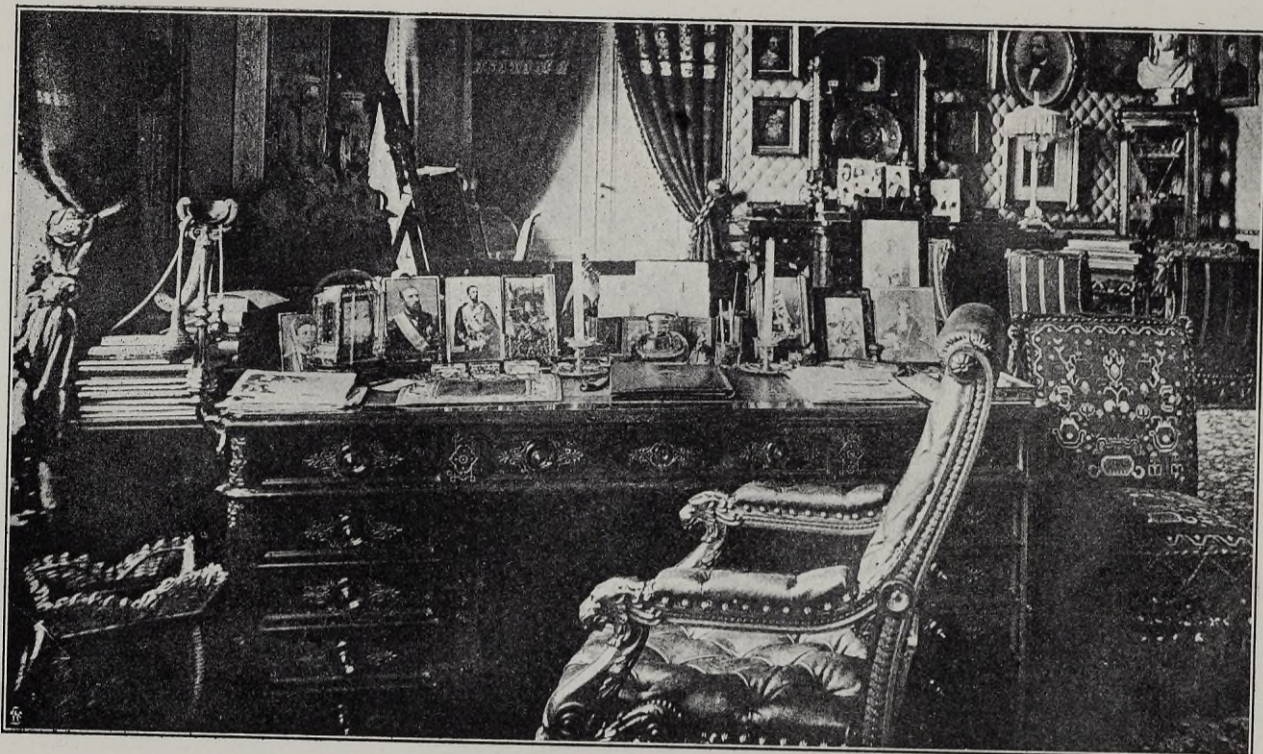

Jag skyr den eld, som grymt förtärt,
När en minut han flammat,
De murkna stammar honom närt —
Den glöd, han tanklöst ammat.
Ett irrbloss, blindt han fladdrar blott,
Kring trask och öde vatten.
För sådan eld ej lyran fått
Den gyllne sångarskatten.

Nej, det en annan gifs. Så skär
Dess helga låga flammar.
Han lif, men icke död begär,
Och högre sällhet ammar.
Ett återsken han synes blott
I tidens dunkla vatten —
Sin glans till lån han likväl fått
Af himlens ljus i natten.

Jag lyftat sångens vingar djerft,
Att vinna sjelf min lycka.
Sen jag, från höjden, den förvärfvt,
Hvem kan den från mig rycka?
Brinn i mitt bröst, du eld, så skär!
I vigda strängar, klingen!
Jag intet, utom dig, begär —
Och byter lott med ingen.

VID MITT SKRIFBORD.

EN VINTERMORGON.

Hvad jag är lycklig! — Brasans flammor spraka,
Så gladt och vänligt, från min egen härd,
Och tusen tankar i mitt sällskap vaka —
Med dem, jag skapat mig en egen verld.

Ej minsta buller stör. De smugit sakta
Till hjertats kammardörr och klappat på.
Än aldrig lärde jag för dem mig vakta,
Fast mången gång de stört mitt lugn också.

Jag älskar er, I genier, evigt unga,
Mitt enrums gäster och min lefnads salt.
Som luftens syre i en menskas lunga,
I svalken än, och än förbrännen allt.

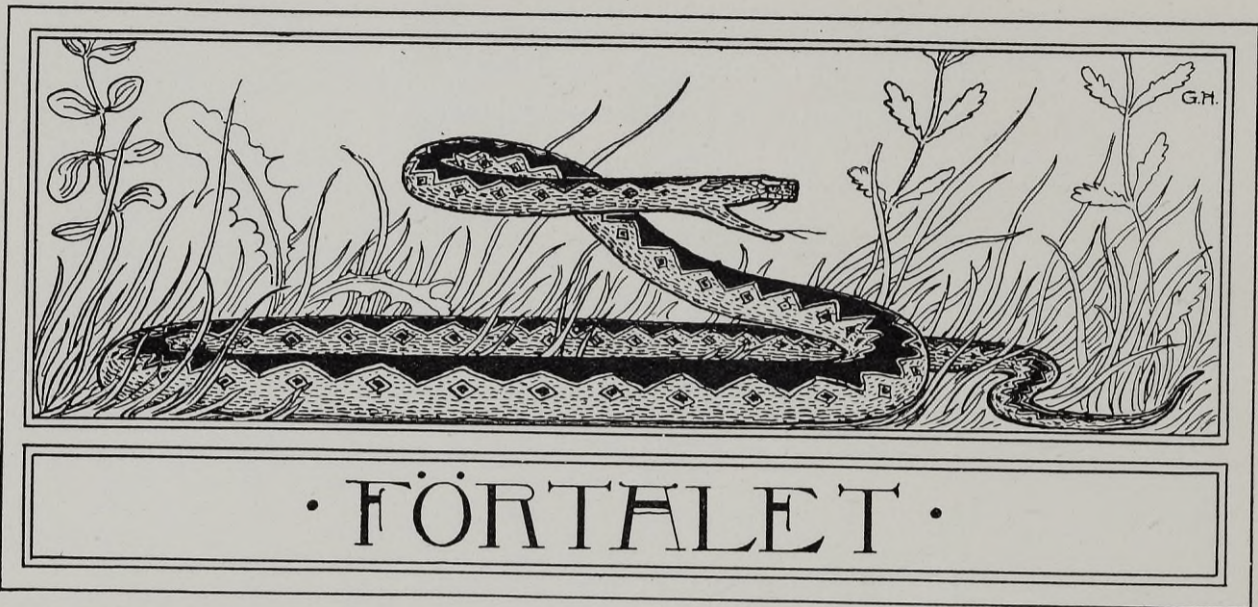
Dock nu välkomna! Mer än eljest blida,
I sväfven här med tysta vingslag kring.
Ej manen I mig fram att fåfängt strida,
I skänken blott, men fordren ingenting.

Hvad I mig gifven, är förnöjsamheten,
Och samvetsfridens glädje i mitt bröst;
I edra spår sig smyger tacksamheten,
Den milda dottern med sin barnaröst.

Sig seglarn fröjdar, när han säkert ankar
I stilla hamnen fällt, och natten flyr.
Så ock min själ, vid er, I goda tankar —
Och hoppet, liksom dagen, åter gryr.

Det hoppet slocknar ej — skall värma, lifva
Och styrka viljan, under dagens id.
När qvällen skymmer sen, må det ock gifva,
Till vänlig dröm förbytt, min hvila frid!

· FÖRTALET ·

Ftt kärnan kasta bort och gömma skalet
Benämnes dårskap, såsom hvar man vet.
Men, lyssna till och sprida ut förtalet,
På nästans rygg — det är en fallenhet,
Som ofta hör till tonen i vår tid.
Det räknas som en vapenbragd i strid.

Hvad är förtal? — Att det beteckna riktigt
Är ej så lätt. Det byter ofta skinn,
Fördöljer sina drag i mask försigtigt,
Och kryper helst i djup förklädnad in.
Men, knappt för någon lifvets väg var lång,
Förrn han det mött, blott allt för mången gång.

Det smugit oförmärkt till vandrarns sida,
Bespejande hans minsta steg alltjemt;
Det hycklat ömhet, likt en falsk Armida,
Söft honom in, med smicker och med skämt.
Men snart, när drömmens gyckelbild försvann,
Han sig besviknen och beljugen fann.

Vill du exempel? — Väl, gå ut i världen
Och se dig der bland jordens barn omkring,
Som tjena lyckans gud och dyrka flärden,
Men hålla heligt eljest ingenting.
Grip sen på måfå, hvad dig närmast är,
Strax får du hela handen full, jag svär.

Tänk dig en man, som djupt begrundat gången
Och krökarna på jordelivets elf,
Som tydt, i enslighetens stillhet, mången
Af tidens dunkla gåtor för sig sjelf —
Han skyddas, tror du, mot förtal — ej sannt?
Du känner världen ej, det ser jag grannt.

Om denne vise vågar öppet säga:
»Af jordiskt finns ej det, som evigt var;
»Allt har sin tid, sitt slut ock allt skall ega;
»Svag är den mur, hvars grundval remnat har» —
Förtalet ropar strax: den mannen är
En samhällsvådlig revolutionär!

Men, om en varning hvilar på hans tunga:

»Tag icke allt för godt, som dagen födt,

»Fast mängden höres tanklöst det besjunga;

»Helst lurar falskhet under rosenröd;

»Mer bjert än mogen frukt, är ofta kart» —

Han är reaktionär, det är ju klart!

Och syntes han uti de höges boning, —

Bevars, då är han icke man för sig.

Emot hans namn och rykte, utan skoning,

Förtalets legodrängar föra krig.

Hvad båtar väl, han än så ärligt ment?

Hans samvete, det kan ej vara rent!

En ann med folket älskar lefva — genast

Han fikar efter popularitet,

Visst ej af öfvertygelse allenast,

Nej, blott af lumpen äregirighet;

Allt högre, uppåt stulen lyckas höjd,

På andras axlar lyftas, är hans fröjd!

Den flitigt umgås med sin Gud, i bönen,

Och lyssnar troget till hans helga ord —

Den, från en högre verld sig väntar lönen,

För hvad han lidit på en vrångvis jord,

Beskylls af en kör, med högljudt skri,

För andligt högmod och för fromleri.

Men dristar någon, trots all vedermöda,
På detta jemmerklotet trivas väl —
Då, är han verldsträl, och de lustar snöda
I sina garn ha snärjt hans arma själ. —
Så dömes en och hvar, hvad helst han gör,
På hans försvar knappt någon menska hör.

Förtal, hur fegt! — Du gör dig städse viktigt,
Men döljer giftbestruken gadd ändå.
Du gifver en och annan vink försigtigt
Och läspar fram en hycklad klagan så —
Med hatet doldt inunder ömkans flor —
Det säges att — — men jag visst ej det tror.

Ja, mången väfnad kan förtålet spinna,
Af lögnens trådar listigt fogad hop —
Dock nedrigast, när mot en värnlös qvinna
Det djerfves hetsa hatets lömska rop.
Hvad hjeltebragd att dikta nidingsång,
Då man ej fruktar få ett svar en gång.

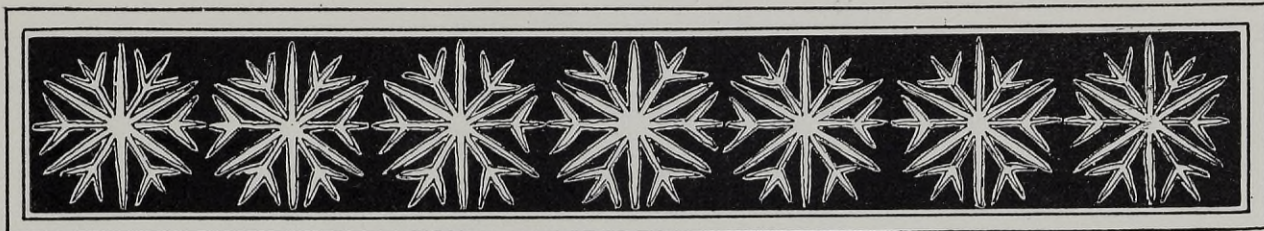
Gå! Skryt af dina segrar! — Ej de släcka
Den bittra ångerns lågor i ditt bröst.
En dag skall gry, då deras minnen väcka
Din själ ur dvalan opp, med tordöns röst.
Då — om ej förr, ditt brott skall ohöljdt stå,
Då — fast för sent, skall du mitt ord förstå.

Bort med en falsk och dubbeltungad lära,
Som söker eget pris vid andras fall!
Det ges ett bättre värf, en högre ära —
Att verka i försonlighetens kall.
Gläds, om, af ångern ledd, din hand förmått
Med roten rycka upp, hvad ondt den sått.

Men, om dig sjelf förtälets prester korat
Till offer — ack, så vredgas ej därför!
Hur djupt än deras dolkstyng hafva sårat,
Rent samvet helar, om dess röst du hör.
Dess maning troget följ — och du skall se,
Att du ett bättre val har gjort än de.

• ISEN •

Nyss, på min blanka bana,
Skred mången ståklädd fot.
Förgäfves, falska Rana,
Var all din vredes hot.
Du fick ej flickan taga,
Ned i den mörka hamn,
Ej ynglingen bedraga
Att störta i din famn.

Jag skyddade dem båda —
Jag, som man trott så kall,
Ej egde hjerta skåda
De glada ungas fall.
Jag bredde bron, den klara,
Allt ifrån strand till strand —
De anade ej fara,
De flögo hand i hand.

De speglade sig gerna
Uti mitt djup också —
Hon, rosenkindad tärna,
Med blick som himmel blå —
Han, med den raska gången
Och manligt höghvälfd barm,
Dock af den svaghet fången,
Som lutar mot hans arm.

Det var min lyckas dagar,
Fast ingen vet deraf,
När tyst jag skref de lagar,
Som slöto vakens graf.
Ett trotsigt barn af polen,
Vid norrskenslågor närd,
Jag stred med sjelfva solen
Om makten i vår verld.

Så kort blef glädjens timma,
Bevingadt var dess lopp —
Och snart ur frostig dimma
Rann österns stjärna opp.
En mystisk aning röjde
I all naturen sig —
De båda unga dröjde
På stranden, långt från mig.

Hur sälla! — Ej tillbaka
De blicka, framåt blott.
Den hulda, ren hans maka,
Från smyckad brudpell gått,
Med myrtenkrans i håren,
Och sommarn i sitt sinn —
Då rann den första tåren,
På bleka kinden min.

Och allt omkring mig väcktes,
Att njuta hoppets dag —
Min styrka svek, jag bräcktes,
Vid rörda djupens slag.
När vestan löste vingen,
Jag skylde, för dess vind,
Som biltog, sörjd af ingen,
Min fordom glatta kind.

Jag tiggde skydd och lisa
Af natten, förr min vän —
Det blef min gamla visa
»Förrådd i nöd» igen.
Ty, nattens drottning veknat,
Vid ljusets kungakys,ss,
Dess mörka hy förbleknat,
Och till hans ord hon lyss.

Men jag flyr bort, förskjuten
Ifrån mitt sista stöd —
Min lefnadskraft är bruten,
Beslutad är min död.
Mitt öde jag begråter —
Dock ingen nåd begär.
Jag älskar — jag förlåter
Den glöd, som mig förtär.

·AVRORA·

Den första purpurgryning ren,
På österns himmel, röjes,
Och fogelns morgondrill från gren
Gladt, till dess möte, höjes,
Ett nytändt lif är väckt,
En glädjens kalk är räckt
Nu till naturen åter.

Vid nattens barm, hon, nyss försänkt,
I dvala låg och drömde.
I glömskans skumma våg fördränkt,
Allt lif sitt anlet gömde.
Men ljusets sak är god,
Och si — den dunkla flod
Tillbaka flyr med bäfvan.

Och snart allt högre rodnad står,
På lätta morgonskyar,
Och tonen, som ur lunden går,
Sig tusenfaldt förnyar.

Ljuft klingar alltet snart —
Det blir så gladt, så klart
För ögat, som i hjertat.

En hastigt flyktande minut,
Men ack, hur ljuf! — Aurora,
Du sträcker huldrik spira ut,
Sig skuggorna förlora.

När dagens ljusa drott
Sjelf nalkas, du din lott
Ser, utan smärta, bytas.

Försvinner du väl då? — O nej!
I dagens armar sluten,
Din blir en sällhet, hvilken ej
Af jordens barn är njuten.
Du troget fyllt ditt kall,
Och till belöning skall
Vid ljusets ursprung vigas.

En morgonväkt på tidens ström,
Som högre klarhet bådär —
Så är den korta ungdomsdröm,
Hvars glöd man hänryckt skådär.

O, dröm den så,
Att sist du må
Vid solens uppgång vakna!

DEN FÖRSTA LÄRKAN.

Nu glöder rosen vid alpens fot,
Och bäckens svällande bölja,
I ungdoms yra, med lekfullt hot,
De grönskande klyftor ses följa.
Italias vårdag, förförisk och varm,
Drar slöjan bort från naturens barm,
Att henne med kyssar hölja.

Det surrar i häck, och det spritter i våg,
Det hviskar så kärligt i lunden.
På fältets tegar, den gyllene råg
Ren väntar på skördestunden.
Hvar trädgård, i skimrande högtidsdrägt,
Besjunges med lust af en vingad slägt,
Som sorglöst njuter sekunden.

Men, midt i den jollrande skarans fröjd,
En blygsam lärka ses bida.
Hon spejar stum mot den fjerran höjd,
Der tunga dimmorna skrida,
Och nattens isande nordanvind,
Med snötäckt hjessa, med frusen kind,
Bortskrämmer våren den blida.

Hon vet en strand, der ett bo blef redt,
I ljusa björkarnas gömma.
Hon fordom vänare vårdag sett
Sin dagg på sipporna tömma —
Sett solen, midt i sitt segertåg,
Vid spegeln fångslad af vindlös våg,
Mång nattens timma fördrömma.

Ty, tjusar henne ej söderns prakt,
Ej lekkamraternas skara.
Hon ger blott troget på solen akt —
När, vid dess eldblick, den klara,
Sig töcknen dela — när drifvans barm
I tårar smälter, vid sunnan så varm,
Får lärkan till nordlanden fara.

Hör! Sången stämmes allt friskare opp,
Ju längre, på flykten mot Norden
Och fädernehemmet, den samlade tropp
Sig svingar med fröjd öfver jorden.
Snart äro de framme, och färden är slut —
Den stranden, der vingade längtan förut
Var hemma, nu hunnen är vorden.

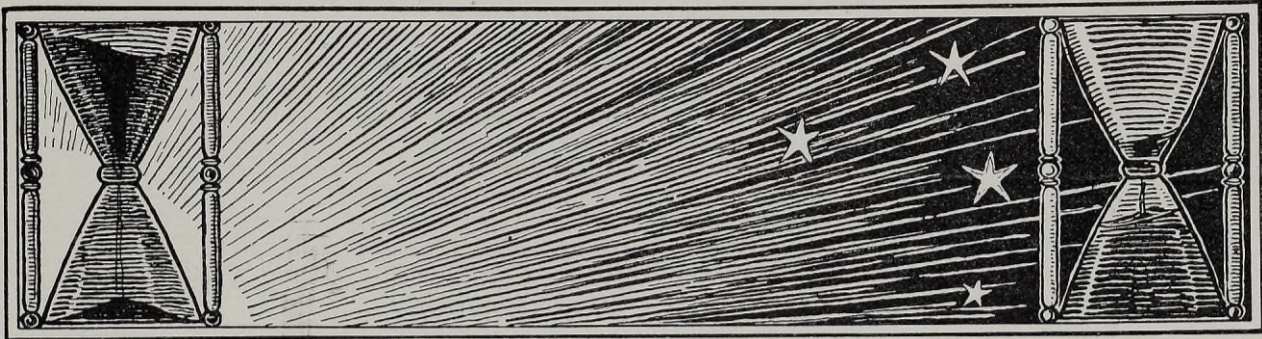

Gläds, lyckliga! Gläds, en flyende stund!
Den nästa, dig hoppet skall svika.
Fritt kappas med vestan, på äng och i lund,
Och sjung om din sällhet tillika!
Du anar ej fara, ej list och försåt —
Blå hvälfver sig himmelen öfver din stråt,
Derunder bredds jorden, den rika.

Men plötsligt en knall! — Då qväfves din röst,
Ditt hjerteblod isas, och vingen,
Förlamad, sjunker mot sargadt bröst,
Och du störtar ur syskonringen —
Vid vägen står jägarn, med bössa i hand:
»Nu våren jag bådåt till Mälarens strand —
»Mer tidigt dess vittne sköt ingen!»

Dock vårens förbud, de fly sin kos,
För dödens skurar, som falla,
Och frosten härjar den späda ros,
De blekna, små sipporna alla.
Det unga lif, nyss så löftesrikt,
Nu suckar, ohördt, sin smärtas bikt,
Djupt under drifvan den kalla.

· FÖRR · OCH · NV ·

Dröjen, minnen från det flydda!
Ja, af tacksamt hjerta tydda
Såsom lifvets bästa skatter,
Såsom himlens arfgods, dröjen!
Och, om en minut blott, höjen
Edra välbekanta röster!

Gossen lekte glad vid stranden,
Der de slumrade i sanden,
Ån af inga vågor väckta,
Lifvets stormar, lifvets strider —
Barnafridens skydds-ægider
Höllo bränningen från kusten.

Goda makter barnet skydda —
Kring dess läger, i dess hydda,
Vaka de så tyst, men troget.
Från dess sida de ej vika —
Barnet är ju dem så lika,
Än af verdens lust ej dåradt.

Löftesrik, skred dagens stjerna,
I sin morgonglans, och gerna
Mot dess gyllne klot såg gossen.
Han sig trodde se »Guds öga»,
Blickande, ifrån det höga,
Mildt och vänligt, ned mot jorden.

Sorg var än ej född, ej oro —
Dagens små förtret, de voro
Väckta, glömda i minuten.
Sen han lexan hunnit lära,
Tryggad var ju gossens ära,
Och han dyrkade blott glädjen,

Kria och bok
Bort han i kammarvrån kastar.
Ut i det fria han hastar,
Lyckliga tok!

Mod uti barm,
Drömmar om framtida ära,
Vörndnad för fädernas lära,
Stål uti arm —

Kinden i glöd,
Glöd ock i klappande hjerta,
Icke en aning om smärta,
Eller om nöd —

Sådan han var,
Under de sorglösa åren.
Toner, som lärkans om våren
Friska, han bar.

Nu, hvad är kvar?
Hågkomst, som vet, hur det varit,
Saknad af friden, som farit,
Är hvad han har.

Framtiden bröt
Löftet, som hviskat så mycket,
Röfvade hägrande smycket —
Himlen sig slöt.

Blommande vår
Nordvindens ilar ha bleknat —
Härdade mannen dock veknat,
Gjutit en tår,

Om, någon gång,
Hjertat fått lyssna, hur minnet
Sjungit, likt ekot, för sinnet
Ungdomlig sång.

Offer hon bär —
Kanske hon bringar försoning?
Kanske åt åldringens boning
Frid hon beskär?

· G A M M A L · V I S A · F O R T S Ä T T ·

» **E**n vind och blomma råkades en gång, i fager lund —
» Dock måste de ren säga farväl i nästa stund.»
Väl råktes vind och blomma, som fordom, under lind —
Men, det var annan blomma, det var ej samma vind.

Du sörjer kanske vinden, flydd med snabba vingslag bort,
Begråter rosens öde, hvars vårlif var så kort —
Men, tysta ned din klagan, och torka ömkans tår!
En gudom öfver vinden, som öfver blomman, rår.

Och hvad än hösten bleknat har, och andats kallt uppå,
Det slumrar några stunder, men är ej dödt ändå.
Till lif, en gång, det väckes, i ny vårmorgonstund —
Då råkas vind och blomma igen, i samma lund.

· MOT · HÄMNE ·

Högt stormen röt, i vårdagjemnings yra,
Bland strängarna af hans förstämde lyra,
Och förde med sig härar af demoner,
Som tvungo fram allenast mörka toner.
Hans ungdoms djerfva drömmar stigit gerna,
På längtans vingar, upp mot hoppets stjerna —
Dock, tidens sandglas känslolöst förrunno,
Och stjernans ljus och drömmens bilder svunno,
Af jordens föremål bortskymda plötsligt.
Hans bröst blef härdadt — men hans lif blef ödsligt.

»Till sjös!» — så manade den inre rösten —
»Bland vågors svall derute — *der* sök trösten!
»I striden sök den — eller sök ock döden!
»Låt vindar kasta lott om lifvets öden —
»Så godt som annat, styra de kanhända
»En dödligs farkost? — Sist, han torde lända
»Till okänd kust, och lyckas uppnå hamnen,
»Som, vid seglatsens mål, vill öppna famnen?»

Han lydde maningen — han rådet följde.
Ej vreda böljor kring hans farkost sköljde —
Af blida vindar svällde tidt hans segel,
Guds englar, skyddande, på hafvets spegel,
Osynligt vakade. — Hans roder gerna
Lät stäfven riktas mot en nytänd stjerna.

Ej ligger hamnen, der en fyrbåk skiner,
I mörk och kulen natt. — När stormen hviner,
Bland bränningar och skär, bör fyren vara
En väg till räddning, undan nöd och fara —
En varning äfven att ej bländad blifva,
Vill han den kämpande derute gifva —
Han är ej hamnen. Men, i lugn förbidan,
Som oftast finnes hamnen — strax på sidan.

Så fanns den ock, emellan blomsterkullar,
Der silfverfårad flod mot hafvet rullar,
Der höga myrtenkronan fridfullt susar,
För ljuflig sommarfläkt, och källan brusar
Kring spegelbilden af en ädel kvinna —
Hans nutids brud, hans framtids lifs prestinna.

• ARLA •

App! — Nu är ej längre tid att hvila.
Vänligt myser sommarns morgonstund,
Friska fläktar öfver viken ila,
Dränkt i silfverbad står äng och lund —
Helsans strålande gudinna renat
Luftens rymd från hvarje stoft och qualm —
Hela neyden brister ut i psalm:
»Gudi lof, som allt så skönt förenat!»

Se! Vid Österns horizont det flammar,
Dagens genius binder strålriskrans —
Skåda furuskogens dunkla stammar,
Kantade af guld och purpurglans!
Öfver tjerran berg, hvad ljuf belysning —
Mälarn ur sin dröm nyss väcktes opp,
När, vid solens kyss, der genomlopp
Djupets svala barm en hemlig rysning.

Bortom holmen skymtar fram ett segel —
Fiskargubben styr sin smäckra slup —
Ljudlöst klyfver stäfvén vattnets spegel,
Hägrar åter ur kristallklart djup.
Nu han hurtigt låter åran plaska,
Och bredvid, på relingen, hans barn
Leka med hans nyss upptagna garn,
Morgonfriska, lyckliga och raska.

Men, på strandens gångstig här, betrakta
Skälmska tärnan med sin blomsterkorg!
Och, i kärran, gnolande helt sakta,
Bonden, på sin väg åt Stockholms torg!
Under gummans kratta, gnisslar sanden,
Vagnen dånar på den långa bron,
Rundt kring »Banan» spränger en »dragon»,
Och en annan för sin häst vid handen.

Gamla piln, längst in i viken, skänker
Löfrik gärd åt än en nordisk vår,
Och sin bleka krona tacksamt sänker
Mot den våg, som hennes fötter tvår.
Må dryadens dröm om sekler flydda,
Och hvad hennes ungdom skådat har,
Ostörd bli — och hon stå länge kvar,
Att mot stormens ilar stranden skydda!

Ur sitt bo flög längesen hvar svala —
Högst, från kronprydt torn af åldrigt slott,
Blågul flaggas lösta dukar tala,
Att derinom ock reveljen gått.
Och, i månet, nyss tillslutet fenster,
Drags gardinens slöja tyst ifrån —
Lockigt litet hufvud syns i vrån,
Spejande åt höger och åt venster.

Skynda hit, ur qualmiga gemaket!
Ljuft är här, inunder azurloft,
Friskt, der parken hvälfver gröna taket,
Ljuft att dricka rus ur blomstrens doft.
Hemlig lifskraft stiger upp ur jorden,
Och af lifsmod fylles hvarje bröst.
Snart, betänk, snart lider det till höst —
Njut då sommarns korta tid i norden!

• EKEN •

Lyft din hundraåra hjessa
Öfver lundens ljusa ungskog,
Stolta ek!

Fläkten, som bland snären susar,
Du föraktar — du förstår ej
Vestans smek.

Till en rik och mäktig krona
Dina muskelstarka grenar
Knyta sig.
Icke vårens ljumma strålar —
Endast höga sommarsolen
Lockar dig.

Men, i heta middagsbranden,
Kring din stam, sig vidgar skuggans
Dunkla ring.
Då, du ljuflig svalka bjuder
Åt den blomsterkrans, som flätas,
Rundt omkring.

Stormen älskar du. — Dess ilar
Leka uti dina lockars
Mörka natt.
Vid den vilda älskogsbrottning,
Flyr förfärad sångarskaran,
Som der satt.

Emot skummet, ut på fjärden,
Du blott vinkar så förtroligt,
Som en vän —
Ty du känner dig i draken,
Som de vreda vågor kufvar,
Än igen.

Sedan så du hejdlöst rasat,
Allt från dagens morgontimma,
Till dess qväll,
Och har stormens famntag trotsat --
Lika frisk och grön du tronar,
På din håll.

Då, när dagen sakta släckes,
Du din fågrings fullhet breder
Ut, i frid!

Sist, i juninattens skymning,
Sänkt i slummer, du dock drömmar
Än om strid.

FÖR FORT.

Klockan ringer till affärd — i blinken man kör.
Den som dröjer, han kommer ej med.
Förarn tummar ren kranen på ångande rör,
Och han blickar otålig och vred.
Blott en yngling han tycks, men är vitsordad väl,
Som en karlakar, både till kropp och själ.

Hittills gick det för trögt, fastän säkert det gick,
Så publiken har enhälligt dömt.
Och den skref och den skrek, tills sin vilja den fick,
Och en tågplan, just sådan den drömt.
Gamle förarn, han tyckte väl platsen för tung —
Men en ny blef befordrad, båd villig och ung.

Dubbel snabbhet han lofvar de resande minst —
Knappt tre timmar, och verldsstaden nås.
För affärernas träl, hvilken oväntad vinst!
För publiken ock — det förstås.
Parlamentet i qväll har en viktig session,
Men till middag på landet man tog permission.

Som den snabbaste tanke, så ilar det fort,
Ut i verlden på glänsande spår.
I sekunden förbi är hvar mötande ort,
Och en annan, nyss osedd, man når.
Syner skifta alltjemt, de fly bort som en dröm —
Det är snillets triumf, är vårt sekels beröm.

Se, der flyger han fram, öfver slätt och i dal,
Springer öfver hvar flod i ett nu.
Fåfångt resa sig höjder i hundradetal,
Ty granithällen remnar itu.
När det dånade genom dess öppnade hvalf,
Sjelfve bergtrollens herskare bäfvande skalf.

Nu sig vidgar en sjö — skummet glänser derpå,
Döden bor under glittrande våg.
Sakta farten! — Åh nej, högre ångtryck — låt gå!
Sådan småsak ej hindrar hans tåg.
Som för judarne fordom det Libyska haf,
Vågen delar sig — den är hans lydige slaf.

Djerfve dödlige der, på ditt lokomotiv,
Hvad månd' röra sig djupt i din håg?
Blodet sjuder i bröst, pulsen svallar af lif,
Och ditt lif är en segrares tåg —
Ej af töcken din soliga bana blef skymd,
Ty du herskar ju sjelf öfver tid, öfver rymd.

Der bakom dig, svept in i en mantel af rök,
Ler och skämtar den sorglösa flock.
Liksom dufvorna, blinda för spejande hök,
Så för farorna blunda de ock.
Men på lyckan de tro, som dem städse var blid —
Hon väl unnar dem ännu sin rundliga tid.

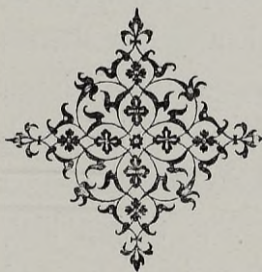
Är vår förares hand icke kunnig och stark,
Att mot farorna värja förmå?
Tryggt vi slumre! Hvert hinder han jemnar med mark,
Långt i fjerran hans öga kan gå.
Hören blott hans signaler: »Min bana är klar!
»Öka fart!» — Nu som himmelens ljungeld han far.

Vunnet synes ren allt — liten sandbacke blott,
Att gå genom i flygande hast.
Man det långväga målet så godt som har nått,
Der den trötta maskinen får rast.
»Än en skofvel i ugnen, att mata dess glöd —
»När jag stannar, den blosse om kinderna röd!»

När du stannar? — Förmätne, du anar ej det —
Hvar du hamnar, af dig ej beror.
Bäst du skryter af allmakt och allvetenhet,
Och på ingenting öfver dig tror —
Ack, då lossas en sten från det delade berg —
En försvinnande liten — af skenornas färg.

»Back, för Guds skull!» — Förn yrande hjernan förmått
Att åt tanken ge luft i ett ord,
Ren sitt öde den hisnande föraren nått —
Tusen åskor frambryta ur jord.
Snabbt — som pilen från bågen, när strängen spänns af —
Slungas spillrade tåget i sjudande graf.

Parlamentet var samladt till märklig debatt,
Dit de ledande bådats en hvar.
Men, der saknades röster, den viktiga natt —
För partiet ett åkslag det var —
Och den ryktbara billen, dess yppersta kort —
Ja, den föll — ty en förare körde — för fort.

• HÄNRYCKNING •

På hvita Zephyrvingar,
Med nytändt hopp,
Mot högre verldar svingar
Min sång sig opp.

Han andas ljus i djupa drag,
Han dricker sjelfva fläkten,
Som, skuggan lik, ledsagat
De solomgjutna vingars slag.
Den jordiskt väfda drägten,
Den ton, som timligt klagat,
Han minnes dem ej mer i dag —
Hans strängar lyda högre lag.

* Denna dikt är från tidigare år.

Nu fylls af nya krafter
Föryngrad barm —
Nu flöda friska safter
Till domnad arm.

Allt uppåt, lik en otämd svan,
Mot zenith sången stiger,
Och snart den fria rymd han hinner
I etherns rena ocean —
Der hvarje jordisk stormvind tiger,
Och hvar atom som stjerna brinner.
Hvad mål har der hans djerfva ban?
Hvad vill han, och hvart syftar han?

Vill se-från själen lossadt
Stofthyddans tvång —
Och träldomsslagget krossadt,
En enda gång!

Nog ringa ting och föga värdt —
Så tidens klokhetsprester säga.
Sin kraft han sorglöst har förtärt,
Blott att en stund, i drömmen, ega,
Hvad honom jorden lätt beskärt,
Om han af den sin lön begärt.

Hvad batar allt, som kurs ej har,
Och ej kan till metall förvandlas? —
Arm är den skörd, som mull'n ej bar,
Den skatt, med hvilken ej kan handlas —
Fort, tag i sundt förstånds förvar
Den sång, som nyss en dåres var!

O nej! — Ty, säll och rik och fri
Blef han dock först i anad verld —
Och drömmen, den var mera värd,
Än jordens ära, prakt och flärd,
Och millioners bifallsskri.

Ja — der han fattat: Allt i Ett. —
Den kraft, som beder, strider, tror —
Den makt, som ofvan molnen bor —
Den kärlek, hvaraf allt beror —
Han der — blott *der* — förklarad sett.

· NYÅRSNATTEN ·

Halt! — Här du lyktad ser din bana —
Du stolte Drott — som, på din fana,
Ett »följ mig» bar, i gyllne skrift.
Nu, är din herskartid förliden —
En annan föds åt nya tiden —
Och, vänlös, sänks du i din grift.

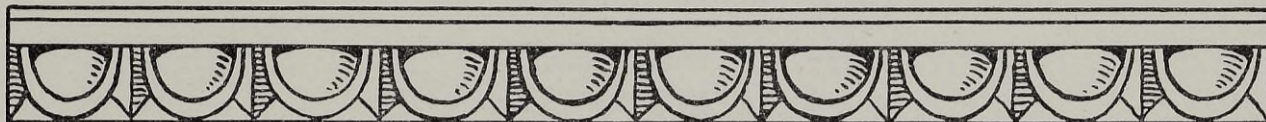
Hvad ondt du gjort, hvad godt du gifvit,
Med egen hand, du har det skrivit —
Det kan ej mera ogjort bli.
Det är ju lätt att bittert klandra —
Dock, var du sämre väl än andra —
Af Kronos gamla dynasti?

Fritt mängden, utan misskund, döme
Ditt verk — och kärlekslöst förglömmé,
Att timligt ej fullkomligt är,
Men lifvet blott en strid, som brinner —
Och att ej någon dödlig vinner
Evinerliga segrar här.

Sof godt, bland store ättefäder!
Tag mot min tack — när rörd jag träder
Till afsked, i din mausolé.
Farväl! — Låt nye herskarn svärma!
Hvart steg han går, skall honom närma
Ock sin tillintetgörrelse.

Men, om det barn, i natt vi fira,
I trolös hand bär årets spira,
Och, tyngd af skuld, dess slut skall nå —
Om han från ärans bana viker,
Om trons och pligtens bud han sviker —
Vak upp — förbanna honom då!

• PVNKT •

Mitt afsked vill jag säga
Till dig, med denna dikt —
Hur litet än må väga
En annans tankebikt.
Ty, hvar för sig skall svara
Och lefva sjelf sitt lif.
»Gif akt!» — jag hviskar bara —
»Akt, om du hör mig, gif»!

Besinna väl, hur viktigt
Verldslabyrinthen gå
Frimodigt, men försigtigt,
Om du vill utgång nå.
Ej högt nog kan du skatta
Erfarenhetens råd —
Hon lär dig säkrast fatta
Din ariadnetråd.

Allt är ej guld, som glimmar —
Se der, en välkänd sats.
Men, när framför dig simmar
Hispanias luftpalats,
Besinning lätt försvinner,
Vid brännhet lyckotörst —
Derför jag dig påminner:
Hvar dryck du pröfve först.

Du än mot skyn skall höjas,
Vid bifallstormars dån,
Och än till mullen böjas,
Vid klandersjukans hån.
Om smickrets tal dig lockar,
Då är din dom ren fälld,
Men — skräms du, när man pockar,
Ej bättre blir du stäld.

Gör, men ej öfveriladt,
Hvad klokhet råder till —
Af öfverläggning siladt
Dess utslag vara vill.
Må sedan verlden döma,
I kortsynt fåviskhet —
Sök hopens enfald glömma,
Förlåt dess elakhet!

Ditt bistånd du ej neke,
När det är kräfdt med skäl —
Ostraffadt ingen leke
Med din god-tro likväl!
Välgörenhet jag prisar,
Ty bättre ge än få.
Dock — handla rätt sig visar
Mest godt och vist ändå.

Ännu ett råd, det sista,
Till nytta på din väg!
Vill tålamodet brista,
Tyst i ditt hjerta säg:
Om än ej allt sig tedde,
Som hoppet lofvat har —
All ofärd dock ej skedde,
Som profeterad var.

En finns, hvars hand dig leder,
Från första steg du tog —
En Gud, som, när du beder,
Dig skänker mer än nog.
Blott Honom tro och dyrka,
I allt ditt lefnadslopp!
Hos Honom sök din styrka —
Han sviker ej ditt hopp.

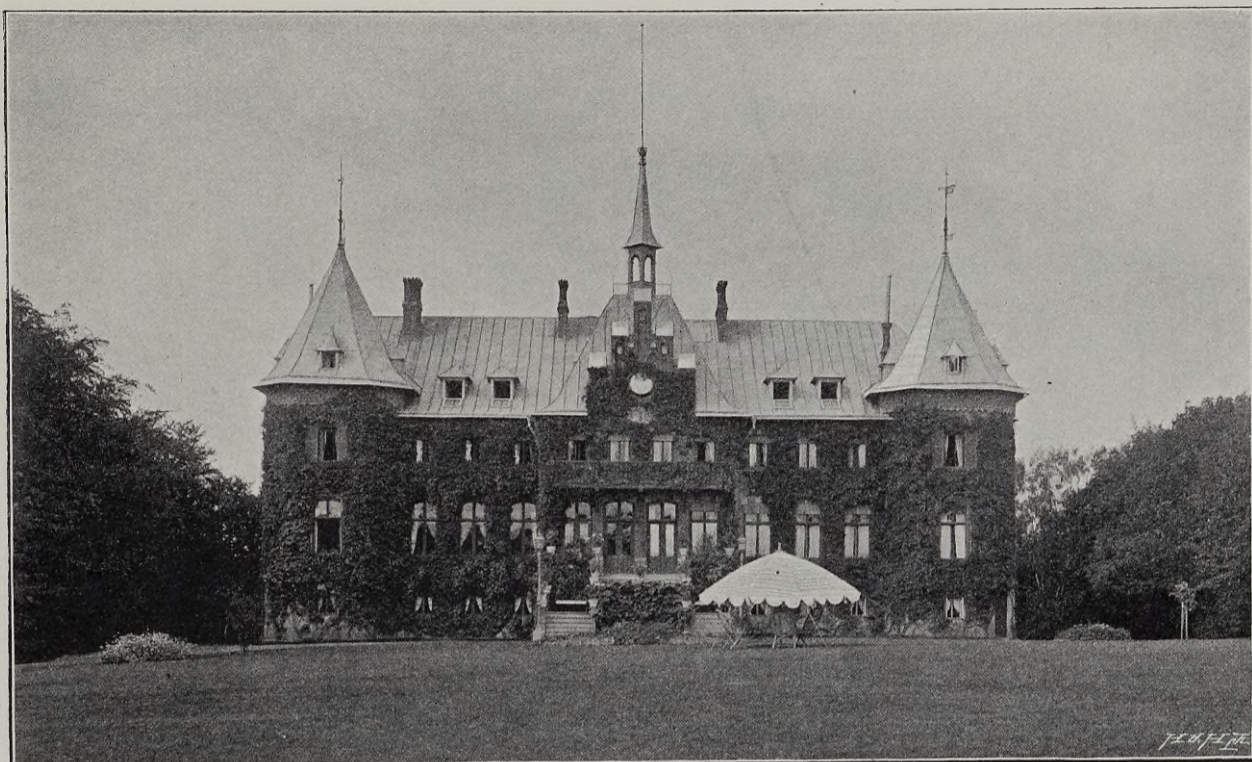

BILDER FRÅN SOFIERO

GENOM MITT FÖNSTER

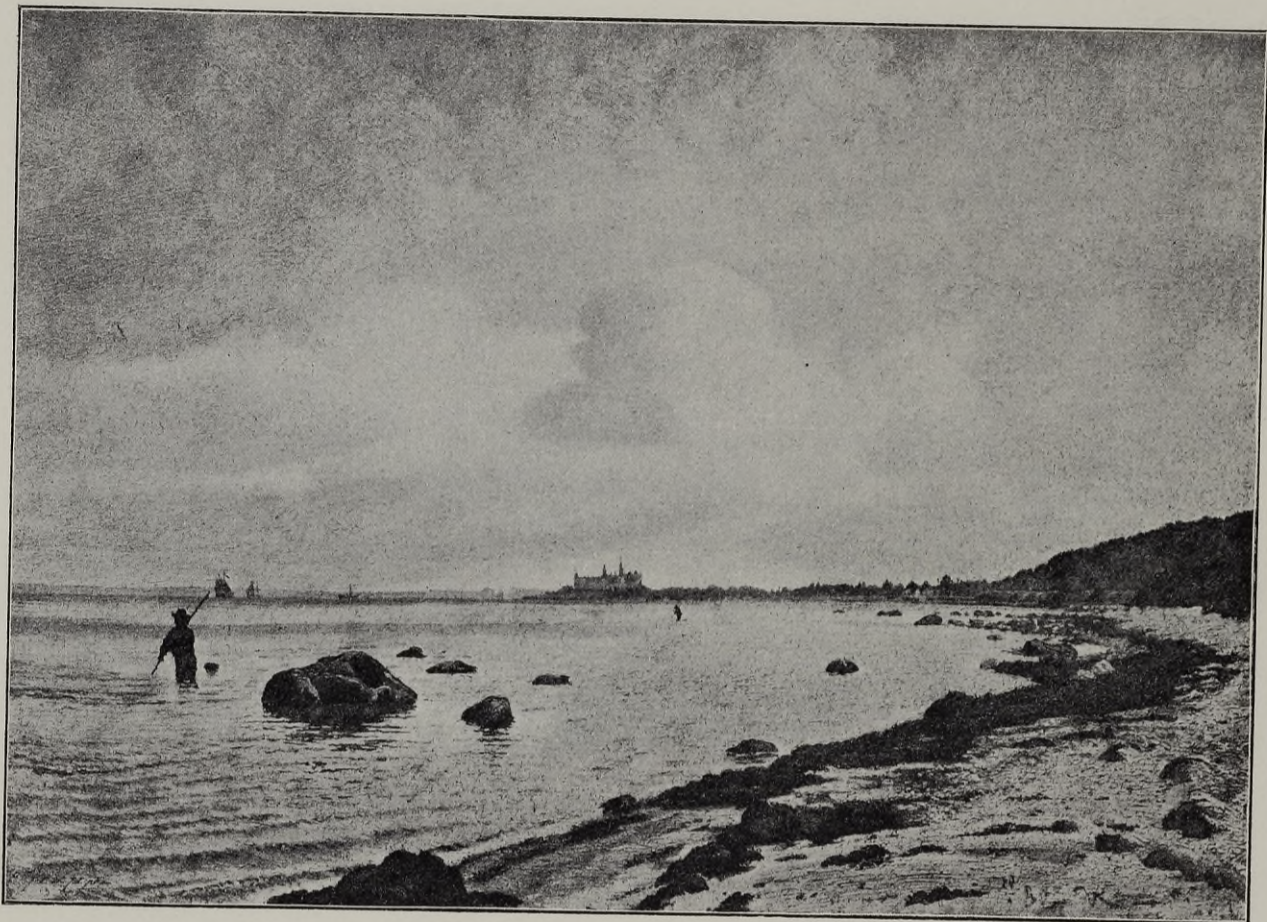

INLEDNING.

Ett par kvadratfot glas — och dock, hur många,
Hur stora taflor du har mäktat fånga,
Du lilla fönster, med din ram af ek!
I bilder, en gång sedda, aldrig glömda!
I minnen, saknade! I syner, drömda!
Jag manar fram er nu, vid strängalek.

Det blir så kulet i decemberkvällen —
Nyss månen gömdes bakom nakna hällen,
Och stormen hviner — det är långt till dag.
Fort! Sväfven hit — med sommarljus på vingen —
Och af det friska havets luft mig bringen
Ett enda efterlängtadt andedrag!

I.

SJÆLLAND.

Se ut åt kusten, här midt emot,
Den sommarskimrande, yppigt sköna —
Der böljan leker kring bokens rot,
Och kullen smyckas af kransar gröna!
Den nämnes Sjælland — en vänlig kust!
Dess saga rinner i håg mig just.

Kung Gylfes dotter, hugstora mön,
En bördig dalgång i Svithiod röjde.
Från Hjelmarstranden till Östersjön,
Tolfmila fåror dess plogjern plöjde.
Mång urskogsfura sin hjessa sänkt,
När Valans bila kring nejden blänkt.

Det vardt ett fagert, ett vänligt land,
Med rika tegar och trefna gårdar,
Och skördar, lönande odlarns hand —
Snart om dess mäktiga kämpavårdar,
Dess gudatempel, dess domarring
Flög ryktet vida i verlden kring.

Men, plötsligt landa vid Sotholms skär,
Från fjärran trakter, obudna gäster —
En konung, följd af en väldig här,
Och Disar-drottar, och Odins-prester.
Han lofvar landa som vän — dock blott
Sen land, tillräckligt, i pant han fått.

Kung Gylfe, åldrande ren och svag,
Den djervve främling ej trotsa vågar —
Men Gefion kände ej fruktans lag —
Af harm och skam hennes anlet lågar.
I salta vågor, långt ut från land,
Hon slungar torfvan med väldig hand.

Nu, helt naturligt, der bygden var,
En klyfta gapar i Svea rike.
Dit gräfver, sorlande, yr och snar,
Från skogens myrar, hvar bäck sitt dike.
Snart täckte Lögarn, med spegel klar,
Den grund, nyss gyllene skördar bar.

Men namnlös holme, ur Sveas famn,
I vredgad yra, af Valan rifven —
Förrn han fick hvila och hann sin hamn —
Kring Österhafvet blef länge drifven.
Åt Vendens klippor ej stod dess håg,
Och det blef ödsligt på stormrörd våg.

Var det väl saknad, dess irrfärd gaf
En riktning åter mot Thules stränder?
Var det väl ödet, hvars hårda kraf
Böd Rana skilja två syskonländer?
Det sägs, att längtan dref hän mot grund,
För snart. — Så danades *Öresund*.

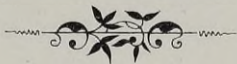
Och *Sjöland* nämndes den väna ön —
Ty hafomgjuten låg friska ängen,
Och fagra kullen, och skogen grön,
Och brokigt prunkande blomstersängen.
Lyss — än, när svallet mot stranden går,
Sitt drapa Gefion på harpan slår.

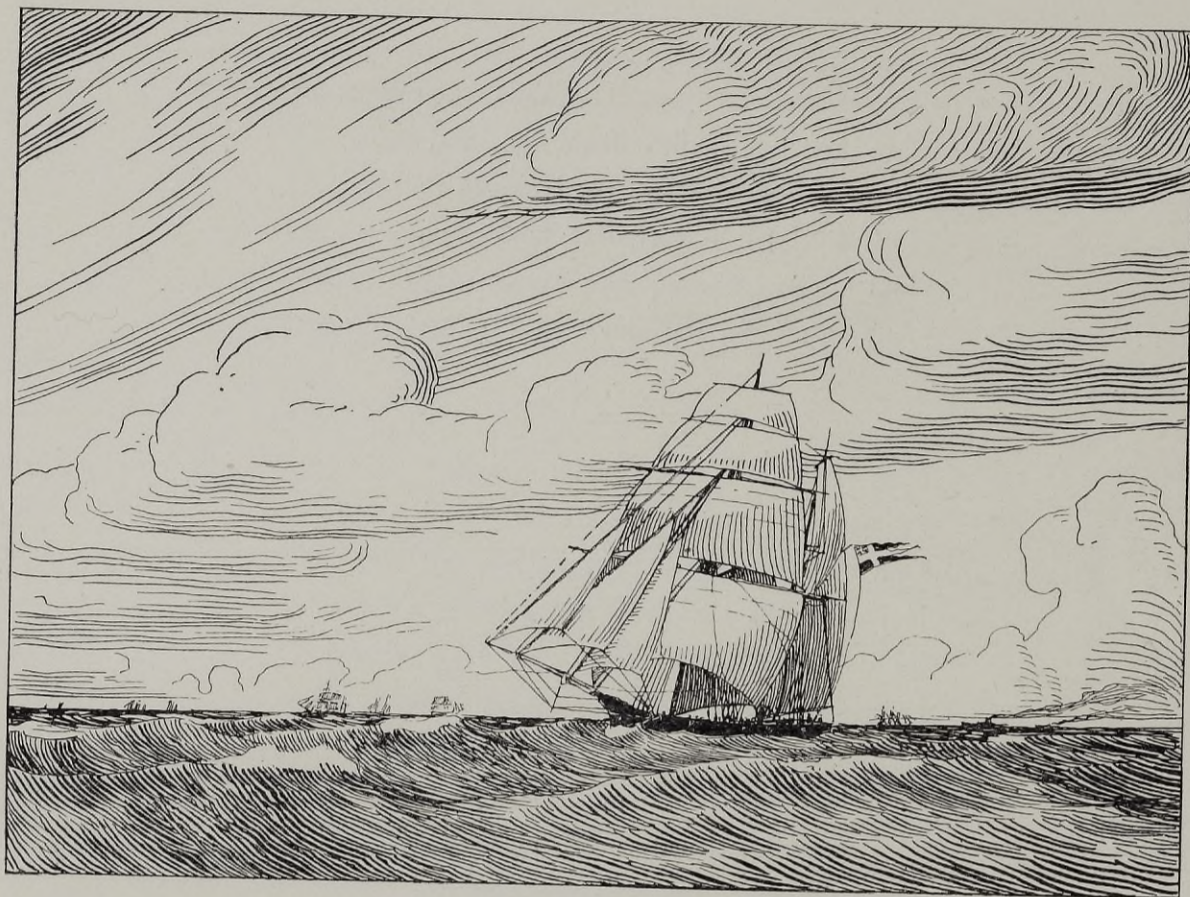
»Förlåt, o fader» — ljöd Valans sång —
»Att, vred, jag vikit ifrån din sida,
»Som fordom dottern bjöd skydd en gång,
»Och flytt till hafvet, det falska, vida.
»Hat mejar grödan, som vrede sått —
»Ack, att i tid jag det rätt förstått!»

Men skall du alltid, förmätna haf,
Kring syskonstammar ditt bålverk bygga?
Och svekfullt bädda din kalla graf?
Nej — bära kärlekens fasta brygga,
Se der din framtid, från strand till strand —
I djupet dränka hvar tvedrägts brand.

O Gefions »Sjöland», du sagans barn!
Nyss föddes våren i skogens sköte,
Och draken slumrar i mörkblå garn —
Kom! Allt oss manar till syskonmöte —
En hägrings vingpar på skuldran fäst!
Kom öfver sundet — en älskad gäst!

I morgonstunden, mång sommardag,
En dimbild, stigen ur söfda vågor,
Skred fram mot Thule, med Gefions drag,
Men smälte halfvägs, vid solens lågor —
När sunnan växte och tung blef skyn,
Sjönk »Sjöland» åter till hafvets bryn.

II.

ÖRLOGS-SKONERTEN.

Hvilken herrlig morgon! Redan
Vaknar sakta nordanvind,
Medan månen i sitt nedan
Går till hvila, blek om kind.

Solen strör af guld en strimma
Öfver Hven och Danmarks land.
Hundra fartyg långsamt simma
På det vattradt blåa band.

Några få, för motvind, kasta
Ankar straxt vid Lappens grund,
Medan stora flottor hasta,
Länsande åt Öresund.

Verldens alla flaggor paras
Broderligt tillhopa här —
Albions röda färg besvaras
Nu af Preussens hvita — der!

Franska tricolorn sig kråmar,
På en smäcker gaffelnock —
Sjelfva Hollands tunga pråmar
Sina flaggspel sirat ock.

Dannebrogen, bjert som dagen,
Vecklas ut »fra höien mast» —
En Yankee, som stött vid Skagen,
Sin »i schau» har najat fast.

Och, bland mängden främst, vi helsa
Mången landsman på sin färd.
Måtte mod och lycka frälsa
En och hvar till hem och härd!

Men, hvad ser jag väl? Hvem nalkas
Der, i kapp med vindens fart?
Märk, hur ystert fradgan skalkas,
Kring en bog, så skarp och svart.

Breda dukar har den skalken,
Sträckta väl kring smidig topp.
Gammal känning! — Det är »*Falken*»!
Der går tretungsflaggan opp!

Plötsligt fällas hvita vingar,
Som ett trollspö rört vid dem —
Och ett skott sin helsning bringar,
Uppåt höjden, mot mitt hem.

Hvilket »nummertecken» har jag
Till signal? — Ack, det var *då*!
Nu ej eger annat svar jag,
Än min flagg här ofvanpå.

Väl! Må hennes dukar fällas,
Gång på gång, från tornets höjd!
Hit jag ser ett synrör ställas —
Han har märkt oss. Hvilken fröjd!

Berga segel! — Snabbt som tanken,
Sista vingars par blef sänkt.
Ankrad *Falken* låg på banken,
Förrn det sista skottet blänkt.

Hurtigt folk, kanonservisen,
I sin lätta sjömansskrud!
Väl bestäldt med exercisen —
»Hon såg opp, just som en brud!»

Fort till bryggan vill jag springa,
Sjelf till mötes vår kapten.
Hurtigt syns han mössan svinga
Från sin *joll*, på vägen ren.

Och han landar snart — han känner
Forne vapenbrodern än.
När till sjös man blifvit vänner,
Dödt är glömskans välde sen.

Hit med flaska, glas och bricka —
Fram med allra bästa vin!
Kom, att *Falkens* välgång dricka,
I verandans skugghvalf in!

Skål, kamrat! Jag får ju kalla
Dig, som förr, vid detta namn?
Skål för eder alla — alla!
Öppen står ännu min famn.

Från min ungdoms bästa minnen
Edra jag ej skilja kan —
Ur min håg I ej försvinnen,
Fröjder, jag derute fann.

Tack, att du fann väg till stranden
Af mitt hem vid Öresund!
Med ett trofast slag af handen
Tack för denna korta stund!

Stunden flydde. — Snart sitt ankar
Lyfte skonerten igen.
Men, ett rof för tusen tankar,
Dröjde jag på stranden än.

Kunde blicken knappast skilja
Från den vackra *Falkens* flygt,
Der hon, öfver ljusblå tilja,
Ilade så snabbt och tryggt.

Som sig borde, i seglatsen,
Gäckande en hvar rival,
Tog hon hastigt hedersplatsen,
Bland väl tvenne hundratal.

Hinner, ensam, Dragö ränna,
Innan mörkret, vill jag tro.
Denna qväll — men endast denna —
Trångt jag fann — *Sofiero!*

III.

KRONEBORGS SLOTT.

Om dina gamla murar kunde tala,
Du sundets vörtnadsvärda borg! O då,
Hvad öden, sänkta nu i glömskans dvala,
Ur seklers grifhvalf skulle åter gå!
Hvad ord, som talats fruktlöst, oförstådda —
Ty samtids öron ofta döfvas ju —
Hvad sanningar, som yppats, kallt försmådda,
Men ej förqväfda — ty de lefva nu.

Af svenska kulor märkas ännu spåren
I dina torn, i dina grafvars värn —
Fast menskohänder och de hundra åren
Förändrat både murar och potern,
Och tiden sträfvat fasta fogar lossa,
Med betten af sin aldrig slöa tand,
Och månget utanverk betäckts af mossa,
Der förr kanonen krönte vallens rand.

En dyster tvekamp mellan skilda bröder,
Med slutna hjälm, fördes fordom här.
Hur än, dock, vid dess hågkomst, hjertat blöder,
Sitt blad i våra häfder den begär.
Ty, äran, bofast i den höga norden,
I sjelfva broderstridens mörka natt,
Sin stjärna tändt. Hon spridt sin glans kring jorden,
Och sprider än — hon tycks blott lysa matt.

Af hjeltar och martyrer, hvilken skara,
Med stålblank rustning eller blodig skrud,
På nattens vingar, liksom spöken, fara
Ur remnad mur, vid dofva klockors ljud!
Än skrida de omkring på slottsborggården,
Än i de höga präktiga gemak,
Och än åt sjön, att troget hålla vården —
De stirra vildt från högsta tornens tak.

Se! Der, vid tröga gångjerns gnissel, vrider
En port sig undan väktarns grofva arm —
Halfsläckta lampans sista flämtning sprider
Ett ovisst sken mot fönstrets marmorkarm.
Der skymtar fram gestalten af en qvinna,
Med kunglig hållning, fast med bleknad hy —
Af svärmiskt vemod hennes blickar brinna,
De vilja jordens bittra minnen fly.

O, Englands stolta dotter, hårdt dig dömde
Ett oblidt öde och en kall gemål.
Med kärleksflamman lekande, du drömde —
Och brann till aska snart på hatets bål.
Kanhända världen, kall och utan skoning,
I din förnedring, dig fördömer än —
Men sången, han må tolka blott försoning
Och tända tröstens skymda ljus igen.

Du älskade — hvad mer, du var ju qvinna,
Du egde skönhet och var nitton år!
Att fångsla blickar och att hjertan vinna
Är kvinnans stolthet under livvets vår.
Hur skulle du förmått, om än du ville,
Att högre skatta kronors glans och gull,
Än honom — mannen full af eld och snille,
Som på schavotten stög för kärleks skull!

Nu denna syn försvann. — I stora salen,
Kring bordet, bida Danmarks främste män.
Från bleka läppar hviskas sakta talen,
Likt ekon, djupt ur dödens famn igen.
Den fjerde Christians ljungeldslika blickar,
Ifrån den gyllne karmstoln, då och då,
En blix till gråhårsprydda råder skickar —
Det tyckes något viktigt föregå.

Ja väl! — Vår hjeltekonungs stoft, till hvila,
I Ridderholmens lagerprydda grift
Nyss sänktes ner, med sorg — och redan ila
Kung Christians bud kring hvarje län och stift,
Att hären samla, flottan genast tackla
Till strid mot Sverige. — Nu här lägges råd,
Hvar först skall tändas krigets vilda fackla,
Hur snabbast spinnas ränkens fina tråd.

Det stora vördas må, hvarhelst det finnes —
Sjelf ovän eger rätt till aktningsgård —
Dock, Norden än med bitter smärta minnes,
Hur hatet hväste Danakungars svärd.
Ren halft förblödt låg Sverige — blott en tärna
I Wasaspiran höll, med barnahand.
Dock, pris ske Gud! en Axel Oxenstjerna
Ur faran räddade vårt fosterland!

Och taflan vexlar. — Festligt smattra hornen:
Tre svenska regementen, kungens vakt,
På Kronborgs slott, kring vallarna och tornen,
Sig ordna hastigt, efter trummans takt.
Som Greklands forne, frejdade Spartaner,
De hjelteprof bestått i mången dust —
Två tusen segervanda veteraner
Nu räknades de blott vid Sundets kust.

Carl Gustaf sjelf och hans förtrogne ila
Till slottsterrassen invid stranden ner —
Hans blickar än med dyster aning hvila
På Opdams flotta, synlig mer och mer —
Och än åt Skånes kust, den dyrt förvärfda,
Med glad förtröstans ljusning, vändas de,
Och sist på drakarna, med färger ärfda,
För nordavinden sakta svajande.

Inbillningen, jag vet det, plägar leka
Ibland med skaldens hand, på lyrans sträng,
Helst, när, bland molnen, månen sänkt det bleka
Septemberskimret öfver skog och äng.
Och stundom tycks väl midnatt bilder föda,
Som slumrat dygnet om, i ostörd frid —
Tolfslagen lära höras af de döda
Och väcka minnen från en svunnen tid.

Ej tror jag, att förnuftet just vill skänka
Bekräftelse åt skaldens midnattssyn.
En sak det är: med kall beräkning tänka,
En annan: skåda svärmande mot skyn —
Tills foten ej vill låda mer vid gruset,
Och anden ej i stoftets hemland bo,
Men hänryckt fly mot flammen af det ljuset,
Som tändts för sångarns blick och barnatro.

Inbillning — villa! Hvad kan verkligt vara,
Som icke fattats, först, med tro och hopp?
Är äfven hon en månskenshägring bara,
Den syn, med dagens gryning nu går opp?
Är det blott villa, att kanonen ljungar,
Med ljudlig helsnings dån, från festprydd hamn —
Då, såsom fosterbröder, Nordens kungar
Omsider falla i hvarandras famn?

Är vänskap ock en dröm — likt mycket annat,
Af stunden taget, som af stunden skänkt?
Skall ej, förrn tidens urverk en gång stannat,
Bli verkligt, hvad vi ädlast känt och tänkt?
Svårlösta gåtors knutar åren knyta,
Och, när de lösas, ingen känner än —
Min sångmö — om än tidens vågor ryta,
Ej tviflets båge dock för trotsigt spänn!

Det heliga skall lefva genom åren —
Af ålderns mossa skyles blott dess rot.
Det har sin blomning, det också, som våren,
Och blekna tycks vid vinterstormens hot —
Men aldrig dör det. — Nej, det verkligt sanna
Skall veckla sig med himmelsk styrka ut,
Och evighetens tecken på dess panna
Ett segerns tecken blifva skall till slut.

IV.

DET STORMAR

Skyhöga vågor på hafvet gå,
Vreda och grå,
Rytande klippfyllda kusten nå —
Brottas och slå!

Ha, förfärligt! Larmskott och brak —
Girigt kring grunden bränningar brinna,
Vråla, fördela sig — sluka ett vrak.
Splittrade master i skummet försvinna —
Halfqväfda nödrop, dem ingen dock hör —
Ångest, förtviflan, som kämpar och dör,
Långt från den hamn, den vill hinna.

Oändlige! Din allmakt röjs i allt —
När tordön rullar, och när stormar ila.
Du elementers här till strid befallt,
Och bjuder åter dem att hvila.
Hvad mer, om grafvar bäddas må
I mörkblått haf, der vågen svallar —
De sina känner Gud ändå,
Och dem ur djupet till sig kallar!

Men det blef qväll på öde strand —
Den sänkte, hemsk, och mörk, och kall,
Sin slöja öfver sjö och land —
Allt högre häfdes böljans svall.
Ur rifna stormmoln, blek och matt,
En ängslig blick halfmånen sänkte
Mot hafvet, som i kulen natt
Likt silfverfransadt bårdok blänkte.

Gif akt! Der ljud ännu ett skott!
Det hördes likt en suckan blott,
En sista, förr än allt är slut,
Som ett förtviflans rop, i smärtan
Utaf sin dödskamp, andas ut.
Det hann dock stranden
Och nådde hjertan,
Som klappa varmt vid likars nöd —
Fann mod, ej tvekande
Att räcka handen,
Trots hotfull död.

Se, bräcklig båt från kusten sam —
Mot redlost skepp den bröt sig fram,
Af dödsförakt och ädelt mod
Styrd, genom bränningarnas flod.
Den nalkas målet — lägger till —
Ett ögonblick den tycks försvinna —
På stranden tysta böner brinna,
Förskrämda kvinnors tårar rinna —
Det går ej väl! — En våldsam by
Ånyo rasar — i en sky
Sitt anlet nattens fackla höljer,
En jättevåg, som allt fördöljer,
Sitt kalla skum mot stäfven sköljer —
Och hvarje räddnings hopp tycks fly.

Månn ofärd hjeltars gerning lönt?
Ej jordisk frälsning stå att finna?
Blott fruktlöst mod satt lifvet till?
Nej, båten vakar! Himlen vill
Dess räddning. — Segern verket krönt.
I hamnen, frälsadt underbart,
För ankar ligger skeppet snart.
Och hjälpsamt mången hand sig sträcker
Emot de halft förfrusna nu.
Fast brödet, helt, väl knappast räcker,
Det brytes dock med fröjd itu,
Ty faran, den förbrödrar ju,
Och kärlek i hvart hjerta väcker.

Skyhöga vågor derute gå,
Vreda och grå,
Rytande klippfyllda kusten nå —
Brottas och slå!

Oändlige! din vilja röjs i allt —
När tordön rullar, och när stormar ila.
Du elementers här till strid befallt,
Du bjuder snart dem åter hvila!
Ack, ofta har du redt en hamn,
Knappt anad under stridens yra —
Dit, i din huldhets öppna famn,
Hur sällt att undan stormen styra!

ÄNNU EN GÅNG GENOM FÖNSTRET.

Nu ha vi kikat, hela da'n bortåt,
Hän emot Kronborgs Slott och »Sjællands kyst»,
Hven, Kärnan, Helsingborg, »Marienlyst» —
Och mönstrat noga hvarje Sundets båt.
Låt oss tillbaka teleskopet vända,
Att se oss om derinne ock — kanhända?

Uti mitt hus, blef månget fönster port —
Ej instängd sommarbostad var min smak.
Jag älskar himlens blåa hvalf till tak,
Vill ut i fria luften, lätt och fort.
Se här alltså ett fönster till salongen —
Kom, stig dit in, från luftiga balkongen!

Nu vill jag be — Dröm ej om något slott,
Der prakten lyser fram ur hvarje vrå —
Glöm dessa skånska herregods också,
Och tänk — ja, tänk på detta enda blott!
Ty ensamt i sitt slag det torde vara,
Fast mången fördom ni får låta fara.

Består väl lyckan i en gyllne karm?
Blef siden nödigt för ett sinnes ro?
Kan trefnad blott i stora salar bo?
O då — hur vore ej vår lifslott arm!
Ni tror, som jag? Välan, vi slå oss neder,
I enkelhet, att hvila trötta leder.

Så tarfligt är här ej i alla fall.
En spegel, här och der till prydnad hängd —
En spis, utur Carraraklippan sprängd —
Ljuskronan, skimrande af klar kristall —
Och, bakom mörkgrönt draperi, en ljusning
Från tornets kabinet — just min förtjusning!

Träd nu i matsaln, straxt intill, en stund —
Dess fönster se, mot skogen frisk och grön!
Emellan dem, helt trolskt, likväl från sjön,
I spegelbild, syns vågens lek kring grund,
Och seglarns tåg vid Nordens Dardaneller —
Förglömmandes ej danska kusten heller.

Stig ut till venster! Ack, förlåt besvär —
Jag ej er för den närmsta vägen just —
Men allting visa är ju världens lust?
Märk, vindeltrappans rundning börjar här,
Rätt väl belyst från ofvan — eller hur?
Fastän hvart trappsteg blott är simpel furu.

Vi stiga ej dit upp, ty ganska visst
Förgåpa vi oss åter i vårt »Sund» —
Nej, nu en blick åt parkens äng och lund
Ni torde skänka från min förstuvist.
Sen gå vi hastigt genom inre rummen —
De äro små — beräknadt allt på tummen!

Här *hennes* eget skrifrum — Blomsterklädt,
Det badar sig så täckt i solens glans —
Ej någon mera älsklig fristad fanns,
Än den hvars tröskel nu er fot beträdd.
En täckt veranda yttre muren följer,
Med tält, som skuggar — men ej hafvet döljer.

Och rundtomkring är plats för mina små,
Till lek, till läsning och till nattens ro —
I modrens grannskap så de städse bo.
Sjelf har jag några rum här ofvanpå.
Min utsigt »genom fönstret» ren ni känner —
Der uppe finns ock plats för några vänner.

Ett ögonkast, om ni det skänka vill
Åt bottenvåningen, så stig blott på!
Ett rymligt kök, ett skafferi också —
Jag lärt ombord, hvad rummet duger till.
Se, här bo tjenarne bredvid hvarandra —
Vinkällarn der är icke just att klandra.

Nå, säg! — Hvi skulle jag mig önskat då
En praktfull boning, prunkande gemak?
Min säng får rum inunder simpelt tak,
Och några goda böcker äfvenså.
För resten, dagen om, jag suger nektar
Ur parkens blommor helst och hafvets fläktar.

Ni ser fundersam ut, begrundande —
Är ni ej nöjd med allt? — Ha, nu jag vet —
Ni undrar än på en omständighet —
Hvi dessa torn, med höga tinnarne,
På sådan hopträngd grund, så låga murar?
Så — ni vill riktigt pröfva mina njurar!

Må ske! — Kom, följ mig då, ännu en gång,
Till mina högsta tornrum. — Se den syn,
Som vidgar sig åt båda hafvens bryn —
Se kustens branter, lyss till bäckens sång —
Och ni skall fatta, att ett samband röjes
Emellan klippan och den borg, der höjes.

Den ena fogeln reder bo åt sig,
I trädets topp — att lyss på stormens lek —
Den andra gläder sig åt vestans smek,
Och bygger helst långt, bort från bygdens stig —
Jag älskar hafvet — och min boning fäste
På höjdens kam — liksom en hafsörns näste.

Dess högsta tornspets har jag äfven prydt
Med flaggan, som min ungdoms kärlek var,
Och som min mannaålders eger qvar —
Hvars bana glad jag följt, hvars bud jag lydt.
Högt bars den förr, i ädla kämpadusten,
Högt skall den svaja än, från *svenska* kusten!

Kärt är mitt hem. — Här har jag hafvets brus —
Der kryssarna från gamla Kattegatt,
Och fyrarna, jag sökt mång stormig natt —
Jag drömmer mig ombord, i detta hus.
Dock — nu kan vara ordat nog om arken —
Värdinnan visst har middag *klar* i parken.

INNEHÅLL.

UR SVENSKA FLOTTANS MINNEN.

Inledningssång.	
Östersjön	I
Flaggan opp	5
Claes Christersson Horn	7
Claes Ugglå	10
Jonas Hökenflykt	15
Psilander.	19
Nils Ehrensköld	25
Hogland.	31
En Svensksunds-dag	42
Paul Adolf Sölvverarm	59
Chapmans grafhåll	64
Ännu ett Svenska Flottans minne	68

TREKLANG.

Inledning	75
I. Bilden.	77
II. Tönen	86
III. Ordet.	93
IV. Lofsång	98

SMÄRRE DIKTER.

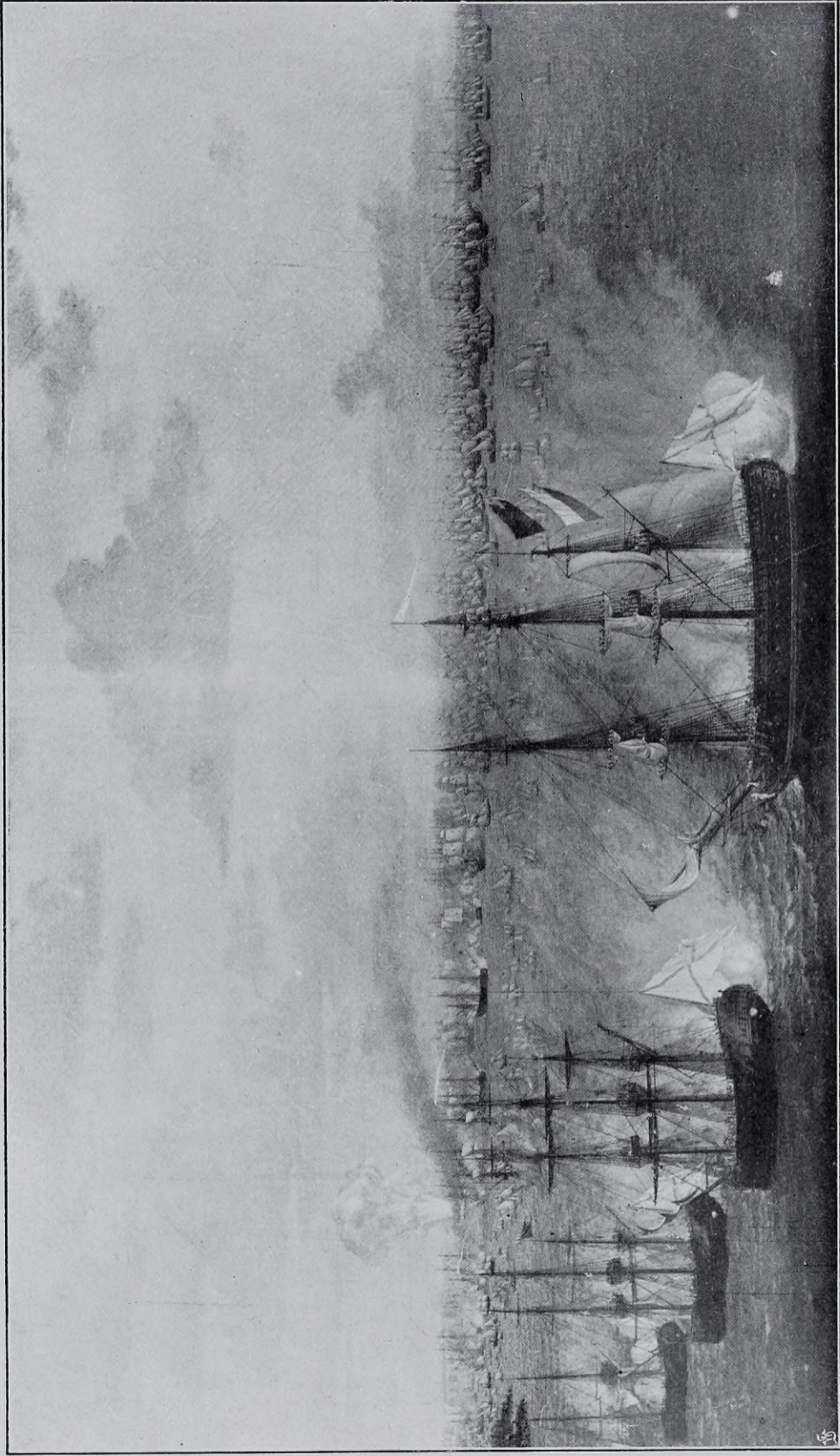
Borgholms slottsruiner	103
Vid Utmeland.	108
Hvar är Döbelns graf	112
Vid Carlskrona brobänk	116
Sjöman och landtman	118

Svensk Gardes-sång	125
Vak upp.	127
En sång.	129
Trastens klagan	132
Påskpsalm	134
Fantasi-stycke öfver Harpotoner.	137
På landet	143
Till aftonstjernan.	145
Ynglingen och stormfogeln	148
Ett ögonblick	152
Strängalek	154
Vid mitt skrifbord	156
Förtälet	158
Isen	163
Aurora	166
Den första lärkan.	168
Förr och nu.	171
Gammal visa fortsatt	175
Mot hamnen	176
Arla	178
Eken	181
För fort.	184
Hänryckning	188
Nyårsnatten	191
Punkt.	193

BILDER FRÅN SOFIERO
GENOM MITT FÖNSTER.

Inledning	199
I. Sjælland	200
II. Örlogs-skonerten	204
III. Kroneborgs slott.	209
IV. Det stormar.	214
V. Ännu en gång genom fönstret	218

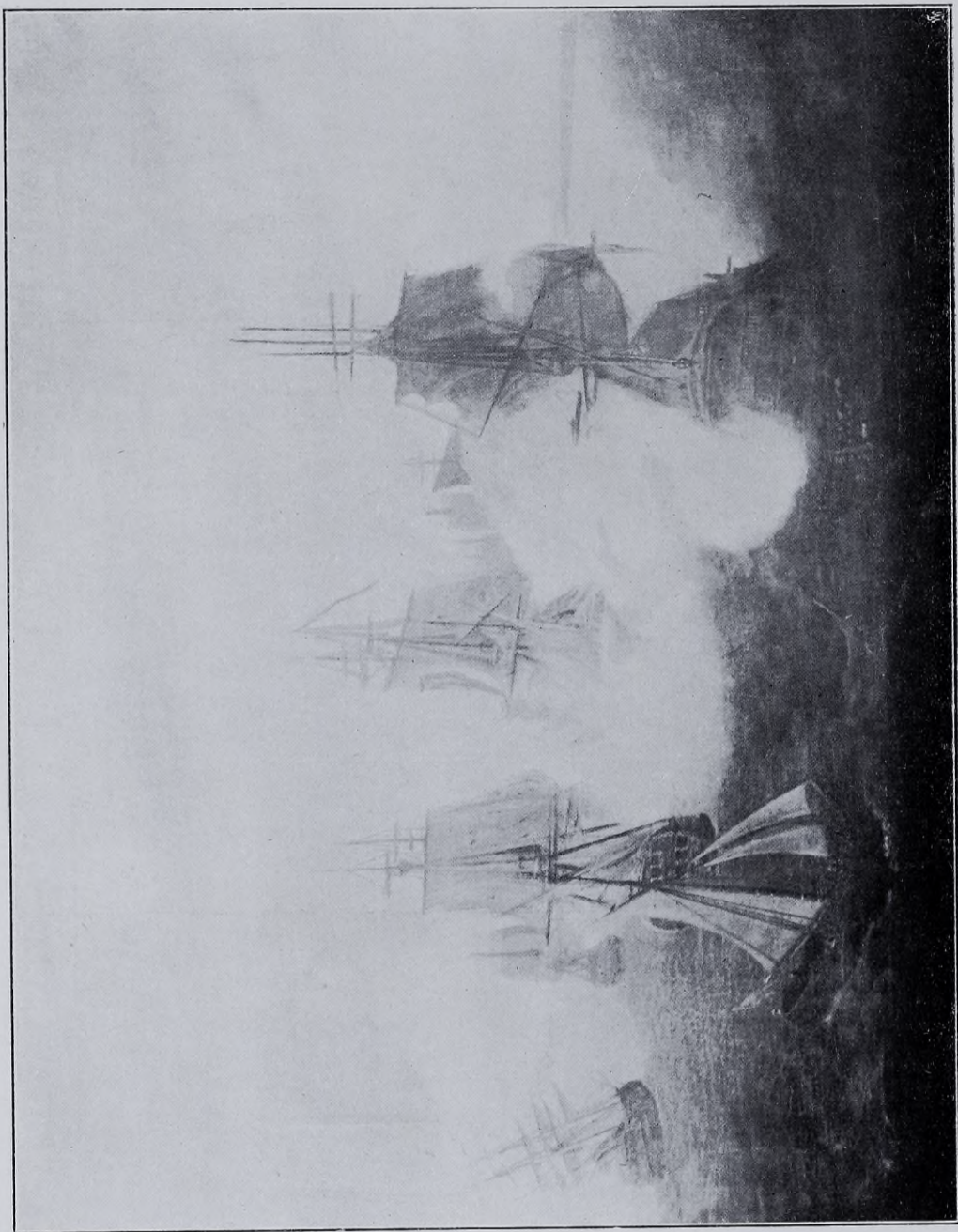

Originalt i Flottans Utställning.

SVENSKA FLOTTORNAS GENOMBRYTNING AF DEN RYSKA, OCH AFSEGLING FRÅN WIBORGS-VIKEN DEN 3 JULI 1790.

Originalt i Flottans Utställning.

PSILANDERS STRID Å SKEPPET ÖLAND VID ORFORSNÄS DEN 27 JULI 1704.

Originalt i Flottans Utställning.

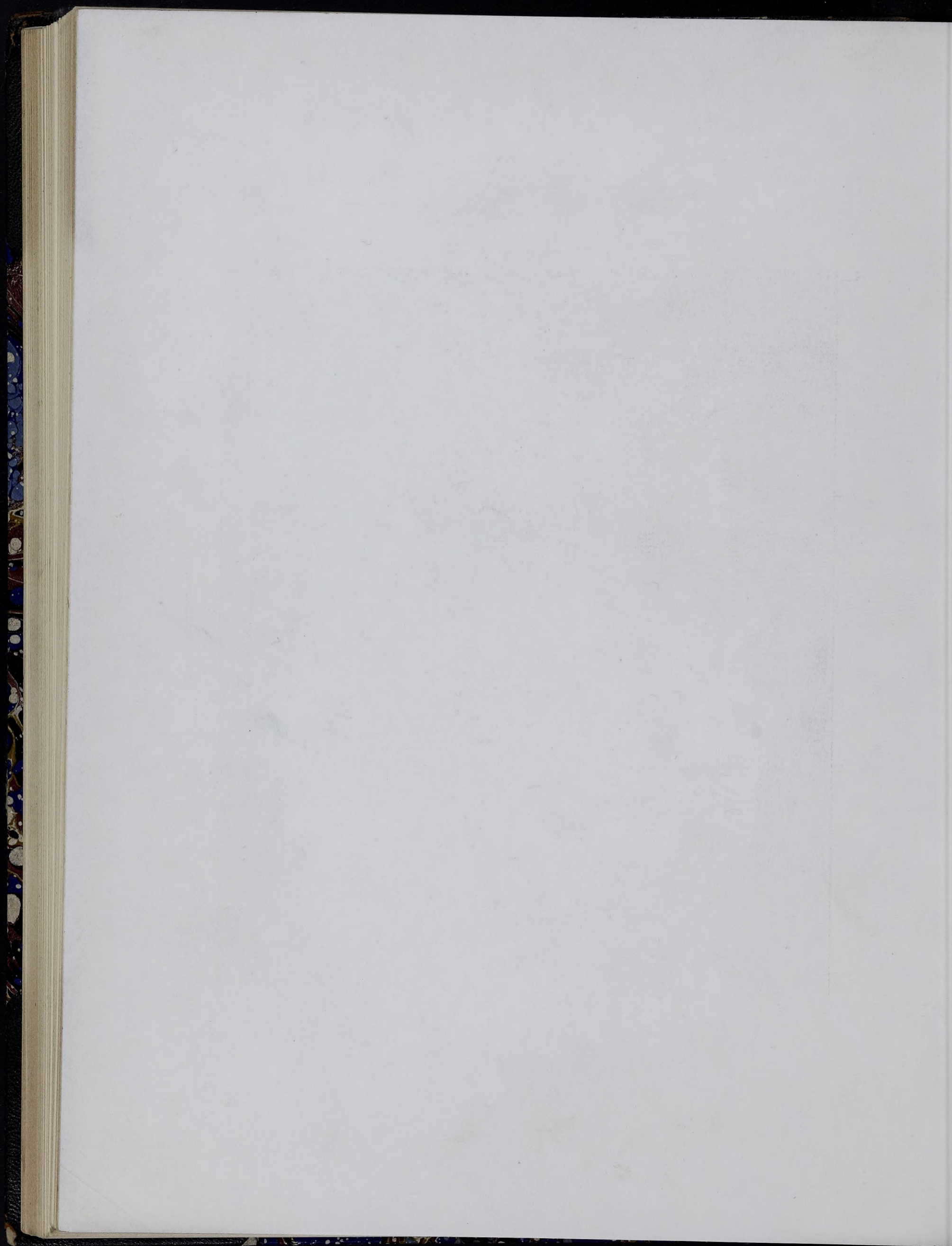
SLAGET VID SVENSKSUND.

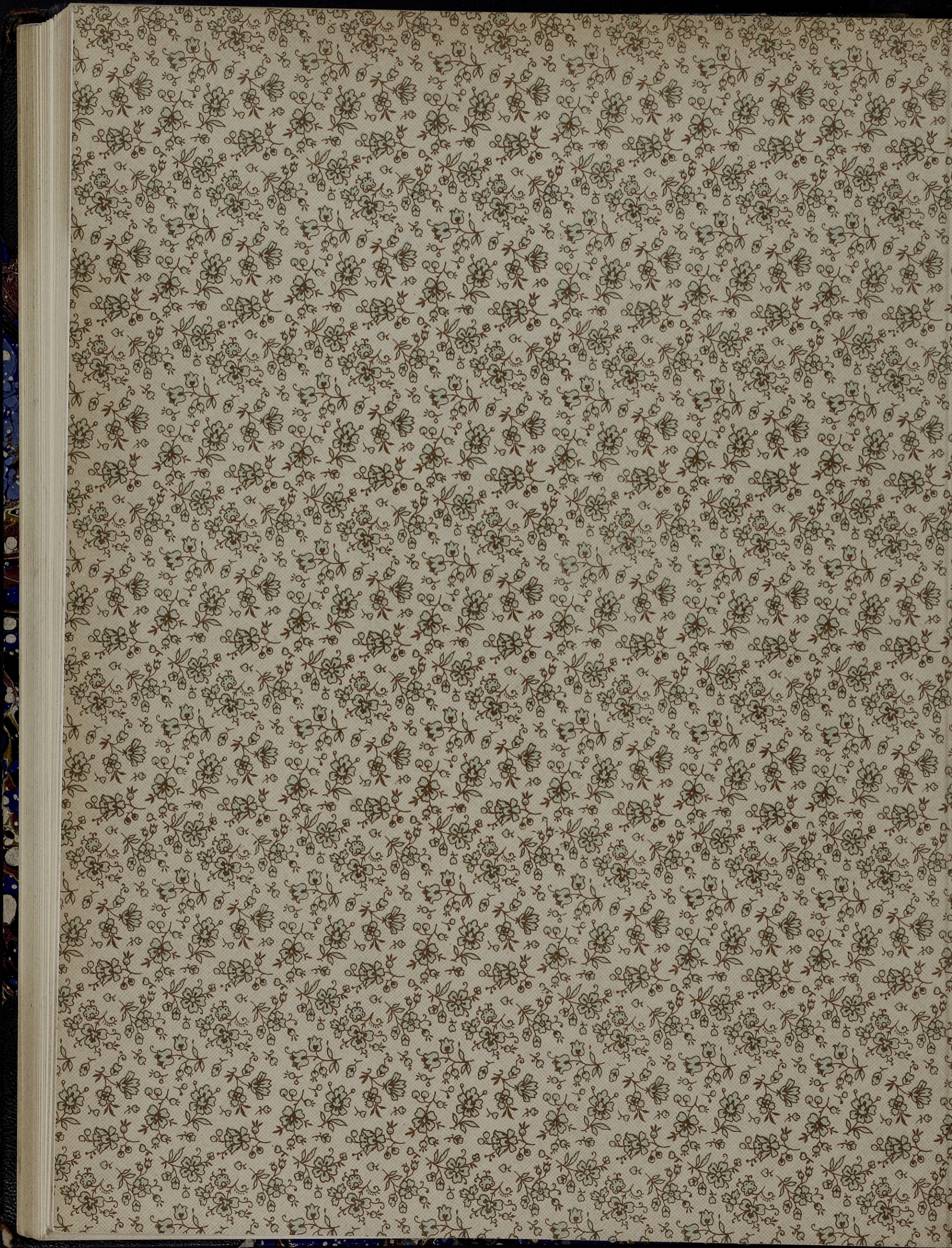
Originalt på Rosensbergs slott.

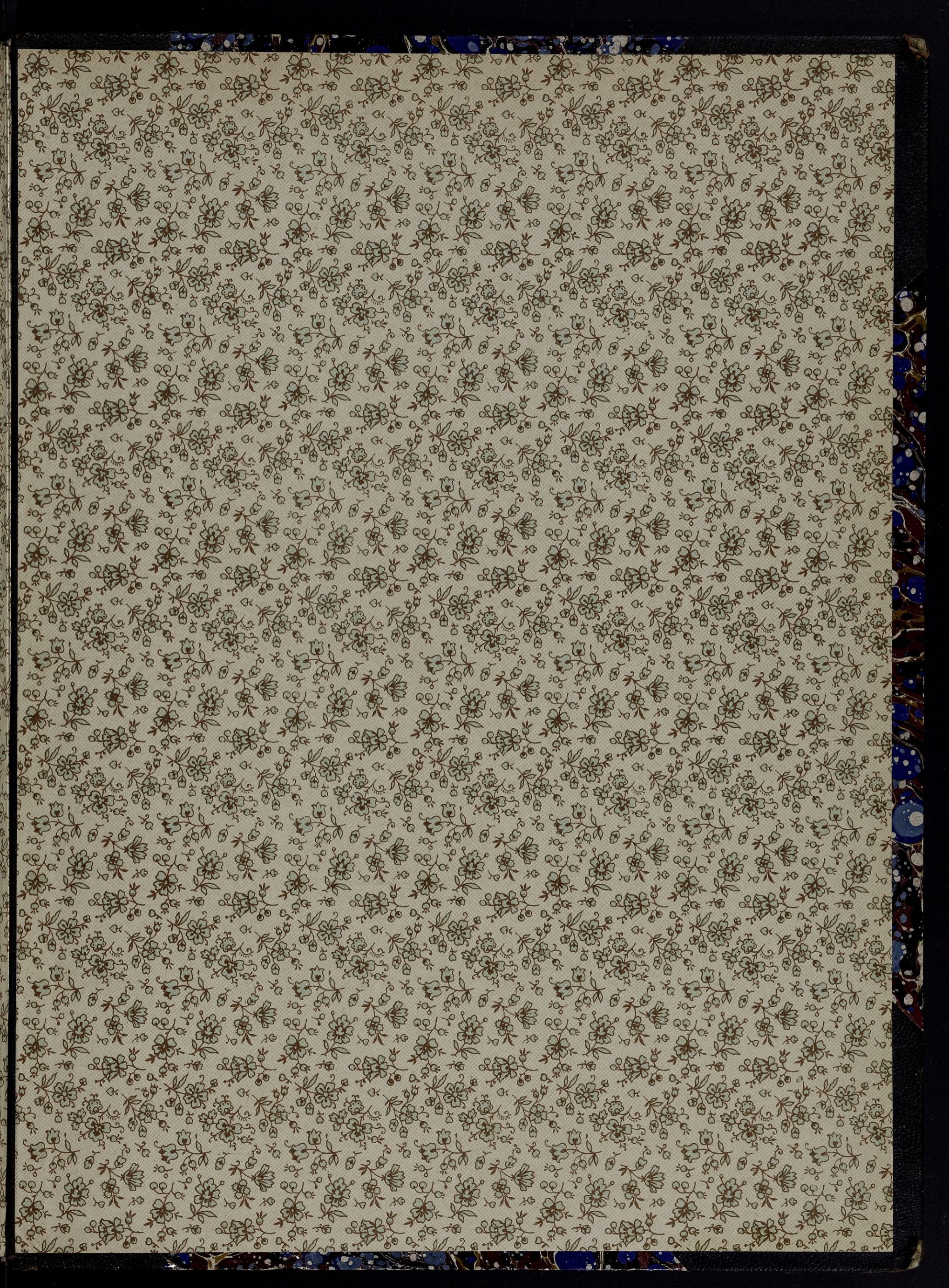
SLAGET VID HOGLAND.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

401004462